

Partes quisque suas ad mensuram inguinis heres Accipiat, &c.

Vncialis, e, quod est unius unciae. ἑξῆς γινώσκω. GAL. D'une once, de la grandeur, ou valeur d'une once. ITAL. Che pesa un onza. GERM. Das nur ein unciam halset, oder einer gross ist. HISP. Cosa de una onça. ANGL. Of one ounce. ut, Vncialis as qui unciam tantum valebat. Plin. lib. 33. c. 3. Qu. Fabio dictatore assis unciales facti. Vncialis herba, quae est pollicaris altitudinis. Duodecim enim pollices conficiunt. Idem lib. 13. c. 16. de Medica herba loquens. Ideo protinus altitudine uncialis herbis omnibus liberanda est. Vnciales literae, pollicis crassitudine exaratae, inquit Budaeus.

Vnciarium, a, um, adjectivum, ab Vncia derivatum. ἑξῆς γινώσκω. GAL. D'une once. ITAL. Di onza. GERM. Das zu dem zwoelfften theil eines gantzzen gehet. HISP. Cosa de onça. ANGL. Of an ounce. ut, Lex unciam usurae Festum: & Foenus unciarium, quod erat levissimum quoddam usurae genus, quum scilicet ex sorte centum aureorum, quotannis redit aureus unus. Dictum unciarium foenus, quod duodecim tantum pars sit usurae centesimae, sive quod singulis mensibus unciam, hoc est, duodecimam partem aurei unius pareret Nam sicut ex usura centesima quotannis ex centum aureorum sorte aurei duodecim redibant, hoc est, in singulos menses aureus unus, & ex semilibus usuris in singulos annos aurei sex, & ex trientalibus aureis quatuor: ita etiam servata proportione convenit, ut unciaria usura ex centum aureorum sorte quotannis aureum unam pariat, vel (quod in idem recidit) unciam, hoc est, duodecimam partem aurei in singulos menses. Liv. 7. ab Urb. Nam etsi unciario foenore facto levata usura erat, sorte ipsa obruebantur inopes. Rursus semunciarium foenus, dimidio levius est unciario, quod ex centum assibus quotannis semissem pariebat, vel in menses singulos semunciam. ἡμισυ γινώσκω τὸν. Hujus foenoris ibidem meminit Livius, Semunciarium (inquit) tantum ex uncia factum foenus, & in pensionibus aequas triennij.

Vnciarium stipis, Romae erat moneta omnium minima, duodecim tantum assis partem valens. Plin. lib. 34. c. 51. Idem P. Minutio praefecto annonae extra portam Trigeminam unciaria stipe collata.

Vnciarum vites dicebantur, quae ita dispositae essent, ut inter quamlibet vitem uncia unius iugeri relicta, intervalla omnia paria fierent. Col. lib. 3. c. 2. Nec solum quae jucunditate saporis, verum etiam quae specie commendari possint, censeri debent, ut stephanicae, & tripedanae, ut unciariae, ut cydonicae.

Vnciarum, adverbium, per singulas uncias. ἑκατ' ἑγκυλις. GAL. Once à once, par onces. ITAL. Onza à onza. GERM. Stuecklächtzigzein wenig nach dem andren. HISP. De onça en onça. ANGL. By everie ounce. Terent. in Phorm. quod ille unciatum vix de demenso, suum defraudans genium, comparavit miser, &c. Plin. lib. 28. cap. 9. Datur & phthiricis unciatum cum vini veteris hemina decocta, donec tres unciae è toto residant.

Vncinus, i, ἑγκυλις. Graeca dictio est, Latine uncus, vel curvus.

Vncinatus, a, um, adjectivum, Vncinis hamatus. ἑγκυλιώδης, ἑγκυλιώδης. GAL. Qui a croc, ou crochet. ITAL. Chi ha rampini, oncinato. GERM. Gehagget / das hagget hat. HISP. Cosa con muchos garfios. ANGL. Hooked, or crooked. Cic. 4 Acad. Nec ille qui asperis & levibus, & hamatis, uncinatisque corpusculis concreta haec esse dicat interjecto inani.

Vncus, Vide Vngo.

Vncus, i. Instrumentum incurvum, & in sese reflexum, quo ad multa utimur. ἑγκυλις. GAL. Vn croc ou crochet, un haver. ITAL. Rampino, oncinio. GERM. Ein hagt. HISP. El garfio, escarpia, o coque. ANGL. An hook, or crooke. Luven. Satyr. 10.

— impacto Scianus ducitur unco.

Dictus Vncus, ἑγκυλις: quod est extuberare, vel intumescere, quod hoc instrumentum ab ea parte qua incurvatur intumescere ac extuberare videatur. Cic. 2. Philipp. Vncus impactus est fugitivo illi qui in C. Marij nomen invaserat. Propertius,

Et bene cum fixum mento discussere uncum Nil erit hoc, rostro te premet ansa suo.

De quo intellexit Luvenal,

— qui fixo gutture fumant.

Liv. 6 bell. Pun. Postremo asseres ferreo unco praefixi (hatpazines vocant milites) ex Punicis navibus iniici in Romanas cepti. Col. lib. 3. c. 12. Et velut uncus infixus solo antequam extrahatur, praerumpitur. Suet. in Tib. c. 54. Vncos & laqueos Curiafex ostentabat. Vncus etiam ferramentum est, quo Lithotomi calculum eximunt, cujus forma cochlear aemulatur, vulgo vocatur crochet. Describit Cell. lib. 7. cap. 26. Is est, inquit, ad extremum tenuis, in semicirculi speciem reclusa latitudinis, ab exteriori parte laevis, qua corpori jungitur, ab interiori asper, qua calculum attingit. Isque potius longior esse debet: nam brevis extrahendi vim non habet.

Vncus, a, um, Incurvus, aduncus. ἑγκυλις caphalph ἡμῶν nabhavéh ἑγκυλις, ἡμῶν. GAL. Crochu. ITAL. Piegato, torto. GERM. Hagfächtig / Frumb. HISP. Corvo. ANGL. Crooked. Col. lib. 7. c. 11. Atque uncis digitis alterum quoque testiculum educito. Virg. 1. Georg.

Adsis è Tage se favens, oleaque Minerva Inventrix, unciq; puer monstrator aratri.

Ovid. 15. Metam.

— de parte sepulta

Scorpius exhibet, caudaque minabitur unca.

Idem 1. de Ponto, Eleg. 7.

Qui semel est lasus fallaci piscis ab hamo, Omnibus unca tibus era subesse putat.

Hujus composita sunt Aduncus, & Reduncus, quorum significata vide suis locis.

Vnda, a, fluctus sive globus aquae in unum collectus: quales in mari ventis exagitate maxime solent excitari. ἑγκυλις. GAL. Onde, vague flor. ITAL. & HISP. Onda. GERM. Ein wasserwellen. ANGL. A wave of water. Dicta unda (ut quidam volunt) quod sit una, & in se coacta. Virg. 1. Aeneid.

Calepini Pars 11.

Franguntur remi, tum proa avertit, & undis Dat lacus, &c.

Ovid. 8. Metam.

— succeda meis, ait, inelyte rectis

Cecropide, nec te committit raris undis.

Tibull. lib. 4.

Pro te vel rapidas ausim maris ire per undas,

Ibidem,

Et nulla incepto perlabitur unda liquore, &c.

Aliquando ponitur pro aqua, ut pars pro toto. Ovid. 1. Metam.

— & terris abscondit undas.

Aliquando pro hominum multitudine. Virg. 2. Georg.

Si non ingentem feribus domus alta superbus

Mand salutantum totis vomit adibus undam.

Vnda comitiorum, i. Varia vententiarum multitudo, quibus veluti undis maris, ita etiam comitia ferere videntur. Cic. pro Plancio. Sin hoc per se accidit, ut & factos aliquos, & non factos esse miremur: si campus, atque illa undae comitiorum, ut mare profundum & immensum sic effervescent quodam quasi aestu, ut ad alios accedant, ab aliis autem recedant: in tanto nos impetu studiorum, & motu temeritatis, modum aliquem & consilium & rationem requiramus?

Vndula, diminutivum. ἑγκυλις. GAL. Petite onde. ITAL. Picciola onda. GERM. Ein kleine wasserwellen. HISP. Pequena onda. ANGL. A little wave. Vnda comitiorum, per translationem, pro varia sententiarum multitudine, quibus veluti undis mare, ita etiam comitia ferere videntur. Cic. pro Plancio. Si campus atque illa undae comitiorum, ut mare profundum & immensum, sic effervescent, &c.

Vndabundus, a, um, Vndosus, procellosus. ἑγκυλις nishar ἡμῶν nighrafch. GAL. Qui fait des ondes & vagues. ITAL. Pieno di onde. GERM. Vol wasserwellen / das wellen gibt. HISP. Llano de ondas. ANGL. That hath many waves. ut, Vndabundum mare, apud Gell. lib. 2. cap. 30.

Vndarum, Ad undarum similitudinem. ἑγκυλις. GAL. A la façon d'ondes, par ondes. ITAL. A foggia di onde. GERM. Als die wellen. HISP. On a onda, a manera de ondas. ANGL. Lik the waves, by everie wave. Plin. lib. 13. cap. 15. Sunt & undarum erispa, &c.

Vndisonus, a, um, quod undatum more strepit, vel quod undis strepit. ἑγκυλις ἡμῶν. GAL. Qui fait grand bruit de ses ondes. ITAL. Fluttuoso. GERM. Das von wellen brauset. HISP. Cosa de las ondas del rio o della mar. ANGL. That soundeth lik waves. Vnde mare undisonum dicitur, quod fluctuando sonitum reddat. Vndisoni dij Propert. lib. 3. Eleg. 11.

Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar aquo in hospes

Cozat & undisonos nunc prece adire deos.

Stat. in Achil.

At Thetis undisonis ter nohem in rupibus astant.

Vndivomus, a, um, quod undas, id est, aquas vomit. ἑγκυλις. ut, Vndivoma charybdis.

Vndo, as, fluctuo, undis agitor. ἑγκυλις nishar ἡμῶν nighrafch. GAL. Ondoyer, flotter. ITAL. Fluttuare, ondeggiare. GERM. Wellen geben oder treiben. HISP. Ondear o hazer ondas. ANGL. To rise in fources and waves. Cic. 2. de nat. deor. Subter radices penitus undanti in freto. Vndare quoque per quandam similitudinem dicimus aquam ferventem, quod quibusdam quasi undis agitari videatur. Virg. 6. Aeneid.

Pars calidos laticos, & abena undantia flammis

Expediunt.

Idem 7.

— magno veluti quum flamma sonore

Virgea suggeritur costu undantis aheni,

Exultantque astu latices, furit inuis aqua vis.

Accipitur aliquando undare, pro composito Abundare κατ' ἀφαιρησιν. Claud. de Rape. Prosper. lib. 3.

Vndaret neu sylva favis, neu vina tumerent.

Valerius Flacc. 1. Argon.

Iampridem regio... Vndat equis floréque viris.

Sic etiam Virg. 2. Georg.

Et juvas undantem buxo spectare Cytorum.

Quaquam ibi non tam propter copiam buxi, qua omnino mons ille abundat, verbo hoc utitur, quam ut levibus auris impulsi arbuti motum, undabundi maris aemulum, exprimeret. Legitur & undare active, pro inundare, sive undari facere. Statius 1. Achil. Quum tuus Aecides tepido modo sanguine Teucres Vndabit campos.

Vndabundus, a, um, Gell. cap. 30. lib. 2. Vndabundum mare etiam atque etiam est.

Vndans, tis, nomen ex participio. ἑγκυλις. GAL. Ondoyant. ITAL. Ondeggiante. GERM. Wellen treibend / schwankend. HISP. Que ondea y haze ondas. ANGL. Rising in waves. Gell. c. 28. lib. 2. An aquarum subter in terrarum cavis undantium fluctibus, pulsibusque (terrae motus fiant sup.) Vndantem chlamydem facere, est incedendo chlamydem laxam, rugosamque sic in dexteram modo, modo in laevam jacitare, ut ejus pars potissimum inferior undas modo accedentes, modo recedentes imitari videatur. Plaut. in Epid. Sed hic quis est, quem huc advenientem conspicio, suam qui undantem chlamydem quassando facit? Vndans bello Nilus?

Virg. 3. Georg.

Atque hic undantem bello, magnamque fluentem

Nilum, ac navali surgentes are columnas.

Vbi Servius, Vndantem bello, quasi non undas, sed bella portantem, propter Antonij & Cleopatrae gravissimum praelium. Vndans curis. Valer. 5. Argon.

Pracipue Aesonidem varios incerta per astit

Mens rapit undantem curis, ac multa novantem.

Aetna undans. Virg. 1. Georg.

— quoties Cycloperum effervere in agros

Vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam.

Vbi Servius, Vndantem, Vnde modo flammam evomentem.

Vndosum mare, id est, fluctuosum, undis exagitatum. ונדר nishar...

Troia per undosum peteretur classibus aquor.

Vndulatus, a, um, aliud adjectivum: ut Vndulata vestis, vestimenti generis, ab undis quibus depictum erat nomen habens.

Vnde, adverbium, Ex quo loco, vel a quo loco. ונדר emizzeb...

Turrim in praeipiti stantem, summisque sub astra Eductam tellus: unde omnia Troia videri, Et Danaum solita naves, & Achaica castra, & paulo ante, Evado ad summi fastigia culminis: unde Tela manu miseris iactabant irrita Teucri.

Plaut. Milit. sc. 4. a. 2. Vnde ista exit? Vnde, nisi ex domo? Non nunquam etiam infinite. Cic. ad Att. Non recordor unde ceciderim, sed unde surrexerim.

Quod genus? unde domo? pacemne huc fertis, an arma?

Et Senec. cap. 6. de cons. ad Helv. Jube omnes istos ad nomen citari, & unde domo quisque sit, quare. Ita & Horat. Epist. 7. lib. 1.

Vndecunquae, adverbium, Ex quocunque loco. ונדרו. GAL. De quelle que costé que ce soit. ITAL. Da ciascun luogo.

Vndecunquae, Vndecunque. ונדרו. quemadmodum Vbiubi dicimus pro ubiunque, & Quoquo pro quocunque, & Quaque pro quacunque.

Vndecentum, Nonaginta novem, centum minus uno. ונדרו תשעין תשעה tisshim veshishshah.

Vndeceni, a, idem ונדרו. Plin. lib. 36. cap. 8. de Aegypti obeliscis agens, Idemque digressus inde, ubi fuit Mnevidis regia, posuit alium, longitudine undecenis pedibus, per latera cubitis quatuor.

Vndecies, adverbium, Vndecim vicibus. ונדרו. GAL. Onze fois. ITAL. Undeci volte.

Vndecim, unus, a, um, & decem.

Vndecimus, a, um, Vltimus ex undecim. ונדרו תשעה תשעה hashté hazar.

Alter ab undecimo tum me iam ceperat annus.

Vndecim, i, Navis undecim remorum ordines habens. ונדרו. GAL. Ga'ere d'onze rames pour banc.

crassitudinis vero ad trium hominum complexum.

Vndeni, a, adjectivum, Vndecim. ונדרו תשעה hashté hazar. ונדרו. GAL. Onze. ITAL. Undeci. GERM. Elfst.

Musa per undenos emodulanda pedes.

Vndeviginti, adjectivum indeclinabile, Novemdecim, viginti minus uno. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndevicesimus, a, um, Decimus nonus. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndevicesimanus, i, Vndevicesimae legionis miles. Hircius de bello Alexandrino, Cognita re noctu cum quinque cohortibus undevicesimanorum egreditur.

Vndetricesimus, a, um, i, vicesimus nonus. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndequadragesima, Triginta novem. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndequadragesies, adverbium, Novies & tricies. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndequinquagesima, Quadragesima novem, quinquaginta minus uno. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndequinquagesimus, a, um, Quadragesimus nonus. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndesexagesima, Quinquaginta novem. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

Vndesextoginta, Septuaginta novem, octoginta minus uno. ונדרו תשעה תשעה tisshah hashté hazar.

age, si stramentis incubet, unde Octoginta annos natus, cui stragula vestis, Blattarum ac sinearum epula putrescent in arca, &c.

Vndevs, & undelibet, Ex uno quovis loco. ונדרו. GAL. D'où tu veux, de quelque costé que tu veux.

Vndequae reperitur apud probos auctores, Livium, Suet. Tranquillum, & alios.

Vndique, adverbium, Ex omni parte. ונדרו. GAL. De toutes parts, de tous costez.

ductores primi Messapus & Vses,

Contemptor quoque deum Mezentius, undique cogunt Auxilia & latos vastant cultoribus agros.

Vndique ex omni genere. Cic. 5. Insc. Sic vita non solum si undique referta bonis est, sed si multo majore & graviore ex parte bona propendent, beata recte dici potest.

Vnedo, nis, Fructus est arbuti, terrestribus fragis non dissimilis; inde nomen habens, quod plures edi non possint.

GAL. Arbousse. **ITAL.** Albatro, cerefa del mar. **GERM.** Die frucht des baums arbuti ist dem quittembaum nicht ungleich. **HISP.** Madroño. **ANG.** A roiling or crabbe fruste. **PLIN.** lib. 15. cap. 24. Aliud corpus est eterrestibus simile fructu: tui congruenti. Arbor ipsa fruticosa: fructus anno maturefcit, pariterque floret subnascens, & prior coquitur. Pomum inhonorum, ut cui nomen ex argumento fit unum tantum edendi. Duobus tamen hoc nominibus appellant Græci, comaron & memecylon Ex quo apparet totidem genera esse & apud nos. Alio nomine Arbutus vocatur. Hæc Plinius.

Vngaria, Vide Hungaria.

VNGO, is, xi, ctum, & **Vnguo**, guis, secundum Priscianum, Oleo, aliòve pingui obliuo: ab uniendo (ut voluit) dictum, quod unguentis densentur corpora, atque uniantur. **ἰ νωβ** maschéach. ἀλείφω, χρίω. **GAL.** Oindre. **ITAL.** Ongere. **GERM.** Salben / schmieren. **HISP.** Untar. **ANGL.** To anoynt or besmere. **Cato** c. 72. Pice liquida cornua infima ungit. **Cic.** 6. **Verr.** Unxisse unguentis: complese, &c. **Plaut.** **Mos.** sc. 3. a. 1. Etiamque unguentis ungendam censes? **Ovid.** 4. **Fast.** *Arfuròsque artus unxit.*

Suet. in **Aug.** c. 76. Priusquam ungi inciperem, &c. **¶ Vngi** ex. **Celsus** lib. 5. c. 28. Sed prius ungi ex crussa pustula debent, tum hoc illini.

Vnctio, as, frequentativum. **ἰ νωβ** maschéach. ἀλείφω, χρίω. **GAL.** Oindre souvent. **ITAL.** Ongere spesso. **GERM.** Ofst salben. **HISP.** Untar muchas vezes. **ANGL.** To annoynt often. **Plaut.** **Mos.** sc. 3. a. 1. — quia ecastor mulier recte olet ubi nihil olet. Nam istæ veteres, quæ se unguentis unctitant, interpoles, Vetulæ, edentulæ, quæ vitia corporis furo occultunt. Vbi sese sudor cum unguentis consociavit, illico itidem olet, quasi quum unâ multa jura confundit coquus.

Vnctum, Pingue quod in porci dorso mollius est, **ἰ νωβ** maschéach. **GAL.** Sain de porc. **ITAL.** & **HISP.** Unto. **GERM.** Xugten seifte von eiden schros ein. **ANGL.** The fainesse or suet in a swine. **Col.** lib. 6. c. 29. Frigoris fomenta adhibentur capite & spina tepenti adipe vel uncto linuuntur. Sic enim legunt ibi nonnulli: quum tamen emendatiora exemplaria **Vncto**, a, i, legum, participium verbi passivi ungor, **Vnguento** oblitus, perunctus, unguentatus. **ἰ νωβ** maschéach. χρίω, χρίω, χρίω. **GAL.** Oint gras. **ITA.** Unto. **GERM.** Gesalbt. **HISP.** Untado. **ANG.** A noynted, besmeared. **Cic.** 3. **Philipp.** Antonius eo die nudus, unctus, ebrius concionatus est. **Plaut.** **Pseud.** sc. 7. a. 4. **Vncti** hi sunt senes: fricari se volunt. **¶ Vnctus** lapis, ut apud **Lucr.**

— unctum Vertitur ad lapidem.

Simulachra solebant oleo aut unguentis perfundere, teste **Theophrasto** in *characterib. cap. de superst.* & **Philostrato** in *Iconibus*, Gentes ut simiæ hoc ad suas superstitiones pertraxerunt ex imitatione Patriarchæ Jacob, qui post visionem Dei in somnis, lapidem (quo pro cervicali usus erat) inunxit & consecravit ad rei memoriam, **Genes.** cap. 28. **¶ Olera uncta**, hoc est, latido, oleo, aliòve pingui condita. **Hor.** 2. **Serm.** **Satyr.** 6.

O quando faba Pythagora cognata, simi liquè

Vncta satia pingui ponitur oluscula lardo.

¶ Hinc Vnctum, & **Vnctius**, per translationem dicimus pro splendido, & splendidiore: inde tracta metaphora, quod opulentiores liberalius condire soleant sua opsonia. **Cic.** de *clar. Orat.* Iam enim erat unctior quædam splendidiorque consuetudo loquendi. **Catull.** **Vncta** devorare patrimonia dixit, pro copiosa, &c. **¶ Aliquando** tamen **Vnctum** accipimus pro fordido, & pinguedine obliuo. **Horat.** 2. **Serm.** **Satyr.** 4.

Magna movent stomacho fastidia, seu puer unctis

Tractavit calicem manibus.

¶ Vnctus sacerdos, Pontifex, **Levit.** 4. 5. **Vnctiusculus**, a, um, hoc est, paulò unctior: ut Pulmentum unctiusculum, hoc est, paulò liberalius unctum. **ἰ νωβ** maschéach. λιπαρότερον, ὀλίγον. **GAL.** Un peu plus oint. **ITAL.** Poco piu unto. **GERM.** Ein wenig weichtetzig, zimlich geschmalzt. **HISP.** Poco mas untado. **ANGL.** Some what anoynted. **Plaut.** **Pseud.** sc. 2. a. 1. Nunc tua etiam est mihi hodie & tuorum opera conservorum, caput Nitidissimum, at cur non ipse ego pulment utor magis **Vnctiusculo**.

Vnctio, nis, Vngendi actus. **ἰ νωβ** maschéach. χρίω, ἀλείφω. **GAL.** Onction, ointure. **ITAL.** Onzione. **GERM.** Salbung. **HISP.** Obra de untar. **ANGL.** An anoynting. **Cic.** de *Orat.* Philosophum omnes unctio nis causa reliquerunt.

Vnctor, is, qui ungit. **ἰ νωβ** maschéach. ἀλείφω, χρίω. **GAL.** Celuy qui oingt. **ITAL.** Chi unguo. **GERM.** Ein salber / oder schmieren. **HISP.** Untador. **ANGL.** That anoynteth. **Cic.** ad *Gallum*, lib. 7. **Epist.** Ille autem qui sciret se nepotem bellum tibicinem habere, & sat bonum unctorem, discessit antè. **Quintil.** **Vnctores** suos quærent assueti gymnasiis corpora.

Vnctotius, a, um, quod unctio ni destinatum est. **ἰ νωβ** maschéach. ἀλείφω. **GAL.** Qui fert, ou qui est destiné à l'onction. **ITAL.** Chi serve a ongere. **GERM.** Das zu dem salben ver ordnet ist. **HISP.** Perteneçiente à untar. **ANGL.** That serveth for anoynting. **¶ ut**, Hypocaustum unctorium, apud **Plin.** lib. 2. **Epist.** 17. pro loco in quo post sudationem, aut lavationem unguentis perungebantur.

Vnctura, a, unctio. **ἰ νωβ** maschéach. χρίω, ἀλείφω. **GAL.** Onction. **ITAL.** Effo ungere. **GERM.** Salbung. **HISP.** Obra de untar. **ANGL.** An anoynting. **Cic.** de *legib.* Hæc præterea sunt in legibus de unctura. Et paulò post, **Sevuli** unctura tollitur, & omnis circumpotatio.

Vngentum, i, sive **Vnguentum**, **ἰ νωβ** maschéach. ἔλαιον. **Homero.** μέρον. **GAL.** Onguent, oignement. **ITAL.** Vnguento, onio, onzione, profumo. **GERM.** Ein salb. **HISP.** Vnguento oloroso, unto. **ANGL.** Oynement. **¶ Non** est illa compositio tenax, qua Chirurghi utuntur ad vulnera cutanda: sed compositio diversorum odorum, addito oleo, ad unguenda corpora, delicia tum, & luxuriam causam inventum. **ἰ νωβ** maschéach, sive χρίω, veteres ἔλαιον, ἔλαιον, & ἰπάλαιον, vocat **Iccius**. Vnde ἀλείφω, & ἰπάλαιον, nostri unctores, & reunctores vocant, Græci frequenter

Calapini Pars I I.

καταρὰ χρίω, ἀπαιδὲς βαί, nominantur. Hæc **Hermolaus**. **Plaut.** **Mos.** sc. 1. a. 1. Non possunt omnes olere unguenta exotica. **Cic.** 5. **Verr.** Quum interea **Apronius** caput atque os suum unguento perfricaret, **Horat.** 2. **Carm.** **Ode** 7.

— funde capacibus

Vnguenta de concubis.

Pomponius tamen **Iureconsultus** tit. de *auo, argento, munde, orna* &c. l. *argumento*, scribit unguenta esse, quæ valetudinis causâ comparantur: sed hæc magis medicamenta dicuntur. **Servius** ait hoc nomen **unguentum** non recipere v, sicut nec ungo: unguem vero v habere. **Plaut.** **Pseud.** sc. 1. a. 5. **Vnguenta**, odores, corollas, in convivio. **Idem** **Asin.** sc. 1. a. 2. **Coronas**, ferra, unguenta ferre **Veneri**, aut **Cupidiini**. **Idem** **Pseud.** sc. 1. a. 4. **Victu**, vino, unguentis, & pulpamentis. **Idem** **Cure.** sc. 1. a. 1. **Odor unguentum** præ tui, nausea est. **¶ Vnctitare** se unguentis, & de eorum consilio odore tetto, vide **Plaut.** **Mos.** sc. 3. a. 1.

Vnguentarius, a, um, unguento oblitus. **ἰ νωβ** maschéach. **GAL.** Oint a' onguent. **ITAL.** Unto a' unguento. **GERM.** Gesalbt / mit salben bestrichen. **HISP.** Untado de unguento. **ANGL.** Anoynted, smered over with oynement. **¶ Catull.** **Epigr.** 65. **Diceris** malè tuis unguenta te glabris marite Abstinere. **¶ Vnguentatos** milites suos bene pugnare posse, dicitare solebat **Cæsar**. **Suet.** in *Cæsare*, c. 67.

Vnguentarius, ii, vel potius unguentarius, ut **Servius** scribendum affirmat, **Qui** unguenta conficit ac vendit. **ἰ νωβ** maschéach. ἡντιπώτης, ἡντιπώτης. **GAL.** Qui fait ou vend onguens. **ITAL.** Vnguentario, spiciario, medico. **GERM.** Ein Salbtråmer / der salben macht vnd verkauft. **HISP.** El que haze, d vende unguentos. **ANGL.** A maker or seller of oynement. **¶ Cic.** 1. de *Offic.* Adde huc si placet unguentarios, saltatores, totumque ludum talarium. **Horat.** 2. **Serm.** **Satyr.** 3.

— pomarius, anceps,

Vnguentarius, ac Tusci turba impia vici.

Vnguentaria, quæ unctis conficit & vendit. **ἰ νωβ** maschéach. ἡντιπώτης. **GAL.** Celle qui fait onguens. **ITAL.** Donna que fa unguenti. **GERM.** Ein salbtråmerin. **HISP.** Muger que haze unguentos. **ANGL.** She that maketh or selleth oynement. **¶ Plin.** lib. 8. cap. 5. Et unguentariam quandam dilectam **Iuba** tradit, &c. **¶ Est** & unguentaria ars ipsa conficiendorum unguentorum: unde **Vnguentariam** facere dixit **Plaut.** in *Pæn.* Et unguentariam tabernariam exercere. **Suet.** in *Aug.* c. 4.

Vnguentarius, a, um, unguentis idoneus, ad unguenta pertinens. **ἰ νωβ** maschéach. ἡντιπώτης. **GAL.** D'onguens, qui fert a' onguens. **ITAL.** Pertinente a' unguenti. **GERM.** Zu salben gehõrend. **HISP.** Cosa para unguentos. **ANGL.** Serving for oynement. **¶ Plin.** lib. 36. c. 8. Tunc aliqui lapidem alabastriten vocant, quem cavant ad vasa unguentaria, quoniam optime servare incorrupta dicitur.

Vnguën, inis, quidvis pingue quo quippiam possumus inungere. **ἰ νωβ** maschéach. ἡντιπώτης. **GAL.** Oguent. **ITAL.** & **HISP.** Vnguento. **GERM.** Ein jedes seyft ding mit dem man etwoß salben than. **ANGL.** Any soft thing to anoynt another thing, oynement. **¶ Plin.** lib. 28. cap. 11. **Epiphoras** bubulo sevo cum oleo cocto illinunt: cervini cornu cinis scabrius eodem unguine sanat. **Virg.** 3. **Georg.**

— pinguis unguine cerat.

Valerius Flaccus 6. Argon.

— Pinguis sicut unguine tellas.

Palladius, Sumas tantundem unguinis quod vocamus axungiam, vel sebum. **Perf.** **Satyr.** 6.

Foenifera crasso vitiarunt unguine pulvis.

¶ Vnguen pro illito. **Seren.** cap. de *oculorum dolore* mitigando, **Viva chelidonia** simili ratione iugantur, **Efficiuntque** suos præclaros unguine visus.

Vnguinosus, adjectivum, Pinguis. **ἰ νωβ** maschéach. ἡντιπώτης. **GAL.** Gras, onctueux. **ITAL.** & **HISP.** Vnctoso. **GERM.** Schmierig, seyft. **ANGL.** Fat, full of oynement. **¶ ut**, **Vnguinosum** medicamentum, unguinosæ nuce. **Plin.** lib. 23. c. 8. Sunt autem recentes nuce juglandes jucundiores: sicæ unguinosiores, & stomacho inutiles.

Vnguilla, a, pro unguine seu unguento. **Solinus** cap. 40. **Vulgus** simiarum in his est, quas passim videmus non sine ingenio æmulandi: quò facilius in manus veniunt. Nam dum avidè venantium gestus affectant, relicta consultò visci unguilla, quod mendacio factum vident, oculos suos oblinunt: ita visu obducto prionum est eas corripere.

Vnguis, is, masculini generis, Corneum illud quod in extremis digitis enascitur, non solum in manibus, verum etiam in pedibus, neque iis solum humanis, sed cæterorum etiam animalium, quæ pedum digitos habent separatos, ut sunt simiæ & aves. **ἰ νωβ** maschéach. ἡντιπώτης. **GAL.** Ongle. **ITAL.** Vnghia. **GERM.** Ein nagel / als wie ein mensch an fingern vnd zehen hat / etliche thier an den klawen. **HISP.** Vña, generalmente. **ANGL.** The nail of a man or beast. **¶ Dicti** ungues, ab eo quod Græci ὄνυχας in eadem dicunt significatione: aut certè ab eo quod iidem dicunt ὄνυχον, pro incurvum: cuiusmodi avium ferè omnium sunt ungues. **Plin.** lib. 11. cap. 45. **Vngues** simiæ imbricati sunt, hominibus lati, rapacibus unci, cæteris recti, ut canibus, præter quem qui à crure plerisque dependet. **Idem** de *aquila*, **Vngues** quoque huic generi invertuntur. **Quint.** in ungues erigi. **Vngues** polite, idem **Quint.** **Plaut.** **Aulul.** sc. 1. a. 2. Et tonsor ungues dempserat. Collegit omnia atque abstulit præsegmina (sub. avarus **Euclio**.) **Vnguis** vitiosus, **Cell.** lib. 6. c. ult. **Vnguis** scabri, **ibid.** **¶ Interdum** tamen ungues in animalibus bisulcis dici invenimus pro unguibus. **Col.** lib. 6. c. 11. d. medicina bovis claudicantis: At si jam in unguibus est sanguis, inter duos ungues cultello leviter aperies. Et paulò post, Si sanguis in inferiore parte unguis est, extremitas pars ipsius unguis ad vivum refecatur. **Marcial.** **Epigr.** 199. lib. 14. dat ungues equis,

Hic brevis, ad numerum rapidos qui colligit unguis.

Venit ab antiferis gentibus, Astur equis.

¶ In bdellio quoque maculas quasdam candidas, humani unguis similitudine *Plin.* unguis appellat, *lib. 12. c. 9.* Bactriano, inquit, nidor siccus, multique candidi unguis. ¶ Ungues ferrei, apud *Col. lib. 12. c. 18.* sunt instrumenta quaedam ferrea, quibus vindemiatores unguium vice utebantur ad colligendas uvas, ne ipsas manibus distringerent. Fieri enim non poterat, ut dum unguibus manuum uvas colligerent, bona pars acinorum digitorum contactu, in terram non delaberetur. Idem *lib. 12. c. 18.* Et unguis ferrei quam plurimi parandi & exacuendi sunt, ne vindemiator distringat uvas, & non minima fructus portio, dispersis acinis, in terram dilabatur. ¶ Unguem transversum, sive unguem latum non discedere: proverbialis hyperbole est, pro eo quod est, quam minimo vel nullo spatio discedere. *Cic. 2. Acad.* Ab hac regula mihi non licet transversum, ut aiunt, unguem discedere. Idem *Attic. lib. 13.* Curandum est, atque hoc in omni vita, sua quemque a conscientia transversum unguem non oportere discedere. ¶ Unguem medium ostendere, proverbium est, ad contemptum: sumptum inde quod medius digitus pro impudico habebatur. *Iuvenalis Satyr. 10.*

— quum fortuna ipse minaci
Mandaret laqueum, mediumque ostenderet unguem.

¶ Ungues arrodere, proverbiali metaphora dicuntur, qui cogitandi sunt, & rem aliquam secum agitant. *Horat. 1. Serm. Satyr. 10.*

Si foret hoc nostrum fato delapsus in avium,
Detereret sibi multa, recideret omne, quod ultra
Perfectum traheretur, & in versu faciendo
Sapè caput scaberet, vivos & roderet unguis.

¶ Unguis, nervosa quaedam adnatæ membranæ exerescentia, à majori oculi angulo ut plurimum nascens, ad oculi coronam ita procedens, ut quandoque pupillam operiat. *πρωτόν* vulgò *la maille en l'œil.* *Gellius lib. 7.* Unguis verò quod *πρωτόν* Græci vocant; est membranula nervosa oriens ab angulo, quæ nonnunquam ad pupillam quoque pervenit, eique officit. Sæpius à narium, interdum etiam à temporum parte nascitur.

Unguiculus, i, diminutivum, Parvus unguis. *ἰσχυρίων*. *GAL. Petite ongle, ongles.* *ITAL. Unguia picciola.* *GERM. Nagel.* *HISP. Pequeña uña.* *ANGL. A lytle nayll.* ¶ *Plaut. in Epid.* Contempla Epidice, usque ab unguiculo ad capillum summum. *Cic. 5. de fin.* Valetudinem, vires, staturam, formam, integritatem unguiculorum omnium. ¶ A teneris unguiculis, *ἀπὸ τῆς ἀπαλῆς ἐπιχόρας*, proverbialiter dici solet, pro eo quod est ab infantia, ab ineunte ætate, à puero, ab incunabulis. *Cic. Lentul.* Sed præsta te eum qui mihi à teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus. ¶ In eadem etiam significatione dicimus, Detenero ungui. *Horat. in Odis 1.*

Morus doceri gaudet Ionicos
Matura virgo, & fingitur artubus
Iam tunc, & incestos amores
A tenero meditatatur ungui.

Ungulæ, Calceus corneus, pedes muniens coram animalium quæ digitos non habent: sive etiam ea pars pedis, quæ cornu tegitur. *ἰσχυρίων*. *GAL. La corne du pied d'une beste.* *ITAL. Unguia del animale.* *GERM. Huff.* *HISP. Vña de los animales patibendidos.* *ANGL. To hoofs of a beast.* ¶ *Virg. 2. Georg.*

— & solido graviter sonat ungula cornu.

Idem 8. *Aeneid.*

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Cic. 2. de nat. deor. Ergo illud in silice vestigium Castoris equi creditur esse: *Colum. lib. 6. cap. 11.* Sed si sanguis adhuc supra ungulas in cruribus est, frictione assidua discutitur: At si jam in unguis est, inter duos unguis cultello leviter aperies. Et *Paul. post.* Si sanguis in inferiore parte unguis est, extrema pars ipsius unguis ad vivum refecatur. Quibus in locis manifestè *Columella* Ungues, pro ipsis calceis corneis accipit. Ungulam verò pro ea parte pedis, quæ cornu tegitur, sic & *Ovid. Eleg. 10. lib. 3. Trist.*

— undas

Frigore concretas ungula pulsat equi.

Plaut. Men. sc. 2. a. 5. Equi facitore sonitus unguularum appareant. Contrà pro ipsis calceis apertè accepit *Plin. lib. 11. cap. 46.* quum ait, Ungulæ veterino tantum generi renascuntur. Idem *lib. eodem, c. 45.* ea ratione ungulas distinguit ab unguibus, ut unguis iis tantum esse asserat, quibus pedes sunt, & in pedibus digiti: cæteris autem neque pedes tribuat, neque unguis, sed tantum ungulas. Omnia (inquit) digitos habent, quæ pedes, excepto elephanto. Huic enim informes numero quidem quinque, sed indivisi, ac leviter discreti, unguis que non unguibus similes. Hanc differentiam eleganter exprimit *Ovid. in transformatione Ias,* è boyis effigie in primam formam redeuntis:

Ungulæque (inquiens) in quinos delapsa absumitur unguem.

Hæc autem differentia non semper observatur. Videtur enim *Plautus* ungulas tribuere avibus pedes digitosque habentibus, cum ita scribit in *Pseud. sc. 2. a. 3.* Coquus aquilinis aut milviniis unguis. *Ibidem.* Constrictis unguis cœnam coquant, &c. Idem *Aul. sc. 4. a. 3.* Occipit (Gallus scalpturire unguibus. ¶ Omnibus unguis, proverbij speciem habet, pro eo quod est, omnibus viribus manuumque pedumque, & conatu totius corporis niti, ut etiam unguis, qui sunt in extremitate collocati, intenduntur, quod *Plin.* existimat esse summas nervorum claufulas. *Cic. lib. 2. Tusc.* Toto corpore atque omnibus unguis (ut dicitur) contentioni vocis asserviant. ¶ Injicere unguis, est rapere, vel furari. *Plaut. Pseud. sc. 2. a. 3.* Nunc scio febrim tibi esse, quia non licet, huic injicere unguis. ¶ Ungulæ etiam inter tormenta numerantur. Erant autem ferramenta bifida, & ut animalium unguis, bifidula, quibus latera, & pectora laniebantur. *Prudentius,*

Costas bifidula excandans unguis.

Rufus,

Non unguularum tanta vis sedit latera.

Unguella, diminutivum ab unguis, seu ungula. *Diomed.*

Ungulatus, a, um, qui magnos unguis habet, ac scabros: quasi unguis

similiores, quam unguibus: ut ex *Catonis* sententia refert *Festus,* *ἰσχυρίων.*

Ungulum, antiquis annulum significat, cujus de etymo nihil est quod laboremus, quum *Festus* autor sit peregrinum esse vocabulum, & ab *Oscis* sumptum. *ἰσχυρίων* *tabbathai h. δικτόλιθ, σόμωλον.* *GAL. Anneau.* *ITAL. Anello.* *GERM. Ein fingerling.* *HISP. Anillo.* *ANGL. A ring.* ¶ *Plin. lib. 33. cap. 1.* Miror *Tarquini* ejus statuum sine annulo esse, quanquam & de nomine ipso ambigi video: Græci à digitis appellavere: apud nos prisca Ungulum vocabant: postea Græci, & nostri, Symbolum.

Vniculis, Vnicolor, Vnicornis, Vnicus, Vnigehitus, Vnijugæ, Vnimanus, Vide *unus.*

Vnicuba, unius viri uxor.

Vnio, nis, significat margaritam, *μαργαρίτων*, quod in conchis nulli duo reperiantur indiscreti. *ἰσχυρίων* *peninim.* *GAL. Vne perle.* *IT. Perla.* *GERM. Ein pärln.* *HISP. La perla.* *ANGL. A perle.* ¶ *Plin. lib. 9. c. 35.* Dos omnis unionum est in candore, magnitudine, orbe, lavore, & pondere, haud promptis rebus, in tantum ut nulli duo reperiantur indiscreti: unde nomen unionum Romanæ scilicet imposuere deliciae: nam apud Græcos non est, nec apud Barbaros inventores ejus, aliud quam Margaritæ. ¶ Est & Vnio, cepæ genus capitatum. *Col. lib. 12. c. 10.* Pompeianam, vel Ascaloniam cepam, vel etiam Marticam simplicem, quam vocant unionem rustici, eligito; hoc autem nomen, ut inquit *Ruellius*, apud Gallos, velut triviale haecenus usurpatum est pro eo cepæ genere, quod pluribus bulbis non coagmentatur. Vnio celebratur triplex.

Essentialis, cum ex pluribus sit una essentia, sic uniuntur materia, & forma, genus & differentia.

Accidentalis, ut
cum jung. } Accidentia subjecto.
Substantia substantiæ, ut ex ea copula non exurgat nisi forma accidentalis: ut quando ex lignis & lapidibus fit domus.

Substantialis, cum substantia, quæ alioqui per se existeret, trahitur ad rō *ἰσχυρίων* alterius suppositi, & ab illo pendet, tanquam pars, aut quasi instrumentum *συνπίπτων.*

Vnio, hic, margarita.

Vnio, hæc: nis. Concordia, consensus. *ἰσχυρίων* *shalôm* *ἰσχυρίων* *ratson.* *ἰσχυρίων.* *GAL. Vnio, concorde.* *ITAL. Vnione, concordia.* *GERM. Einigkeit.* *HISP. Vnio, d unidad.* *ANGL. Vnio, concorde and agreement.* ¶ *Augustin.* Nam hoc fieri posse in tanta animorum unione quis dubitet?

Vnio, is: *ivi, tum. ivia.* *GAL. Vnio, metra ensemble.* Vid. infra, post *Vnimodus.*

Vnio, cepa quæ simplex pluribus bulbis non coagmentatur. Ergo à bulbi unitate nomen habet.

Vnioculus, Vnistirps, Vnitas, Vniter, Vniversus, Vnivocus, Vniusmodi, Vide *unus.*

Vnni, Vide *Hunni.*

Vnquam, adverbium, ullo tempore, omni memoria. *ἰσχυρίων* *letho-* *lâm.* *ἰσχυρίων.* *GAL. Quelquesfois, quelque temps, oncques.* *ITAL. Alguna volta.* *GERM. Je vnd je.* *HISP. Alguna vez.* *ANGL. At any time.* ¶ *Cic. in Orat.* *Isoctates* præstat omnibus qui unquam orationes attigerunt.

Vnus, a, um, Numeri participium est. *ἰσχυρίων* *εἰς.* *GAL. Un, un seul.* *ITAL. Uno.* *GERM. Einer.* *HISP. Uno, principio de contar.* *ANGL. One.* ¶ *Cic. pro Quint.* *Alphenus* servulum unum abducit. *Plaut. Cure. sc. 3. a. 1.* Mulieres duas peiores esse, quam unam. Idem *Capt. sc. 2. a. 2.* Mihi præterea unum nummum ne duis (id est, ne des.) Idem *in Pseud. sc. 2. a. 5.* Ebibere quatuor fructus massici montis in una hora. *P. Hyberna,* additò. Idem *Aul. prolog.* Huic filia una est. (pro unica.) Idem *Most. sc. 3. a. 1.* Vni modò gessi morem. Idem *Amphitru. sc. 4. a. 4.* Vnum superest querendum. Idem *Capt. sc. 1. a. 2.* Vnum exorare sinite vos. *Ibid.* Obsecro te hoc unum. Item, Vnum hoc te quæso. *Ibid.* ¶ Aliquando accipitur pro solo. *ἰσχυρίων.* Vnum, unus tum domi eram, & fores erant clausæ. *Gell. cap. 4. lib. 18.* unus, & unicus *Salustij* enarrat. Idem *cap. 3. lib. 13.* Vnum solitarium. *Plaut. Mostell. sc. 3. a. 1.* *Matronæ* est, non meretricum, unum inservire amantem. *mox,* Si illum inservibus solum, &c. In qua significatione quandoque genitivo jungitur, & ferè genitivo *Omnium.* *Plin. lib. 9. cap. 17.* Accipenser unus omnium squamis ad os versis, contra aquam natando meat. ¶ Nonnunquam etiam genitivo nominis substantivi, sed ferè subintelligitur genitivus *Omnium.* Idem *lib. 11. cap. 37.* Calvitium uni tantum animalium homini. ¶ Aliquando in oratione unus subicitur. *Quint. lib. 9. cap. 1.* Nec desunt, qui tropis figuræ nomen imponant, quorum est *C. Attorius Proculus.* hoc est, quorum unus est, &c. ¶ Dicitur & *Vnus de,* & *Vnus è,* vel ex, *Martial. lib. 9.*

— invidit de tribus una soror.

Cic. ad Attic. lib. 3. Mihi etiam unum de malis in metu est, fratris miseri negotium. *Plaut. Pseud. sc. 3. a. 1.* Ex multis exquire unum certum amicum. *Suet. in Aug. c. 56.* *Vnus è* populo, (id est, privatus.) *Plaut. Men. sc. 2. a. 4.* Ex omnibus unum magnificare. *Quint. lib. 8. c. 4.* Non aliquis Iuvenis, aut unus è vulgò, &c. *Plaut. in Truc. Te unum ex omnibus amat.* ¶ In plurali, *Vnæ,* Idem *Pseud. sc. 1. a. 1.* *Vnæ* quinque remorantur minæ, (id est, restant numerandæ.) *Vnis* moribus, pro uno more. *Cic. pro Flacco,* Adfunt *Lacedæmonij,* &c. qui soli toto orbe terrarum septingentos annos amplius, unis moribus, & nunquam mutatis legibus vivunt. ¶ Ponitur aliquando pro pronomine, idem: *Plaut. in Capt. Prol.* Hic postquam hunc emit, dedit cum huic gnato suo peculiarem, quia quasi una ætas erat, id est, eadem ætas, sive ejusdem ætatis erant. *Vno* exemplo omnes vivunt, id est, eodem. Idem *in Mil. Idem Pseud. sc. 2. a. 1.* *Vna* opera cuncta reprehendam. (id est, eadem.) Idem *Capt. sc. 1. a. 3.* Ego pergo ad alios, deinde ad alios, una re. (id est, idem faciunt.) Idem *Mil. sc. 6. a. 2.* Ex uno puteo aqua aquæ non similior. (id est, eodem.) Idem *Cure. sc. 2. a. 5.* Qui mecum unà vectus est una navi. (id est, eadem.) Idem *Capt. sc. 4. a. 3.* *Vna* opera mihi *Orestes* fuit sodalis, qua iste. Sic etiam accipiendum est illud *Ovid. 1. Metam.*

Vnus erat toto natura vultus in orbe. id est, idem vultus, & sibi per omnia similis. Aliquando pro primo. Virg. 2. Aeneid.

— cadit & Rhipheus justissimus unus Qui fuit in Teucris.

Pro proprio, primo, sive peculiari. Plaut. Mil. se. 1. a. 2. Vnum conclave miles concubinae dedit. Ad unum interficiuntur. Cael. 2. de bell. civ. (id est, ne unus quidem ex illa clade evasit, superstit.) Nemo unus, vide Nemo, supra. Vnus & alter, pro duobus. Cic. 4. Verr. Dicit unus & alter breviter nihil interrogatus. Terent. in Andr. Sed postquam amator accessit unus, & item alter, pretium pollicens. Sic alter & tertius, pro tribus. Tacitus, Sed & alter & tertius dies cunctatione absumitur. Vno pro uni, Gell. c. 7. lib. 3. Vnoque illo negotio sese alligabunt. (id est, illi pugnae se totos dabunt milites.) Vnus etiam peculiari modo ponitur, ut vulgo dicimus, un fol ou sage. Cell. lib. 5. cap. 28. In caeteris quoque partibus, si una plaga exigua est, sive medicis, sive pueris, fuit.

Vnusquislibet, & Vnusquisvis, quilibet. ἑκάστος ἑκάστου ἑκάστου ἑκάστου. GAL. Vnuscuique. ITAL. Ciascuno, ogni uno. GERM. Ein jeder / oder jettlicher. HISP. Cada uno. ANGL. Every one, all. Senec. de consol. ad Marc. cap. 14. Vnumquemlibet annum occupa.

Vnusquispiam, aliquis unus. ἑκάστις ἑκάστου. GAL. Aucun. ITAL. Alguno. GERM. Etwan einer. HISP. Alguno. ANGL. Some one.

Vnusquisque, unaquaeque, unumquodque, & unumquidque, Singuli: dicitur universalis, potiusque cum positivo, quam superlativo jungitur, eo quod unus vim quandam superlat. obtineat. ἑκάστος ἑκάστου ἑκάστου ἑκάστου. GAL. Vnuscuique. ITAL. Ciascuno. GERM. Ein jeder. HISP. Cada uno. ANGL. Every one, all. Plaut. Curc. se. 3. a. 2. Ex unoquoque eorum crepitum excutiam polentarium. Idem Asin. se. 2. a. 2. Placide unumquodque rogata: aliam, Vnumquidque. Cicero, pro Font. Moveretur eo tempore quo unusquisque nostrum, quum in eum locum prodesset, verum etiam breviter interrogatus. Idem pro Rose. Amer. Leviter unumquodque tangere. Vnusquisque, pro quislibet unus, Senec. c. 14. de conf. ad Marc. Vnumquemque annum occupa, (id est, quemlibet unum.)

Vnicalamus, adject. ἑκατόμωλον. GAL. Qui n'a qu'un tuyau, ou un chanvre. ITAL. Di un sol calamo, o gambo. GERM. Das nur ein Ror oder halm hatt. HISP. Cosa que tiene una sola caña, o paja. ANGL. That one stalk. Frumentum unicalamum. Plin. lib. 18. c. 7. Vnicalamum praeterea, nec usquam capax, seriturque non nisi tenui terra.

Vnicalulis, e, quod unum caulem habet, nec in ramos spargitur. ἑκατόμωλον. GAL. Qui n'a qu'une tige. ITAL. Di un costone. GERM. Das nur ein stengel hatt. HISP. Cosa que ha un solo tallo. ANGL. That hath one stalk. Plin. lib. 19. cap. 10. Est autem unicalule, radice bulbo simili.

Vnicolor, omnis gen. Vnius coloris. ἑκατόμωλον. GAL. D'une couleur. ITAL. Di un colore. GERM. Einer farb. HISP. Cosa de un color. ANGL. Of one colour. Plin. lib. 32. c. 9. Dulciores feminae sunt, & unicolores. Ovid. 1. Metam.

At medio torus est hebeno sublimis in antro Plumens unicolor pullo velamine totus.

Vnicornis, is, gener. masc. A recentioribus quibusdam ex nostris appellatur fera, quam Graeci μονόκερωτος appellant. GAL. Licorne, qui n'a qu'une corne. ITAL. Licorno. GERM. Ein einhorn. HISP. Animal de un solo cuerno, unicornio. ANGL. That hath one horne. Hanc Plin. cervino capite esse scribit, pedibus elephantis, cauda capri, reliquo corpore equo non dissimili, unicum media in fronte cornu gerentem cubitorum duorum longitudine. Est & unicornis, & hoc unicornis, adjectivum, quod unum cornu tantum habet. Idem lib. 11. cap. 46. Vnicorne bisulcum otix. Idem lib. 8. cap. 21. In India boves sunt solidis unguibus, & unicornes.

Vnicus, a, um, singularis, vel solus. ἑκατόμωλον. GAL. Vnique, seul. ITAL. Vnico, solo, singulare. GERM. Einzig, einzig. HISP. Cosa sola y unica. ANGL. One, alone. ut. Phoenix est unica avis. Cicero, pro Rose. Amer. Et quaeramus quae tanta vitia fuerint in unico filio. Plaut. Capt. se. 2. a. 1. Tibi unicus est: mihi unico est magis unicus. Liv. lib. 4. bell. Pun. Vnicus spectator caeli Archimedes. Gell. c. 4. lib. 18. Vnus & unicus Enarrator Salustij.

Vnicè, adverbium, singulariter. ἑκατόμωλον. GAL. Vniquement, singulièrement. ITAL. & HISP. Vnicamente, singularmente. GERM. Dorauf vnd als einzig. ANGL. Only. Plaut. in Bacchid. Imò unicè unum plati mi pendit. Idem Asin. se. 3. a. 1. Vnicè unum amare te aiebas. Pellerius, Vnicè cavere concordiae. Suet. in Aug. c. 62. &c.

Vnifolium, monophylon, gramen Parnassi nascens in umbrosis. H. P. Vniformis, ἑκατόμωλον. Iulius Firmicus Mathes. lib. 1. de zoniis, Quaedam ipsarum uniformes sunt.

Vniformitas, atis. Macrobius Saturn. lib. 7. c. 5. Cur illis providere veritatem laboras, illi squalorem uniformitatis adicis?

Vniformiter, adverb. ἑκατόμωλον. Diomedes Gram. lib. 1. Simplex vel unica est, quae per omnes casus uniformiter currit.

Vnigena, e, comm. gen. Vnicus, unigenitus. ἑκατόμωλον. GAL. Seul né, unique fils, ou fille. ITAL. Solo figlio, o solo. GERM. Ein eingeborner. HISP. Hijo solo. ANGL. Only begotten. Cic. de Univerf. Singulari Deum hunc mundum atque unigenam procreavit. Alia ratione Pallas a Casullo dicitur Vnigena, quod scilicet unico parente crederetur genita, ex cerebro nimirum Iovis.

Vnigenitus, vox frequens est Ecclesiasticis scriptoribus pro filio unico, qui neque fratrem habuerit, neque sororem. ἑκατόμωλον. GAL. Fils unique. ITAL. Sol figlio, unigenito. GERM. Ein eingeborner. HISP. Hijo solo. ANGL. An only begotten son.

Vnjuga vinea, qui simplici nituntur iugo, quum binis hastilibus in terra defixis, singulae transeunt pericula in unam tantum partem

ordinis superincumbunt. ἑκατόμωλον ἀπὸ πλάτος, Plin. lib. 17. cap. 22. Se uni juga erit vinea.

Vnimanus, a, um, Vnam tantum manum habens. ἑκατόμωλον. GAL. Qui n'a qu'une main. ITAL. Di una mano. GERM. Der nur ein hand hatt. HISP. Cosa de una sola mano. ANGL. That hat but one hand. Liv. 5. bell. Maced. Capram sex heredos uno fetu edidisse ex Piceno nunciatum est, & Aretij puerum natum unimanum.

Vnimodus, uniusmodi. Apuleius de Philosophia, Vnimodam verò esse virtutem, quod bonum suapte natura adminiculo non indiget.

Vnio, is, ivi, itum, conjungo, in unum redigo. ἑκατόμωλον. GAL. Vnio, conjoinere. ITAL. Adunare, aggiungere. GERM. Vereinbaren / vereinigten. HISP. Ayuntar. ANGL. To couple together and make one. unde uniti animi, qui sunt unius voluntatis.

Vnistirpis, e, quod a radice caudicem habet unicum assurgentem ἑκατόμωλον. GAL. Qui n'a qu'une racine, ou une tige. ITAL. D'una stirpe. GERM. Das nur ein stamm hatt. HISP. Cosa de una sola planta. ANGL. That hath one rouse or stalk. Plin. lib. 16. cap. 30. In longitudinem excreverunt abies, larix, palma, cupressus, ulmus, & si qua unistirpia.

Vnitās, atis, indivisibile numeri principium. ἑκατόμωλον. GAL. Conjonction de plusieurs choses en une, unité. ITAL. Congiunzione d'una, o di più cose, unità. GERM. Das eins in der Zahl: item, einigkeit / vereinarung vieler dingen als ob es eins wäde. HISP. Unidad. ANGL. Unitie. Accipitur & pro omnimoda similitudine. Colum. lib. 7. cap. 3. Ideo nisi lanatas oves emi non oportet quod melius unitas coloris appareat. Plin. lib. 7. cap. 12. Troianus M. Antonio jam Triumviro, eximios forma pueros, alterum in Asia genitum, alterum trans Alpes, ut geminos vendidit: tanta unitas erat. Singularis numeri unitas, Gell. cap. 8. lib. 19. In unitatem coire, i. uniri. Cell. lib. 4. c. 19. Donec omnia quae indita sunt, liquata in unitatem quondam coeant. Alibi dixit, donec corpus unum sit, unitas sit. Idem lib. 6. cap. 6. Vbi facta unitas est, i. ubi in unitatem coevertunt. Rutilius lib. 7. cap. 4. Idque linum esse debet crudum, & duplex triplexque sic tortum ut unitas facta sit.

Vniter, adverbium, conjunctè, concorditer, simul. ἑκατόμωλον. GAL. En un, ensemble. ITAL. Congiuntamente, in uno, insieme. GERM. Einträchtiglich. HISP. El uno, juntamente. ANGL. In one, together. Lucret. lib. 3.

Quum corporis atque animae

Dissidium fuerit, quibus hastibus unioer apti.

Vnitus, a, um, Diomed. lib. 1.

Vniversus, a, um, in singulari quidem, idem est, quod totus. ἑκατόμωλον. GAL. Vniversel, general. ITAL. Vniverso, il tutto, senza trarne alcuna cosa. GERM. Santz / oder alle sampt. HISP. El todo ayuntado de partes. ANGL. All at once or together. ut, Vniversus ager, universus exercitus. In plurali verò significat omnes conjunctim. Nam si dicimus, Omnes sibi domicilium constituerunt, intelligitur domicilium sibi unumquemque constituisse. Si verò dicimus, Vniversi sibi domicilium constituerunt, significatur omnes simul unum sibi domicilium fecisse. Cic. lib. 4. Acad. Qui loquitur de universis, nihil excipit: quid enim potest esse extra universa? Senec. c. 11. de iraq. Nunquid honoribus tam universis functus es, quam Scianus? Quintil. Vniverso partes continentur; non utique accidit parti Vniversum. Terent. in Phorm. Quod ille unciatim vix de demenso suo, suum defraudans genium, comparat miser: id illa universum abripit. Cic. 3. Offi. Ergo unum debet omnibus esse propositum, ut eadem sit utilitas unicuiusque & universorum, &c. Omnes universi, Gell. c. 12. lib. 19. Herodem Atticum, consularem virum Athenis differentem audivi Graeca oratione: In qua fecit omnes memoriae nostrae universos gravitate, & copia praestitit.

Vniversè, adverbium, generaliter, generaliter, generaliter. ITAL. & HISP. Generalmente, universalmente. GERM. Gemeinlich / oder universell / oder allmenthast. ANGL. Generally, altogether. Cic. in Vatin. Quare ab te primum universè, quod genus improbitatis & sceleris in eo magistratu tu praetermiseris. Idem 7. Verr. Quid ego de exteris civium Romanorum supplicis sigillatim potius quam generaliter atque universè loquar?

Vniversim, aliud adverbium ejusdem significationis.

Vniversitas, atis. ἑκατόμωλον. GAL. L'univers, le tout ensemble. ITAL. Vniversità, comunità. GERM. Ein ganze gemeinamme / allgemeine versammlung. HISP. Ayuntamiento de partes. ANGL. The universitie or any multitude all at once. Cic. 2. de nat. deor. Licet enim contrahere universitatem generis humani, eamque gradatim ad pauciores, postremo deducere ad singulos. Colum. in praef. lib. 2. De rusticationis universitate nihil attinet nunc plura dicere. Quintil. Vniversitate pugnare. (id est, toto genere.) Vniversitas pro communi collegio interdum poni solet. Dig. lib. 3. tit. 4. l. 2. Si mancipis, vel aliqua universitas ad agendum der actorem.

Vniversalis, e, ad universos pertinens. ἑκατόμωλον. GAL. Vniversall. ITAL. Vniversale. GERM. Allgemein. HISP. Vniversal. ANGL. Vniversal. Autor ad Herennium, Nam in hujusmodi rationibus, non universali, neque absoluta, sed extenuata ratione expoficio confirmatur. Quo tamen in loco sunt qui malint legere Vniversa. Utitur tamen hac voce & Varro lib. 2. de Analog. Quod (inquit) ad universalem pertinet causam. Quintilian. Vniversalia, sive perpetua praeccepta. (καθόλου.)

Est autem universale, Originationis, seu productionis, vulgo causando: ut commune rerum causae. Deus autem causa causarum, in bonis

Essentias vulgo essendo: ut naturae communes, quae in rebus inferioribus existunt.

Significatione & representatione: ut voces & conceptus, quibus indicantur multa in singularibus multiplicata.

Enunciatione, seu predicando: quod de multis enunciarur.

Vnivira, æ, quæ uni tantum nupit, quod *μνημόνεια* dicitur. Tibull. *lib. de Mowogamia*, Fortunæ muliebri coronam non imponit, nisi univira.

Vniviratus, magistratus carens collegâ. v.g. Prostrata, & Pont. Maxim. Laziis.

Vnivocûs, a, um, Quod & nomine, & re, pluribus convenit: Græcè *συνωνομα*. X. Equivocum, quod nomine, sed non re pluribus convenit, & à Græcis *εὐνομα* appellatur. Animal itaque respectu hominis, & equi, univocum est, quia illis & animalis nomen commune est, & ratio substantiæ eadem, utrique enim convenit animalis definitio, corpus animatum sensibile. Grammatici dicunt, Homonyma esse, quæ voce, sed non significatione convenit, ut Nepos & filij filium significat, & prodigum. Synonyma, quæ non voce, sed significatione conveniunt: ut ensis & gladius.

Vnivocè, adverbium. *συνωνομως*.

Vnivocum nomen indeclinabile, Vnivocis, non varius. *ἴδιος μόδος*. GAL. *Qui toujours est d'une sorte, toujours d'une manière*. ITAL. *Di una forma & foggia, non vario*. GERM. *Einerley mass oder weys*. HISP. *Cosa de una sola manera*. ANGL. *Of one sorte or fashion*. Terent. in *Heaut.* nam parentum injuriæ Vnivocum sunt ferme. Cic. *Attic. lib. 9.* Noli enim putare tolerabiles horum insanias, nec univocum fore?

Vnucûlus dicitur, Vnicum habens oculum, quales Poëtæ fingunt fuisse Cyclopes. *ἑπιπέδαλον*. GAL. *Qui n'a qu'un œil*. ITAL. *Chi ha un solo occhio*. GERM. *Ein einaugiger*. HISP. *Tuerto de un ojo*. ANGL. *That has one eye*. Plaut. *Cure. sc. 1. a. 3.* Vnucule salve, mox, De Coclitum profapia te te esse arbitrator: Nam ij sunt unoculi. Gell. *lib. 3. cap. 11.* de Cyclope itidem, inquit, vel maximè, quod fuerit unoculus.

Vnucè, adverbium antiquum, simul significat. Pacuvius in *Iliona*, Occidisti, ut multa paucis verba unocè enuntiem, Ex Nonio.

V O

Voberta, villa est juxta Bilbilim Hispaniæ urbem, & Salonem amnem umbris arborum, & frigiditate scaturientium fontium amœnissima, quam Martialis graphicè depingit Liciano *lib. 1. Epigr. 17.*

Vocâbulum, Vocalis, Vocativus, Vocator, Vociferor, Vocito, Voco, vide *Vox*.

Vocetius, mons apud Rauracos, ob salebras, & lamas viatori admodum incommodus: in quem Helvetij à Cæcinnâ victi confugerunt: ut refert Tacit. *lib. 17.* *Der Bötberg*.

Voconia, genera sunt pyrorum, quemadmodum & volema, Plinius *lib. 15. cap. 15.*

Voconia lex, cujus meminit Imperator *Instit. de leg. Falcid. in pr.* modum imponens legatis, ne quis plus legaret cuiquam, quam ad heredem perveniret. Theoph. *ibid.* Cujac. & alij Doctores juris periti.

Voconij forum, Arecomitorum civitas in Gallia Narbonensi, cujus meminit Plin. *lib. 3. c. 4.*

Vocontij Narbonensis Galliarum populi sunt, quorum civitas Tricorium commemoratur à Plin. *lib. 3. c. 4.* *Wolcker im Delphinat bey dem fluss Duventia*. Vocontius, sive Vocuntius, adject. ut Rura Vocontia. Sil. *lib. 3.*

Iam faciles campos, jam rura Vocontia carpit.

Vocûla, vide *Vox*.

Vogentia, V. olim E. nunc pagus octavo lapide à Fertaria situs; quod sedes ann. 656. à Vitaliano Papa est translata.

Vogèsus, Mons est Galliæ Belgicæ, Sequanos & Lingones dividens à Mediomatricibus, ex quo Mosâ & Araris fluvij nascuntur. Lucan. *lib. 1.*

*Castraque Vogesi curvam super ardua ripam
Pugnaces, pæcis cohibebant Lingones armia.*

Vola, cava pars manus sive pedis. *ἄφ' ἡφῆ*. GAL. *La paulme de la main*. ITAL. *Palma*. GERM. *Das mittel oder die hôte inwendig der hand oder fuß / gauff*. HISP. *La palma de la mano*. ANGL. *The palme of the hand the holovonne*. Plin. *lib. 12. c. 45.* Vola homini tantum exceptis quibusdam. *Hinc Involare*, pro rapere, quasi volam iniicere, *ἀετίζω*. Plin. *lib. 9. cap. 29.* Singulos involat verius quam capit.

Volaterra, Strab. *lib. 5.* Hetruriarum oppidum est, non procul à mari, in edita planitie collis situm, ad quam xv. stadiorum est ascensus. Hinc Volaterrani, pro, urbis hujus incolis, & Vada Volaterrana, apud Plin. *lib. 5. c. 5.*

Volaticus, Volatilis, Volatura, Volatus, vide *Volo*.

Volca, populi Galliæ Narbonensis trans Rhodanum, Occidentem versus: ex quibus, qui flumini proximi sunt, Arecomij cognominati sunt: qui verò longius à Rhodano recedentes, in Pyrenæos montes vergunt, dicti sunt Tectolages, quorum regionem hodie Linguam Occitanam appellant, Autor. Ptolem. *lib. 3. c. 10.* *Langendock*.

Volcarius, Consul fuit Romæ, tempore prioris conjurationis Catilinæ, illumque repetendarum reum, quod intra legitimum tempus profiteri nequivisset, Consulatum petere prohibuit: quam rem ægrè tulit Catilina, ut de evertenda patria cum Antonio, & Pifone, nefaria consilia inierit. Autor Pædianus. Volcatius Gallicanus quintum Consul scripsit vitas Imperatorum ad Diocletianum: ex quibus tantum extat nunc Avidij Cassij vita. Volcatius Terentianus historiam sui temporis, id est, Gordianorum scripsit: in qua memorie prodidit, referente Capitolino, Gordianum seniore vultum Cæsaris Augusti valde retulisse. Volcatius Epidius Grammaticus scripsit res gestas Pompeij Magni, & ejus patris: primus libertinorum qui historiam scripserit, quum ab optimo quoque scribi solita sit, ut est autor Cornelius Nepos. Ludum aperuit, docuitque inter cæteros M. Antonium, & Augustum Ex Tranquillo. Volcatius item alius fuit, teste Plin. *lib. 11. c. 43.* Poëta non ignobilis, qui quod senos in manu haberet digitos, Sedigitus est cognominatus. Hujus etiam hodie aliquot circumferuntur lambi, quibus suum de Latinis Comicis iudicium protulit. Præter hos fuit & Volcatius Iuriconsultus, Cællij præceptor, quem tradit idem Plin. *lib. 8. c. 11.*

Astarecone sub vesperum à rare suburbano redeuntem, quum in gratia fatorem incidisset, à carne fuisse defensum.

Völmä, Pyra prægrandia, ita dicta quod impleat volam: quorum meminit & Cato *de re rust.* & post eum Virg. *lib. 2. Georg.*

nec sarculus idem

Crustumiu, Syrisque pyria gravibusque volentis.

Author antiqui Lexici exponit *καλομυβιδας ἀππυρις*, credo de magnitudine atque amplitudine cucurbitæ.

Völens, volentia. Vide *Volo*, vis.

Völgölum, inter rustica instrumenta connumerat Plin. *lib. 17. cap. 10.* Seritur mense Aprili, arca æquata cylindris, aut volgiolis, densum, &c. de semine cupressi loquitur.

Völo, as, ærem pennis feco. Proprium est alas habentium. *ἄφ' ἡφῆ* *ἡεβίρ* *ἰντὶ δαῖῆ* *ἰντὶ ναῖ* *ἰντὶ ναῖ*. *ἰπύριος*, *ἰπύριος*, *πύριος*. GAL. *Voler*. ITAL. *Volare*. GERM. *Fliegen*. HISP. *Volar*. ANGL. *To fly in the air lyk a bird*. Ovid. *3. Trist. Eleg. 4.*

Nempè quod hic aliè. demissus ille volabat.

Plin. *lib. 10. cap. 24.* Sturnorum generi proprium catervatim volare, & quodam pilæ orbe circumagi, omnibus in medium agmen tendentibus. Virg. *1. Aeneid.*

volat ille per aëra magnum

Remigio alarum.

Plaut. *Asin. sc. 1. a. 1.* Age sis tu sine pennis vola. Volare membranæ dicuntur cicadæ, & vespertilionæ. *lib. 11. cap. 28.* Membranæ ut cicadæ volant. Transfertur etiam ad alia quæ celeriter feruntur: ut, Navis volat, fama volat, & hujusmodi. Terent. in *He-cyr.* Ne me frustra illic expectet, vola id est, celeriter curre. Virg. *3. Aeneid.*

Fama volat pulsum regnia cœssisse paternis Idomenæ ducem.

Idem *2. Georg.*

Et promi dant lora, volat vi fervidus axi.

Idem *1. Aeneid.*

lámque faces & saxa volant, furor arma ministrat.

Ovid. *10. Metam.*

passu volat alite virgo.

Cic. *Attic. lib. 6.* Tu autem fac ut mihi tuæ literæ volent obvix. Liv. *5. bell. Pun.* Ingens enim jam vis omnis generis telorum è muris volabat. Ovid. *Eleg. 10. lib. 3. Trist.*

longæque volante sagitta.

Idem *Eleg. 3. lib. 3. Trist.*

*Nam si morte carens vacuas volat altus in auras
Spiritus, &c.*

Et Plaut. in *Pseud. sc. 2. a. 3.* Is odor dimissis pedibus in cœlum volat. Völans, antis, participium. *ἄφ' ἡφῆ*. *πτόμα*, *ἰπύριος*. GAL. *Volans qui vole*. ITAL. *Che vola*. GERM. *Fliegend*. HISP. *Que buela*. ANGL. *That flieth*. Virg. *1. Aeneid.*

cæloque in vectus aperto

Fleat equos, curruque volans dat lora secundo.

Idem *3. Georg.*

curvus agitare volantes.

¶ Volantes substantivè, pro avibus. Idem *lib. 6. Aeneid. de Averno.*

*Quam super haud ulla poterunt impunè volantes
Tendere iter pennis.*

Völito, as, frequenter volo. Plinius, Super aquas assidue volitans. *ἄφ' ἡφῆ*. GAL. *Voliter, courir ça & là legerement, voler souvent*. ITAL. *Stravolare, volar souvente*. GERM. *Dist oder stets fliegen / eins fliegens*. HISP. *Volar à menudo y muchas vezes*. ANGL. *To fly often*. Cic. *1. de nat. deor.* In hac igitur immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum, infinita vis innumerabilium volitat atomorum. Plin. *lib. 10. c. 16.* Vespertilio geminos volitat amplexa infantes. Ovid. *2. Metam.*

Volitant super ore favilla.

Liv. *lib. 5. bell. Pun.* Reate saxum ingens visum volitare. ¶ Ponitur etiam volito, *ματτοβολεῖν*, pro discursu, vago, & cum insolentia quadam hinc inde curro. Cic. *pro domo sua*, Itaque quum tu florens ac potens per medium forum popularis volitares, &c. Matt. *lib. 1.*

Ethereas læserve cupis volitare per auras,

I, fuge: sed poteras tutior esse domi.

Volitare cupiditate gloriæ, est efferri & vehementer trahi. Cic. in *Pisonem*, Valebis apud hominem volitantem gloriæ cupiditate vir moderatus & constans. Volitare in re aliqua insolentius, id est, jactare sese & efferri. Idem *pro Flacco*, Nunc verò non insultabo vehementius nec volitabo insolentius. Plaut. *Amph.* Portum versus volito: hunc tuis verbis voco. Idem *ibid.* Satut pugnæ ad te volito, &c.

Völaticûs, a, um, Velox, quasi volatilis. *ἄφ' ἡφῆ*. *πτόμα*. GAL. *Volage, inconstant*. ITAL. *Volatico, volativo*. GERM. *Gestügig / vntestendig / hin und her farend*. HISP. *Muy ligero, que buela*. ANGL. *Swift speedie, as it were flying*. Et per translationem, præcept. inconstans. *ἀβίβητος*, *ἀσταρής*. Cic. *ad Attic. lib. 13.* O Academiam volaticam, & sui similem, modo huc, modo illuc, &c. Idem *de Arusp. resp.* Illius furcures ac volaticos impetus in seiplos posse converti. Senec. *Epist. lib. 41.* Volaticus homo.

Völaticus, e, Volucris, adjectivum: ut, Bestia volatilis. *ἄφ' ἡφῆ* *ἡφῆ* *ἡφῆ*. GAL. *Qui vole ou peut voler, volatile*. ITAL. *Volatile, volante*. GERM. *Fliegend / das fliegen / than*. HISP. *Cosa que buela*. ANGL. *That flieth or may flie, asoull*. Cic. *de natur. deor.* Præterea vescimur bestiis & tertenis, & aquatilibus, & volatilibus, partim capiendo, partim alendo. ¶ Ferrum volatile, pro sagitta, ferrea cuspidi præmunita, quæ ex arcu emissâ celeriter fugit, velocitatem adjuvantibus pennis, alarum quodammodo vicem supplentibus. Virg. *lib. 4. Aeneid.*

qualis conjecta cervæ sagitta.

*Quam procul incautam nemora inter Cressia fixit
Pastor agens telis, liquitque volatile ferrum Nesciuit.*

Idem *lib. 8.*

*Stupea flamma manu telisque volatile ferrum Spargitur.
Volatilis*

& pro volumine accipitur. Inde dicimus, Evolvere libros, id est, aperire lectitandi gratia, quasi rem complicatam explicare, *ἀνεπιφύκειν τὴν βιβλίαν*. sicut Revelare, rem velatam detegere. Cicer. lib. 3. *Tuse*. Quoniam duobus superioribus de morte & dolore dictum est: tertius disputationis hoc tertium volumen efficit. Accipitur aliquando volumen pro ipsa circumvolutione. *περιελώνη*. Ovid. *Metam.*

Adde quod assidua rapitur vertigine calum, Sideraque alia trahit, celerique volumine versat.

Nonnunquam pro volubilitate, sive inconstantia. Plin. lib. 7. cap. 45. Si diligenter æstimentur cuncta, magna fortis humanæ reperientur volumina. Volumina vineulorum. Virg. 5. *Aeneid.*

Oris

Huc illuc, vineulorum immensa volumina versat.

Volvōx, ocis, Vermis teneros vitium pampinos & pubescens uvas edens, qui & Convolvulus, & Volucra dicitur. *ἰψ, ἰλλω*. GAL. *Lifer, hurbec ou vercoquin, qui ronge les bougeons des vignes*. ITAL. *Volvo, verme che rode i teneri pampini delle viti*. GERM. *Ein rävvrömlin / welches sich in die blätter der jungen rävsv chossen verwickelt, und sie abfrisst*. HISP. *El gusano revolton*. ANGL. *A caterpillar, a worme that eateth vine boughes*. Plin. lib. 17. cap. 28. Simili modo ne convolvulus fiat in vinea, amurca congios duos decoctos in crassitudinem mellis, nirsusque cum bituminis tertia parte, & sulphuris quarta sub dio coquito, ne excandescat sub tecto. Hoc vites circa capita ac brachia ungi: ita non fore convolvulum: alij Volvocem appellant, animal prærodens pubescentes uvas. Hæc Plin.

VOLÜPTAS, atis, jucunditas, fructus jucunditatis, & lætitiæ. *ἡδονή*. GAL. *ἡδονή hedonáh* *בנחמה בנחמה* *hōnehg* *בנחמה* *habanūgh*. *ἡδονή*. GAL. *Volupté, aise, plaisir*. ITAL. *Voluptà, piacere*. GERM. *Wollust*. HISP. *El deleyte generalmente*. ANGL. *Pleasure, delight*. Unde quicquid cum delectatione animi demulcet, voluptas dicitur, quod ad maximum velimus, referunturque tam ad animum, quam ad corpus, quamvis nonnulli insimulent folium corporis esse, ac turpem: quod certe verum non est. Est enim voluptas vocabulum medium, omnemque jucundum motum, quo sensus hilaratur, significat, quem Græci vocant *ἡδονή*. Cic. 1. *de Orat.* Percipietis enim illam ex cognitione juris lætitiæ & voluptatem. Voluptatem ejus capio, dixit Plin. *Epist.* 17. lib. 2. pro voluptatem ex eo capio. Plaut. *Prologo Amph.* Dum illa, quacum voluptatem capit. Idem. *sc.* 1. 4. 4. Nulla nautis major voluptas, quam quod ex alto tertam videre. Idem *Pseud.* *sc.* 1. 4. 5. — hic omnes Voluptates, in hoc omnes venustates sunt. Idem *Mil.* *sc.* 1. 4. 4. Voluptas est quod agas, si id procedit lepidè ex sententia. *Quintil.* Non si lætitiæ bonum & voluptas. Voluptatis definitionem, & de ea plura vide apud Gell. *c.* 5. lib. 9. *T* Voluptas, blanditiarum vox est: ut apud Plaut. *Most.* *sc.* 3. 4. 1. Voluptas mea, mea Philematium. *ibid.* Philolaches voluptas mea. Idem *Men.* *sc.* 3. 4. 1. Ubi te aspicio mea voluptas. Idem *Asin.* Da, mi anime, mea voluptas. Idem *Pseud.* *sc.* 1. 4. 1. Voluptas mea, ut mea lux, ubi Voluptas Anapæstus est: ut *ibid.* paulo *infra*, Harum voluptatum. Cum voluptate legere, id est, cum delectatione. Cic. 1. *de fin.* Omne autem id quo gaudemus, voluptas est: ut omne quo offendimur, dolor. Ovid. 7. *Metam.*

Nulla est sincera voluptas.

Voluptati esse, id est, esse gratum & jucundum, Cicer. *Lentul.* lib. 1. Quod mihi de filia, & de Crassipede gratularis, agnosco humanitatem tuam, speroque & opto, nobis hanc conjunctionem voluptati fore. Quibus omnibus in exemplis voluptas in meliorem partem accipitur, pro ea quæ in animum cadit. In malam partem quoque capitur, & pro ea voluptate, quæ corporis propria est, apud Cicer. *de senect.* Divinus enim Plato escam malorum voluptatem appellat: quod ea videlicet homines capiuntur, ut hamo pisces. *Ibid.* Nullam capitaliorem pestem quam voluptatem corporis homini dicebat à natura datam: cujus voluptatis avida libidines temere & effrenatè ad patiendum incitarentur. Idem 1. *de legib.* Ab ea quæ penitus in omni sensu implicat insidet imitatrix boni, voluptas: malorum autem omnium mater.

VOLÜPTABILIS, e, gratum, voluptuosum. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLÜPTARIUS, a, um, quod voluptatem affert. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLÜPTARIUS, a, um, quod voluptatem affert. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLÜPTARIUS, a, um, quod voluptatem affert. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLÜPTUOSUS, a, um, Habitum & vehementiam significat, & affectionem. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLÜPTUOSUS, a, um, Habitum & vehementiam significat, & affectionem. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLÜPIS, e, delectabile, gratum, jucundum. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOLÜPIA, voluptatis dea, quæ facellum habet Romæ circa Navaliam, non procul à porta Romantula, teste Varr. lib. 4. de L. L. num. 34. *Die Göttin des wollusts*. Poëta quidam ineptus fuit, patria Patavinus, qui Ennium sequutus, rerum gestarum populi Romani Annales carmine scripsit. Catull. *de Smyrna Cynna*.

At Volupis Annales Paduam morientur ad ipsam, Et laxas sombru sapè dabunt tunicas.

Et alibi

Annales Volupis cacata charia.

VOLÜTA, ab Architecturæ peritis appellantur capreoli, in columnarum capitulis ex herbarum foliis enascentes, & ubi abacum jam prope modum contingunt, in orbem circumvoluti: unde tum apud Græcos quàm apud Latinos nomen iavenerunt. *Idem*. Vitruv. lib. 3. Dempra abaci crassitudine, dividatur reliqua pars in partes tres, ex quibus una imò folio detur, secundum folium mediam altitudinem teneat: projecta, uti abacum excipiant, quæ ex cauliculis foliis nata, procurunt ad extremos angulos volutæ, minoresque helices intra suum medium, qui sunt in abaci floribus, subiecti scalpantur. Idem *paulo post*, De volutarum autem descriptionibus, uti ad circinum sint rectè involutæ, quemadmodum distribuuntur, in extremo libro forma & ratio earum est descripta. Idem *lib.* 7. *c.* 5. Nam pinguntur tectoriis monstra potius, quàm ex rebus finitis imagines certæ. Pro columnis enim statuuntur calami pro fastigiis harpaginetuli striati, cum crispis foliis, & volutis. Item candelabra ædicularum sustentia figuras, supra fastigia earum surgentes ex radicibus cum volutis: colliculi teneri plures, habentes in se sine ratione sidentia sigilla, non minus etiam ex colliculis flores, dimidiata habentes ex se exeuntia sigilla, alia humanis, alia bestiarum capitibus similia. Hæc Vitruv.

VOLÜTABRUM, Volutarum, Voluto, vide *Volvo*.

VOLUTINA, dea paganorum, quam involumentis folliculorum segetis præesse dixerunt.

VOMANUM, fluminis nomen in quinta Italiæ regione, non procul ab Adria colonia Plin. lib. 3. *c.* 13.

VOMERIS, malæ gen. vide *Vomo*.

VOMICÆ, Abcessus internus copiosam evomens sanie: unde & nomen accepit. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOMICÆ, Abcessus internus copiosam evomens sanie: unde & nomen accepit. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOMICUS morbus. Senecæ lib. 2. *controv.* 12. A vomica, aut vomendo dicit. A. Schottus vomicum morbum, aut vomicum appellat, quem schola contractum in forum invexerat.

VOMO, is, ui, itum, peros ejicio, egero. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

Purpuream vomit ille animam, & cum sanguine mista. Vina refert moriens.

Plaut. *Cur.* *sc.* 3. 4. 5. Argentum propterè propera vomere, &c. Vomere sanguinem Suet. *in Calig.* *c.* 57.

VOMOR, eris, passivum. Plin. lib. 20. cap. 67. Salamandræ ore sanies læta vomitur. Vomitur, Impersonale. Cic. 2. *Philipp.* Ab hora tertia bibebatur, ludebatur, vomebatur.

VOMITO, as, frequentativum. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

VOMITIO, nis, Cibi potusque per os ejection, quæ ventriculi subversio ne contingit. *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή* *ἡδονή*. GAL. *Qui donne ou apporte plaisir*. ITAL. *Grato*. GERM. *Lust* *und freud bringend* *lieblich*. HISP. *Agradable d'aplasible*. ANGL. *Pleasant, delightful, that bringeth pleasure*. Plaut. *in Epid.* Voluptabilem mihi tuo adventu attulisti nuntium.

vomito. ANGL. *A vomiting.* Cic. *de natur. deor.* vomitione canes alvos purgare. Plin. lib. 18. cap. 53. Homini cibus utilissimus simplex: acervatio ciborum pestifera, & condimenta perniciosiora. Difficiliter autem perficiuntur omnia in cibis acris, nimia, & avidè hausta: & ætate, quàm hyeme difficilius; & in senecta, quàm in juvenia. Vomitiones homini ad hæc in remedium excogitatae, frigidiora corpora faciunt, inimicæ oculis maximè autem dentibus, Somno concoquere corpulentæ, quam firmitati utilius: ideo athletas malunt cibos ambulatione perficere.

Vomitūs, ūs, Vomitiō. מִן כִּי מִן קֵ. Plin. lib. 20. cap. 14. Mentastum cum succo granati singultus & vomitus sistit, ut Democritus monstrat.

Vomitōris, qui vomit. מִן מִן. GAL. *Vomisseur.* ITAL. *Chi vomita.* GERM. *Ein Fortzer/der sich erbricht.* HISP. *El que vomita.* ANGL. *That vomiterth.* Plin. lib. 23. c. 1. Non expedit vomitoribus, sicut neque mustum, neque sapa, neque passum. ¶ Jejuni vomitores. Sen. Ep. 89. loquens de Luctatoribus.

Vomitōria, Macro. Satur. lib. 6. c. 4. Virg.
Mantē salutarum totis vomis adibus undam.
Pulchrè, vomit undam, & antiquè: nam Ennius,
¶ *Tyberis flumen vomit in mare salsum.*
Vnde & nunc Vomitoria in spectaculis dicimus, unde homines glomeratim ingredienti in sedilia se fundunt. *Vomere*, antiquis *fundere*.

Vomitōriūs, ū, um, quod vomitum dicit. מִן מִן. GAL. *Qui fait vomir.* ITAL. *Cosa che fa vomitare.* GERM. *Kotzerig.* HISP. *Cosa para hazer vomitar.* ANGL. *That hath power to cause one vomite.* Plin. lib. 21. c. 6. Hunc stomacho inutilem, & idè vomitorium. Idem lib. 29. cap. 9. Balbus quem vomitorium vocant ab effectu, solia habet nigra cæteris longiora.

Vomēr, & vomis, eris, generis masculini, ferramentum aratri quo sulci fiunt. מִן מִן. GAL. *Le soc d'une charrue.* ITAL. *Vomero, vomiero del aratro.* GERM. *Ein pflugisen / roagetisen sâct.* HISP. *La raia d:l arado.* ANGL. *The culter of a plough.* ¶ Ita dictum quod terram vomat, hoc est. *cruat.* Virg. 1. Georg.
Depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro
Ingemere, & sulco atrox splendere vomer.

Idem
Vomer & inflexi primum grave robur aratri.
Ovid. Eleg. 10. lib. 3. Trist.
Nec quisquam presso vomere s. leat humum.

Plin. lib. 18. cap. 18. Vomerum plura genera. Culter vocatur, prædensam, priusquam præcindatur, terram secans, futurisque sulcis vestigia præscribens incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. Alterum genus est vulgare, rostrati vectis. Tertium in solo facili, nec toto porrectum dentali, sed exigua cuspide. In rostro hæc quarto generi, sed excusior in mucrone fastigiata, eodémque gladio scindens sulcum, & acie laterum radices herbarum secans: id non pridem inventum in Rhætia. Gall verò duas addiderunt rotulas, quod genus vocant *planarari*. Cuspis effigiem palæ habet. Latitudo vomeris cespites versat. Ovid. 1. *Metam.*
Ipsa quoque immunis rastròque intacta, nec ullis
Saucia vulneribus, per se dabat omnia tellus.

Vono, nis, nomen Regis Parthorum fuit, qui à suis pulsus est, ut auctor est Suet. in T. b. c. 49. Alias tamen ibi legitur Volonem.

Vopiscūs, ū, ū, dicitur quod à vopis, quæ est vox, dicitur. GAL. *Celui de deux gêmeaux qui vient à profit.* ITAL. *Uno di due gemelli che vien. à profit.* GERM. *Der ein auß den zwoylingen so außgetragen vnd furs kommenist.* HISP. *Vno de dos medizos que vive y es aprobechado.* ANGL. *One of two conceived at one tyme vobich cometh to perfection.* ¶ Dicitur qui ex duobus conceptis, uno ab ortu excluso, ad portum legitimum ducitur. Quo cognomine dictus est Flavius historicus, qui Imperatorum vitas scripsit. Plin. lib. 7. c. 10. Vopiscos appellabant à geminis, qui retenti utero nascerentur, altero interempto abortu.

Vopte, vos ipsi. Cato: à vos, & pte.

Voranus, Q. Luctatij furacissimus libertus, quem nummularios nummos de mensa subtrahentem, & in calceos infarcentem deprehendit. Cal. lib. 10. cap. 49.

Voro, as, cibum non confectum deglutio. מִן מִן. GAL. *Devorer, avaller sans macher, engloutir.* ITAL. *Divorare, transguggiare.* GERM. *Strassen.* HISP. *Tragar lo que no se masca.* ANGL. *To devore, to swallow unoheroed.* ¶ Cic. lib. 2. lib. 2. *de natur. deor.* Alia vorant, alia mandunt. Hinc per translationem vorare capitur pro avidè sumere. Plaut. in Truc. Interim ille hamum vorat, si semel amoris poculum accepit merè. Cic. ad Attic. lib. 4. Nos hic voremus literas cum homine mirifico (ita meherculè sentio) Dionysio. Plaut. Curc. sc. 1. d. 3. Meus hic est, hamum vorat.

Voratio, nis, verbale. Catull. ad Fortium & Socrasionem,
mei sodales
Quarunt in trivio vorationes.
alia exemplaria habent *vocationes*, & melius.

Voratrīna, officina vorandi: gulosus homo. Tertull.

Vorasō, inis, locus immensæ profunditatis, quæquid acciperet devorans, & propemodum inexplebilis. מִן מִן. GAL. *Gouffre.* ITAL. *Voragine, baratro.* GERM. *Ein tieffer schlund.* HISP. *Tragadero d remolino de agua.* ANGL. *A goulfe or swallowing pitte.* ¶ Cic. *de divin.* Qui quum per agram Leontinum iter faciens, equum dimisisset in flumen, summersus equum voraginibus non exiit. Virgil. 7. *Æneid.*
Hi specus horrendum & sevis spiracula Ditis
Monstrantur, ruptoque ingens Acherontis vorago.
Idem 6. *Æneid.*

Turbidus hic cæno vastaque voragine gurgēs
Æstuat.

Curt. lib. 8. Imber violentius quam aliàs fusus carpos subricos, & inequitabiles fecerat gravesque & propemodum immobiles currus illuvie & voragine hærebant. ¶ Transfertur ad hominem insigniter prodigum, cujus gula vel amplissimis patrimoniis in ventrem tanquam in barathrum quoddam conjectis expleri non potest. Cic. *pro Sext.* Meo periculo, inquit, gurgēs & vorago patrimoniij helluabere?

Voragīnōsūs, a, um, adjectivum: quod est voraginibus plenum. מִן מִן. GAL. *Plein de gouffres.* ITAL. *Pieno di voragini.* GERM. *Vol tieffer lócher oder lofschen.* HISP. *Lleno de remolinos.* ANGL. *Full of goulfes or swallowing pitte.* ¶ Hirt. 6. bell. *Hispun.* Nam palustri & voraginoso solo curtebant ad dextram partem.

Vorāx, acis, omnis generis, multa absumens, inexplebilis, insaturabilis. מִן מִן. GAL. *Grand devoreur, goulu, glouston, gourmand.* ITAL. *Vorace, divoratore.* GERM. *Strassig.* HISP. *Cosa que mucho traga, comilon.* ANGL. *That swalloweth a thing unthorowd.* ¶ Ovid. lib. 15. *Metam.*
Nec nisi perdidit alium, placare voracis,
Et male morati poteris jejunia ventris.

Charybdis vorax, βαρυπύδης. Cic. 1. Philipp. Quæ Charybdis tam vorax tot res tam citò absorbere potuisset? Vtura vorax. Lucan. lib. 17.

Hinc usura vorax avidamque in tempore sævus,
Et concussa fides, & mustis utile bellum.

Voracitās, atis, edacitas, inexplebilis edendi aviditas. πολυφαγία.

Vorsūrā, vide Versura, in Verbo.

Vorto, is, vide Verbo.

Vörtēx, vide Vertex in Verbo.

Vortumnus, vide Vertumnus in Verbo.

Vos, vestrum, vel vestri, pronomen pluralis numeri à tu. Vosmetipsi pro vospis. מִן מִן. GAL. *Vos.* ITAL. *Voi.* GERM. *Ihr selbs.* HISP. *Vos.* ANGL. *Ye or yov.* ¶ Cic. lib. 4. Acad. Nos autem dicimus ea nobis videri, quæ vosmetipsi nobilissimis philosophis placuisse conceditis. Idem *pro Rosc. Amer.* Quæ facitis, ejusmodi sint, ut ea dedita opera à vobis contra vosmetipsos facere videamini. Plaut. *Men. sc. 2. a. 5.* Quid velitari estis inter vos duos. Idem *Amph.* Vos inter vos partite.

Voso, barbara vox. Cath. Voso dicitur à vos, sicut tto, as, à tu. unde

Vnum vosamus falso, verèque tuamur.

¶ GERM. *Dutzen/du heissen/hirtzen/ihr sagen.* ¶ Erasmus barbaros irridens dicit *vossitare, & vobissare.*

Votita, vide Veto.

Votivus, Votum. Vide Votum.

Ὀῤῥο, es, vovi, votum, Deo aliquid sanctè promitto, vota facio, vota nuncupo, vota suscipio. מִן מִן. GAL. *Vouer, faire vœu.* ITAL. *Far voto, votare.* GERM. *Ges loben/sein gelübd thun.* HISP. *Votar d dessear.* ANGL. *To vove.* ¶ Pro quo etiam dicimus vota facere, vota nuncupare. Liv. lib. 1. ab Vrbe, In re trepida duodecim vovit Salios, fanæque Pallori & Pavori. Horat. lib. 3. *Carm. Ode 8.*

Voueram, dulces epulas, & album
Liberò caprum.

Ovid. lib. 9. *Metam.*

Vota puer solvis, qua sæmina voverat Iphis.

Tibull. lib. 4.

Omne vouemus hoc tibi.

Plaut. *Curc. sc. 1. a. 1.* Vovi me inferre jentaculum Veneri. *Ibid. sc. 3. a. 1.* Veneri pervigilare vovisti. Quintil. Voventium, id est, facientium vota, &c. ¶ Vovere caput pro salute patriæ, dixit Cic. lib. 5. *de finib.* pro obijcere se periculis pro salute patriæ. ¶ Voveo, cupio, Ovid. 14. *Metam.*

En ego, cum Dea sim, nitidi cum filia solis.

Vt tua sim, voueo:

¶ Hujus compositum est Devoveo: de cujus significatione abundè multa dicta sunt suo loco.

Votūs, a, um, particip. מִן מִן. GAL. *Voué, promis.* ITAL. *Votato, promesso.* GERM. *Gelobt/durch gelübd verheissen.* HISP. *Vorado, prometido.* ANGL. *Vowed.* ¶ Cic. *de nat. deor.* At earum templa sunt publicè vota & dedicata. Liv. lib. 4. ab Vrbe. Ludi ab Decemviris per secessionem plebis à patribus ex Senatusconsulto voti, eo anno facti sunt.

Votum, i, promissio facta Deo, voti sponsio qua Deo obligamur. מִן מִן. GAL. *Vœu.* ITAL. & HISP. *Voto.* GERM. *Ein gelübd.* ANGL. *A vovee or promise made to god.* ¶ Cic. *de nat. deor.* Nonne animadvertitis ex tot tabellis pictis, quàm multi votis vim tempestatis effugerint? Idem 1. *de Legib.* Diligentia votorum fati in lege dicta est, ac voti sponsio quo obligamur Deo: pæna verò violatæ religionis justam excusationem non habet. Virg. 8. *Æneid.*

Vota metu duplicant matres propiusque periclo
It timor.

Ovid. 13. *Metam.*

Vidior votisque potitus.

Plaut. *Amph.* Imperator utrinque hinc, atque hinc vota suscipere. *Ibid. sc. 3. a. 3.* Rem divinam intus faciam, vota quæ sunt, (sup. ut solvam.) Ovid. *Eleg. 5. lib. 3. Trist.*

Vt doceas votum posse valere meum. (suprà, Spem dixit.)

Idem *Eleg. 8. lib. 3. Trist.*

Stulte quid hac frustrà votis puerilibus optas.

Idem 5. *Fast.*

En ego dimidium voti, parsque altera vestri. (i. alumnus.)

Sen. cap. 10. *de cor. ad Marc.* Votum iustissimum parentum est, ut præcedant. ¶ Vota reddere, Suet. in Cal. g. cap. 16. Nefarium votum. Cic. *pro Cluentio*, Quin etiam nocturna sacrificia, quæ putat occultiora esse, sceleratæque ejus preces, & nefaria vota cognovimus. ¶ Votum

¶ **Votum** est, pro est in votis, optandum est. *Cels.* ita sapientissime, ut *lib. 6. c. 6.* Siquidem sub his oculis plerumque rumpitur, votumque est, ut tantum exulceretur. Et quoniam quæ magnopere desideramus, adhibitis votis à diis petere solemus, factum est, ut vota accipiamus pro optatis. *in 2. Plin. Epist. 4. 5.* Hanc ego vitam voto, & cogitatione præsumo. Vnde voti compotem dicimus eum, qui desiderium suum assecutus est. Et pro voto succedere, id est, pro desiderio. *κατὰ νόμον προσχρησθῆναι.* Item facere vota, pro optare, *ἰσχυρῶς.* *Cic. pro Mil.* Vota enim feceratis, ut in eos se potius mitteret, quam in vestras possessiones. ¶ Nonnunquam tamen facere vota, idem est quod votere. *Idem de Arusp. resp.* Nostri Imperatores, maximis, & periculosissimis bellis huic deæ vota fecerunt, eaque in ipso Pessinure ad aram principem persolverunt. ¶ Voto aliquem fingere, id est, talem fingere, qualem vel maxime optaremus. *Plin. Epist. 12.* Tibique, ut qui exploraverim spondeo habiturum te generum, quo melior fingi ne voto quidem potuit. ¶ Nuncupare vota pro imperio apud *Cic. 6. Verr.* id est, nominatim aliquid votere, quod, Republica periculo liberata, sis persoluturus. Vide *Nuncupo*, supra; & *Sueton. cap. 97.* ¶ Voto teneri, id est, voti reum esse. *Cic. ad Attic.* Sed jam quasi voto quodam & promisso me teneri puto. ¶ Vota solvere, est ea quæ votimus, præstare. *Ibidem.* Vota reddere apud eundem *lib. 3. de Legib.* Liberare se voto, est, solutione eorum quæ votimus, eximere sese ab obligatione sponsonis diis factæ. ¶ Legimus tamen & liberare se voti, ubi intelligitur sine dubio: Sponsonem, aut simile aliquid. *Liv. lib. 5. ab Urb.* Verecundiam non tulit Senatus, quin sine mora voti liberaretur. ¶ Reus voti, & Damnatu voti, vide in dictionibus *Damnatus*, & *Reus*.

¶ **Votivus**, a, um, quod ex voto dari promittitur, quod ex voto fit & suscipitur. *ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς.* *GAL. Qui est votivus.* *ITAL. Di voto.* *GERM. Verlobt / durch gelübde versprochen.* *HISP. Cosa prometida por voto.* *ANGL. Promis'd by oath a voice.* *Horat. 1. Epist. 3.*

Pascitur in vestrum reditum votiva juvenca.

Ludi votivi, qui ex voto fiunt. Solebant enim in Reipubl. periculis, aut principis adversa valetudine ludi votivi, quos deinde voti dammati ingenti cum apparatu faciebant. *Plin. lib. 7. cap. 48.* Valeria Copiola Emboliaria reducta est in scenam, Cn. Pompeio, Qu. Sulpitio Coss. Iudis pro salute D. Augusti votivis, annum centesimum quartum agens. ¶ Thura votiva, quæ voti causâ persolvuntur. *Ovid. lib. 3. Amor. Eleg. 12.*

*Accipit ara preces, votivæque thura piorum,
Ara per antiquas facta sine arte manus.*

¶ Legatio votiva, quæ voti ergo suscipitur, *Cic. Attic. lib. 1. 5.* Votiva (subaudi legatio) ne tibi quidem placebat. Etenim erat absurdum, quæ si sterisset Republica, votivissem, ea me eversa illa vota dissolvere. ¶ Aliquando votivum significat, quod voto desideratum est. *ἰσχυρῶς.* *Apul. lib. 6.* Tota civitas ad votivum conspectum effunditur. ¶ Votivæ aures, quæ cupiunt aliquid audire. *Plaut. in Casin.* Aures votivæ si sunt, animum advertite.

¶ **Votivus**, a, um, si Nonio credimus, idem est quod religione aliqua prohibitum, vel interdictum. *Plaut. in Asin. sc. 1. a. 4.* Nolo illam habere causam, & votivam dicere.

¶ **Vox**, ocis, propriè dicitur sonus qui ab animalis ore profertur. *ἰσχυρῶς kol. φωνή φωνή, ὄψ, ἄουδ.* *GAL. Voix, son.* *ITAL. Voce, suono.* *GERM. Ein stimm.* *HISP. La voz, son.* *ANGL. The voice.* Fit enim *ἀπὸ τῆς βίας*, quod est clamare. Vox, quid, & an sit incorporata, vide *Gell. c. 1. lib. 5.* *Senec. epist. 33.* viva vox multum facit. *Velleius*, Abscessit vox publica. (de Cicerois cæde.) *Quintil. de vili causidico:* Vox mercenaria & opera forensis. *Plaut. Amph.* Vox mihi ad aures advolvit. Et, Volucrum vocem gestito. *Idem in Pseud. sc. 4. a. 1. & sc. 1. a. 3.* Complurimè mihi vox est atque oratio. *Idem Curc. sc. 1. a. 1.* Occultemus lumen & vocem. *Idem ibid. & in Pseud. sc. 4. a. 2.* Cuius vox sonat procul. *Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.*

Non satis incessu tamerari vocibus aures. (verbis obsecris.)

Cæsar *sub initio lib. 1. de bell. civ.* Vocibus & concursu terreti, &c. *Cic. lib. 1. de nat. deor.* Vocis genera per multa, canorum, fuscum, lene, asperum, grave, acutum, flexibile, durum: quæ hominum solum auribus judicantur. *Idem in Orat.* Vocis mutationes totidem sunt, quot animorum, qui maxime voce commoventur. Mira est enim quædam natura vocis: cujus quidem è tribus omnibus sonis, inflexo, acuto, gravi tanta sit, & tam suavis varietas perfecta in cantibus. Vox autem fusca, est *ἰσχυρῶς* *Aristot. De vocis quantitate, ac qualitate, vide Quint. lib. 11. cap. 3.* *Ovid. 2. Metam.*

*Nec conata loqui est: nec si conata fuisset,
Vocis habebat iter, saxum jam colla tenebat.*

Idem 2. Amor. Eleg. 6. de Phittaco,

Non fuit in terris vocum simulantiôr ales.

Virg. 3. Æneid.

Sensit, & ad sonitum vocis vestigia torset.

Quint. lib. 11. cap. 4. Augentur autem, sicut omnium, ita vocis quoque bona cura: & negligentia minuuntur. ¶ Nonnunquam tamen voces dicimus, pro rerum inanimatorum sonis. *Virg. 6. Æneid.* de Orpheo cithara,

Necnon Treicius longa cum veste sacerdos

Obloquitur numeris septem discrimina vocum.

¶ **Vocula**, a, diminutivum. Parva vox. *ἰσχυρῶς.* *GAL. Petite voix.* *ITAL. Vocina, voce picciola.* *GERM. Stimmlin.* *HISP. Pequena voz.* *ANGL. A small voice.* ¶ *Cic. ad Quint. frat.* Quanto molliores sunt, & delicatiores in canu flexiones, ac falsæ vocalæ, quàm certæ, seu severæ? *Prop. lib. 1. El. 1. 5.*

O utinam trajecta cæva mea vocula rima

Percussas domina vertat in auriculas.

¶ **Voculatio**, nis, & in plurali, Voculationes. id est, *ἰσχυρῶς.* *Gell. c. 2. 4. lib. 13.* Nigidius, quem nos accentum dicimus, voculationem appellat. Vide *Accentuicula*.

¶ **Vocābūlum**, i, dictio, qua res singulæ vocantur, aut voce efferuntur.

ἰσχυρῶς millab. λέξι. *GAL. Vocable, diction, nom ou surnom.* *ITAL. Dizione, vocabulo, voce.* *GERM. Ein namn/wort.* *HISP. La palabra.* *ANGL. A worde.* ¶ *Terent. in Eunuch.* Tanquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsis vocabula. *Plin. Epist. 14.* Nequæ alio vocabulo potest exprimi. *Cic. 3. de Orator.* Nam si res suum nomen & proprium vocabulum non habet. *Quint. lib. 9. cap. 1.* Mutatur vocabulis vis rerum.

¶ **Vocālis**, e, quod est sonorum, & summæ vocis. *ἰσχυρῶς.* *GAL. Qui a bonne voix ou hautaine & resonante.* *ITAL. Vocale, sonora.* *GERM. Hellschreiend / hellstönend / das ein helle oder laute stim hat.* *HISP. Cosa que resuena y tiene voz.* *ANGL. That hath a voice of voice.* ¶ *Plin. lib. 18.* Raræ quoque ultra solitum vocales, sunt signa tempestatis. *Tibull. lib. 2. El. 5.*

Nunc te vocales impellere pollice chordas,

Nunc precor ad laudes fletere verba meas.

Ovid. 11. Metam.

Carminum vocalis clarus citharæque Philemon?

¶ Unde vocales dictæ sunt quinque illæ apud Latinos literæ: quia per se voces faciunt, & sine his vox profertur non potest. *ἰσχυρῶς.* ¶ Hinc semivocales, quæ quasi dimidiatum vocalium sonum habent. *ἰσχυρῶς.* Vocalium concursus. *Cic. in Orat.* Habet enim ille tanquam hiatus concursu vocalium molle quiddam. ¶ Vocalis etiam dicitur, qui voce utitur, & profertur verba potest: putâ si quis quum murus fuisset, postea loquatur. *ἰσχυρῶς.* *Valer. lib. 1.* Egles Samius athleta mutus, quum ei victoriæ titulus & præmium eriperetur, indignatione accensus, vocalis evasit.

¶ **Vocālitās**, atis, Consonantia, quam Græci *ἰσχυρῶς* vocant. *GAL. Consonance, son plaisant & agreable.* *ITAL. Consonanza.* *GERM. Wohlklang.* *HISP. Consonancia.* *ANGL. The tune or sweet sound of a voice.* ¶ *Quintil. lib. 1. c. 5.* Sola est, quæ notari possit velut vocalitas, quæ *ἰσχυρῶς* dicitur.

¶ **Vocātiō**, inis, nomen, appellatio. *ἰσχυρῶς.* *GAL. Non, appellation.* *ITAL. Nome, appellazione.* *GERM. Ein Namn.* *HISP. Nombre d' llamamiento.* ¶ *Lucr. lib. 2.*

— & Bacchi nomine abuti

Mavult, quàm laticis proprium proferre vocamen.

¶ **Vocātivus**, adjectivum fictum à Grammaticis: ut, Vocativus casus, per quem aliquem vocamus. *ἰσχυρῶς.*

¶ **Vocātivè**, adverb. apud *Gell. lib. 13. cap. 21.* Vocativè, inquit, dicit, id est, per vocativum.

¶ **Vociferor**, aris, Clamo, clamorem edo, exclamo, à ferenda, i. tollenda & efferenda voce. *ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς.* *GAL. Crier de haute voix.* *ITAL. Gridare forte, gridar' ad alta voce.* *GERM. Die stim erheben / laut schreyen.* *HISP. Gritar mucho, dar voces.* *ANGL. To cry out or loudly to bray.* ¶ *Cic. 6. Verr.* Minitari absentem *Diodoro*, vociferari palam, lachrymas interdum vix tenere. *Lucret. lib. 2.*

*Nulla est finis, uti docui: res ipsaque per se
Vociferatur, & elucet natura profundi.*

Virg. 2. Æneid.

Talia vociferans gemitu totum omne replebat.

¶ Vociferare activum protulit *Cic. act. 4. in Verr.* si mendo locus vacat: nam me dies, vox, latera deficient, si hoc nunc vociferare velim, quàm miserum indignumque, &c. ¶ *Varr. 3. de R. R. c. 9.* Item qui elati sunt, ac vociferant sæpè, in certamine pugnaces, de Gallis galinacis.

¶ **Vociferatio**, nis, verbale, Clamor, actus vociferandi. *ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς.* *GAL. Clamur, grand cry, criement.* *ITAL. Esso gridare.* *GERM. Erhebung der stim / lautschreyung.* *HISP. Obra de gritar.* *ANGL. A crying loudly, braying.* ¶ *Cic. pro Cluent.* Nam in ipso sermone hoc, & vociferatione mortua est. *Ad Herenn. lib. 3.* Habet enim quiddam illiberale, & ad muliebrem potius vociferationem, quàm ad virilem dignitatem in dicendo accommodatam.

¶ **Vocificas**, are. *Gell. cap. 3. lib. 9.* Inclytæ illæ *Demosthenis* orationes vocificas (aliàs notificas.) *Varro 1. 3. cap. 16.* Apes vocificantes, persequantur fucos.

¶ **Voco**, as, advoco, accerso, appello, adduco. *ἰσχυρῶς.* *GAL. Appeller, inviter.* *ITAL. Chiamare.* *GERM. Beruffen.* *HISP. Llamar.* *ANGL. To call' or call one by name.* ¶ *Plaut. in Capt.* Quæ ad patrem vis nuntiari? vin' vocem huc ad te. *Idem Men. sc. ult. a. 5.* Vocat ad prandium. *Idem in Pseud. sc. 2. a. 5.* Quin vocas spectatores, (ad cœnam.) In crastinum vocabo. *Ibid. sc. 7. act. 4.* Ubi non vocat, veni ultro. *Idem Asin. sc. 4. act. 2.* In jus voco te. *L. Non eo.* *Ibid. sc. 3. a. 3.* Quo nos vocabis nomine? *Idem Milit. sc. 3. a. 2.* Primus ad cibum vocatur: primo pulmentum datur. *Idem Asin. sc. 1. a. 4.* Vocet convivam neminem, illam tu voces. *Idem Men. sc. 4. a. 2.* Eamus intro ut prandeamus. *M. Bene vocas: tamen gratia est.* (i. attamen habeo tibi gratiam de prandio: h. e. non eo ad tuum prandium.) *Idem Capt. sc. 2. act. 1.* Te vocarier ad cœnam volo. *Idem Curc. sc. 4. a. 4.* Apud me nunquam delingens salem. *T. Bene vocas. Verum vocata res est.* (id est, præstèd est.) ut sit malè tibi. *Ovid. 6. Fast.*

— variisque instigat vocibus alas

Nomine quemque vocans.

Cic. 6. Verr. Deinde ipsum regem ad cœnam vocavit. Vnde Vocatores dicti sunt quibus invitandi datum est negotium, sive qui per se vocant ad cœnas. *ἰσχυρῶς.* *Plin. lib. 2. 5. cap. 10.* Invitatus ad regis cœnam venit, indignantique *Ptolemeo*, ac vocatores suos ostentanti, ut diceret à quo eorum invitatus esset, illè atrepto è foculo carbone extincto, imaginem in pariete delineavit. ¶ Tanti vocat ille pudicam, à *Juvenale Satyra 8.* dictum in hunc sensum, Tantum accepit, ut illam dicat esse pudicam. Verba *Juvenalis* sunt hæc,

Bis quingenta dedit, tanti vocat ille pudicam.

Loquitur de *Cesennia* muliere impudicissima, quàm tamen maritus pudicam esse assererat: non quòd ita res esset, sed quòd quingenta

genta dotis nomine accepisset. ¶ Vocare aliquem ad calculos, est eum vocare, ut suffragium ferat. ¶ Vocare servos ad libertatem, est eos incitare, ut sese vindicent in libertatem. ¶ Vocare aliquem ad computationem dixit Plin. in Paneg. Nemo recentem & attonitam orbitatem ad computationem vocet, cogatque patrem, quid reliquerit filius, scire. ¶ Vocare aliquem ad testimonium, est testem citare. ¶ Vocare aliquem in crimen, est aliquem criminis accusare. ¶ Vocare in discrimen, est periculo committere. ¶ Vocare aliquem in invidiam, est, quod vulgus indoctum ait, adducere in malam gratiam. ¶ Vocare rem aliquam in medium, est discutendam proponere. ¶ Vocare aliquem in partem, est cum vocare, ut alicujus rei partem accipiat. ¶ Vocare aliquem ad calculos, est in supputationem deducere. Cic. de Amicitia. Hoc quidem est nimis exiliter, & exigue ad calculos vocare amicitiam: ut par sit ratio acceptorum & datorum. ¶ Vocare deos in vota, est votis factis deorum auxilium implorare. *ἱμνησθέντες*. Virg. lib. 5. *Æneid.*

*Ne palmas ponto tendens utrasque Clonithus,
Fudissetque preces, diuósque in vota vocasset.*

¶ Vocare aliquem à mœstitia, est jubere læto animo esse. Cic. *Attic. lib. 1.* Quod me à mœstitia vocas, multum proficis. ¶ Sic vocare ad vitam, *ibidem*, pro eo quod est bono animo esse jubere, & eum qui jam necem sibi inferre constituerat, spe meliori injecta ab instituto revocare. ¶ Vocata est opera, dixit Plaut. in *Seich.* Cœnabis apud me, quoniam salvus advenis. 2. Vocata est opera, id est, non vacat apud te cœnare, quoniam rogavit me aliquis, ut negotium aliquod pro se transigerem. ¶ Vocat pluviam comix: id est, portendit, & suo clamore quodammodo appetere videtur. Virg. 1. *Georg.*

Tam cornix plena pluviam vocat improba voces.

Vbi Serv. vocat, Poëtice ait: non enim vocat, sed denuntiat pluviam.

Vocatus, a, um, participium. ¶ *קָרָא* kará *קָרָא* nirká. ὁ κλημῆρ, ὁ κλημῆρ. GAL. Appellé. ITAL. Chiamato. GERM. Beruffen. HISP. Llamado. ANGL. Called. ¶ Ovid. 1. *Metam.*

Conciliúmque vocat: tenuit mora nulla vocator.

Horat. 2. *Carm. Ode 18.*

Vocatus, atque non vocatus audit.

Plaut. *Cure. scen. 4. act. 4.* Vocatares est, ut tibi sit malè. (i. præstò est.)

Vocatio, nis, Vocationem non habent Tribun. pleb. Gell. *cap. 11. lib. 13.* Qui vocationem habent, habent & prehensionem.

Vocatus, us, ἡ τῆρα τῆρα τῆρα. κλησι, παράκλησι. GAL. Invocation, priore. ITAL. Inuocazione, prega. GERM. Anrufung, oder beruffung. HISP. Obra de llamar, ruego. ANGL. A calling, or invocation and prayer. ¶ Virg. 10. *Æneid.*

nunc ò nunquam frustrata vocatus Hasta meos, &c.

Vbi Servius, Vocatus, hoc est, invocationes & preces: nam appellatio est à verbo, quæ semper in io exit, aut in u, i. nomen verba-le. Cic. 3. *de Orat.* Manè Idib. Septembr. & ille Senatus frequens vocatu Drusi in Curiam venit. Suet. in *Calig. lib. 39.* Vocatu ipsius cœnaturus apud Cæsarem.

Vocatoris, verbale. ἡ τῆρα koré. ὁ κλητῆρ, ὁ κλητῆρ, ὁ κλητῆρ, ὁ κλητῆρ. GAL. Celuy qui inuite au banquet. ITAL. Chiamatore, inuitatore. GERM. Ein beruffer, oder beruffer. HISP. Que llama à otro que venga, combidador. ANGL. A caller. ¶ Vocatores dicti sunt, quibus datum est invitandi negotium, sive qui ipsi invitant ad cœnas. Plin. lib. 35. *cap. 10.* Invitatus ad Regis cœnam venit, indignantique Ptolemæo, & vocatores suos ostendenti, ut diceret, à quo eorum invitatus esset.

Vocativus casus. Gell. *cap. 5. lib. 14.*

Vocito, as, Frequenter voco. ἡ ἀσπῆρα. GAL. Appeller souvent. ITAL. Strachiamare. GERM. Embisgeruffen, oder nennen. HISP. Llamar à menudo. ANGL. To call often. ¶ Plaut. in *Capt.* Pœgnium vocitatus est, post vos nomen indidistis Tyndaro. Cic. 2. *de nat. deor.*

Quas nostri septem soliti vocitare triones.

Voculatio, accentus. Gell. *lib. 13. c. 24.*

Volgos, vulgus. Lucret.

U P

Vpillo, nis, masc. gen. Positum est à Virgilio pro opillione, causâ metri. *Eclog. 10.*

Venit Opillo, cardî venere bubulci.

Est autem opilio, vel upilio, ovium custos. ἡ ῥοβή. ποιμῶν. GAL. Berger. ITAL. Pecoraio. GERM. Ein schaffhirt. HISP. Pastor de ovejas. ANGL. A shrepherd or keeper of cattail. ¶ Gell. *cap. 6. lib. 16.* de ovibus Vpilioes percontator.

Vpis, Dianæ tertiz nomen, autore Macrobio. Sic enim à Græcis paterno nomine (pater enim ejus traditur Vpis) appellatur. Meminit & Cic. *de nat. deor.* In nonnullis autem exemplaribus legitur Opis.

Vpsala, Vpsal. V. A. regni Sueciæ, autoritate Eugenij III. ann. 1148. illo titulo honorata.

Vpupa, a, avis, cristis à capite exeuntibus galeata, in simo semper commorans. ἡ ὑπὺ. GAL. Hupe. ITAL. Bulba. GERM. Ein roydhopff. HISP. El abubilla ave. ANGL. A lapwincck birde. ¶ Plin. lib. 10. *cap. 29.* Murat & upupa, ut tradit Æschylus Poëta, oblectana aliâ pastu avis, crista vitanda plicatili, contrahens eam, subigensque per longitudinem capitis. ¶ Plaut. in *Capt. sc. 4. a. 5.* Vpupam pro vinculi genere accipit. Idem (inquit) huc mihi advenienti upupa quæ me delectet, data est.

U R

Vra, sra, locus est in finibus Syriæ Palmyrenæ, ad Euphratem fluvium, qui inde relictis Palmyrenorum desertis, in ortum reflectitur. Auctor Plin. lib. 5. *cap. 24.*

Vrachus, sra, Meatus est proficiscens ex fundo vesicæ fœ-

tus in utero existentis, lotium deferens in Membranam urinæ recipiendæ destinatam, quæ à Medicis *καταουροδός* appellatur. Vide Galenum lib. 13. *de usu partium*, & in tractatu *de Confectione vulvæ.*

Vracon, piscis, thymni pars. Var. lib. 4. *de L. L. Græci Grammatici* τῆ ἀραιῆ, μέγῃ ἢ ἰχθύων. Perlius *Satyr. 5.*

Rubrumque amplexa casinum,

Cauda natat thynni.

Athenæus *ἑραϊός*, partem ex thynno vocavit.

Vragnomon, cælestium rerum peritus. Bud.

Vragus, sra, sra, Plutonis cognomen est, ab urgendo (ut quibusdam videtur) impositum, quod omnium deorum maximè nos urgeat. Nos Græcam vocem esse malimus. Aliud illos enim *ἑραγός* dicitur, qui in acie extremam agminis partem ducit. Vnde non inveniunt ad Ditem transfertur, qui postremum humanæ fabulæ actum excipit.

Vrania, sive Vranie, es, sra, sra, una Musarum, Iovis & Mnemosynes filia, cui Astrologiæ inventio tribuitur. Vnde & Vraniam dictam putant, quasi τῆ ἀνω ὁρατῶν, hoc est, sublimia speculantem. Ovid. lib. 5. *Fast.*

Excipit Vranies: fecere silentia cuncta.

Vranoscopus, i. *αὐροσκοπῶν*, piscis idem cum callionymo, fel habens prægrande, quo cicatrices, & excrecentes in oculo carunculae perianantur. Dicitur uranoscopus ab oculo, quem in capite habet ita situm, ut eo cælum intueri videatur. Vide Plin. lib. 32. *cap. 7.*

Vranopolis, sra, sra, urbs in finibus Macedoniæ, ad radicem montis Acho: cujus meminit Plin. lib. 4. *cap. 10.*

Vranus, sra, sra, pater Saturni: quem Latini Cælum, vel Cælium appellant: ex cujus virilibus à Saturno filio exectis, & in mare abjectis, nata est Venus, quæ ideò Græco nomine appellata est Aphrodite.

Vratistavia, Bressavo, ad Oderam, seu Viadrum fl. Silesiæ caput, V. E. sub A. Gnesnensi.

Vrbānātim, Vrbane, Vrbānitas, Vrbānus, vide *Vrbs.*

Vrbi, sra, sra, populi sunt Capissenæ (quæ est Asiæ regio, Carmaniæ finitima) non procul à Pandorum finibus, & Ponamo flumine navigabili. Autor Plin. lib. 26. *cap. 23.* Sed corrupta est Plinij lectio: sic enim habet, Flumen Borro, Gensurbi, flumen navigabile Ponamus Pandorum finibus. Vbi Gensurbi fluvij nomen est, non populi.

Vrbina, sra, Teli genus oblongum. Plaut. in *Bacch.* Si tibi est machæra, & nobis urbina est domi. Verba sunt Chrysalii, minas referentis, & militis sævitiam sævis item dictis retundentis. Placides Fulgentius legit hoc loco *Veruinam*, & interpretatur jaculi genus, quod Verutum vocant. Vide Erasmi Adagia.

Vrbinum, Italiz oppidum: è quo Vrbīnates. Plin. lib. 3. *cap. 14.*

Vrbo, urbium facio, u, pro o, more Vmbrorum. Vide *Vrbs.*

Vrbs, urbis, oppidum muro cinctum. ἡ ῥῆρ. ἡ ῥῆρ. GAL. Vae vil- le. ITAL. Città. GERM. Ein statt. HISP. La ciudad. ANGL. A town environned with walles. ¶ ab Vrvo, aratri curvatura: quod antiqui junctis bobus, tauro & vacca, Hetrusco ritu in condendis urbibus, aratro circumagebant sulcum, intra quem urbem ædificarent. Hoc faciebant religionis causâ die auspicato, ut urbs fossa, muroque unita esset: & locum unde terram fodissent, Fossam vocabant. Virg. 1. *Georg.*

Apta dies legitur, qua mœnia signet aratro.

Quidam ab orbe urbem appellatam putant, quod sulcus in orbem duceretur: nam civitates antiquæ in orbem fiebant. Var. lib. 4. *de ling. Lat.* Urbare, seu orbare, Galli dicunt *Cornere*, quasi *circinare*. Propriè autem Roma Vrbs dicta est, per antonomasiam, quum cætera dicuntur Oppida, ut testatur Quint. lib. 8. *cap. 2.* Plaut. *Pseud. sc. 5. a. 1.* Per urbem solus sermo est omnibus. Idem *Capt. sc. 1. a. 4.* Quid tu (per) urbes barbaricas juras? Idem *Pseud. sc. 6. a. 4.* Ab urbe abduxit. (hic Vrbe, id est, Athenis, non Roma, &c.) Ovid. *Eleg. ult. lib. 3. Trist.*

Vrbs tamen natis exulis esse licet.

¶ Vrbs autem vocabulo propriè ædificia ipsa significantur. Virg. lib. 1. *Æneid.*

Vrbs antiqua fuit, Tyrj tenuere coloni,

Garrhago.

¶ Civitatis autem nomine intelliguntur cives ipsi. Cic. lib. 1. *de Repub.* Quam quum locis manūque sepsissent, ejusmodi conjunctionem tectorum Oppidum, vel Urbem appellarunt, delubris distinctam spatiisque communibus. Omnis ergo populus, qui est talis cœtus multitudinis, qualem exposui, civitas est. Idem *pro Sext.* Tum domilia conjuncta, quas urbes dicimus, invento & divino jure & humano, mœnibus sepsertunt. Sed confunduntur quandoque, ita ut Vrbs pro civitate ponatur, idque per metonymiam, ut ait Quint. lib. 8. *cap. 6.* Virg. 2. *Æneid.*

Invadunt urbem somno vinbque sepultam.

Et civitas pro urbe, *Senec.* Quum plerisque civitates viderimus certæ motu funditus collapsas. ¶ Ab urbe sit Suburbium & Suburbanum, Vrbānum, & Vrbicus: sicut ab Oppido Oppidanus, & Oppidicus.

Vrbicus, a, um, quod ad urbem pertinet. Χ. Rusticus, quod ad rus. ἡ ἀστυς. GAL. De la ville. ITAL. Cittadinesco. GERM. Stattlich, det statt. HISP. Cosa perteneciente à ciudad. ANGL. Of a town. ¶ Gell. lib. 15. *cap. 1.* Si quod autem posset remedium esse, ut ne tam assidue domus Romæ arderent, vānum herclè dedissem res rusticas, & urbicas emissem. Suet. in *Augusto*, ut feraciorem, habiliorēque annonæ urbicæ redderet. Vide eundem in *Cæs. cap. 49.* Mart. in *Proem. lib. 12.* Quæ absolvenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius, quàm officiosi esse videamur. ¶ Vrbicus etiam dicebatur actoris genus. Juvenal.

Vrbicus ex odio visum movet Atollana

Gestibus Autonomis.

Martial.

Quid non optimus urbicus Poeta.

Ob id dixit Fulgentius, Denique Batinius augur dicere solitus erat, diversarum urbium honores similiter peragi Urbicario mi- mologo.

Urbānus, a, um, Urbicus. X. Villanus. ἄστυς, ἀστυς. GAL. Civil, bourgeois, joyeux & recreatif. ITAL. Civile, urbano, costumato bene. GERM. Statlich/höflich. HISP. Civil, cosa de ciudad. ANGL. Of a town, mirrie, joyefull. ut, Urbani mores, Urbana curia: aut qui in urbe habitat. X. Rusticus. Plaut. in Mere, Urbani fiunt rustici. Urbana pradia, Ulp. Urbana, ff. de verbor. significat. Urbana pradia omnia aedificia accipimus, non solum ea quae sunt in oppidis, sed & si forte stabula sunt, vel alia meritoria in villis, & in vicis: vel si Praetoria, voluptati tantum deservientia, quia urbanum pradium non locus facit, sed materia. Vita urbana. Terent. in Adelphi, Ego hanc clementem vitam, urbanam; atque otium securus sum. Ovid. I. de Ponto Eleg. 9.

Nec tu credideris urbana commoda vita

Quarere Nasonem: quaris & illa tamen.

Per translationem accipitur pro faceto, comi, lepido, quem Graeci ἐλαφίον vocant, sive pro eo qui in verbis, & sono, & usu proprium quandam praese fert verbis gestum, & sumptam ex conversatione doctorum tacitam eruditionem: qua tamen in significatione Ciceronis tempore dictio fuit nova. Cic. in Epist. fam. Te inquit, hominem, ut nunc loquuntur, urbanum: id quod Quintil. lib. 8. c. 3. quoque notavit. Cic. pro domo sua, Et homo facetus inducis etiam sermonem urbanum, ac venustum. Horat. in Serm. Satyr. 10. lib. 1.

fuerit Lucilius, inquam,

Comis, & urbanus, fuerit limatior idem, &c.

Quintil. Urbanum os, (sup. Oratoris) in quo neque rusticitas, neque peregrinitas resonet. Plaut. Mos. se. 1. n. 1. Tu vero urbanus sermo, deficiat populi. Et differt a Dicaci, quod dicax est, cujus sermo cum risu aliquem incessit. Ideo Demosthenem urbanum fuisse dicunt, dicacem negant. Quemadmodum autem urbanum, & dicacem hominem dicimus, ita urbanum, & dicacem sermonem: unde urbanitas & dicacitas tam de oratione, quam de homine dicuntur. Urbanus nonnunquam in malam partem sumitur. Vnde proverbium, Urbanus aequi nil, bonive cogitat, ἑὸν φρονεῖ δικαίον αἰὲν ἀστυς. Admonet, rusticam vitam innocentem, ut quae sola cum solis habeat commercia terris. Contra, qui degunt in urbibus, propter contagia negotiorum, & hominum, altiores evadere. Vnde Terentianus Demea ait, In astu (id est, urbe) aliud ex alio venire malum.

Urbānicus, idem quod Urbicus: ut, urbanici milites, qui in praesidio urbis locati sunt. I. 3. §. 4. D. ex quib. caus. major. ubi tamen nonnulla exemplaria habent Urbaniciani.

Urbānitas, artis, sermonis lepor, oratio salibus condita, sal, facietia. ἡ ἄστυς, ἀστυς, ἀστυς. GAL. Civilit e' bonne grace, bon entree. ITAL. Urbana, buona grazia, civilita. GERM. Statligkeit/höflichkeit. HISP. Crianza como de ciudad, civilidad. ANGL. Good manner, gentleness in speech and behaviour. Urbana (inquit Quintil. lib. 4. cap. 3.) illa est, in qua nihil absonum, nihil agreste, nihil inconditum, nihil peregrinum, neque sensu, neque verbis, neque ore, gestive possit deprehendi. Cic. I. de finib. Et sunt illius scripta leviora, ut urbanitas summa appareat: doctrina mediocris. Idem pro Caio, Maledictio autem nihil habet propositi praeter contumeliam: quae si petulantius jactatur, convitium: si facetiis, urbanitas nominatur. Quint. lib. 4. cap. 2. Urbanitas opportuna reficit animos. Est autem haec significatio metaphorica, tracta a moribus eorum, qui in urbibus agunt, quorum oratio, vitaeque omnis lepore, salibus, & venustate amoenius condita est, quam eorum qui in agris agunt, & nonnunquam tamen legitur in propria significatione pro rebus ipsis urbanis, vel pro vita urbana, πρὸ ἀστυς. Cic. Trebatio, Tu modo desideria urbis, & urbanitatis deponere.

Urbāne, adverbium, faceret, lepide, venuste. ἄστυς, ἀστυς. GAL. Civilement, plairement, de bonne grace. ITAL. Piacvolmente, con grazia. GERM. Höflich / lieblich. HISP. A manera de ciudad, con gracia, y civilidad. ANGL. Courteously, gently. Cic. I. de finib. Faceret & urbanè ut a patre audiebam Stoicos irritante. Quintil. lib. 2. cap. 11. Nec sanè potuit urbanus ex confessione inscitiae suae elabi.

Urbānitim, antiquis in usu erat pro urbanè, hoc est, urbanorum more, ἀστυς, sicuti contra Rusticitim, pro rustice, sive rustico- rum more. Pompon. apud Non. At ego rusticitim tangam, urbanitatem nescio.

Urbīnum, Urbino, V. A. Umbrinae, Ducum Urbinatium sedes, & Academia.

Urbis vetus, olim Oropitum, Orvieto, V. E. ditionis Pontificiae; naturæ & arte munitissima, Romae viciniam, belli tempore refugium.

Urbicus, i, ut Paulus Jurisconsultus ait, est vas quo aqua in urnam infunditur, vel in ahenum. ἄστυς, ἀστυς. GAL. Pot ou vase de terre, ou d'airain, cruche, buye, coquemart. ITAL. Boccale, orciolo. GER. Ein wassergeschitztes sey irdin oder aus metallgeschitztes. HISP. El jarro. ANGL. A picher or pot for water. Mart. lib. 14.

Hic tibi donatur panda ruber urceus ansa.

Stoicus hoc gelidam Eronto petebat aquam.

Col. lib. 2. cap. 12. Sal autem quam candidissimum conjicitur in urceo fictili sine pice: qui urceus quum recipit salem, diligenter totus oblinitur luto paleato. Horat. in Arte,

amphora capis

Instituis currente rota cur urceus exit.

Urceus aquarius, Gell. cap. 2. lib. 10. Urceoli ministratorij, & urceus fictilis, ad usum docet Martial. Epigr. 105. & 106. lib. 14.

Urceolus, diminut. ἰ το κεράμιον, ἀστροφίση. GAL. Un petit bec, burette, vase. ITAL. Picciol tal vaso. GERM. Wassergeschitzlin / schöpfgeschitzlin. HISP. Pequeño jarro, o el arcaduz para sacar agua. ANGL. A little picher or pot for water. Col. lib. 12. cap. 16. Eodem tempore forba manu lecta curiosè in urceolos picatos adjicito. Juven. Sat. 2.

Lectus erat Codro procula minor, urceoli sex, Ornamentum abaci, necnon & parvulus infra Cantharus, &c.

Urceolaris herba, a Romanis dicta est, quam Herbariorum vulgus hodie parietariam, seu muralem appellat, ἰν δὲ Dioscoridi. Dicitur & perdicium, quod perdiceo hac herba peculiariter delectentur. Urceolaris autem idcirco appellata est, quod sua perditate sit lavandis urceis maximè idonea. Plin. lib. 24. cap. 17. Perdicium sive parthenium, a nostris herba urceolaris vocetur, ab aliis astericum, folio similis ocymo, nigrior tantum, nascens in tegulis, parietibusque.

Urci, ἄστυς Ptolem. oppidum maritimum in finibus Hispaniae Tarraconensis, ubi a Batica dirimitur. Auctores Ptol. lib. 2. c. 5. & Plin. lib. 3. c. 3.

Uredo, inis, morbus herbarum, fruticum, arborumque qui in vitibus etiam carbunculus dicitur: & in caeteris rubigo, fava, plantas, arborisque adurens. ἰ ἰππὶ ἰερὰκόν, ἰπποβίση. GAL. Secheresse & bruslure es herbes, arbres & plantes. ITAL. Seccura, quando si seccano gli alberi & le herbe. GERM. Der brenner so die bäum vnd freutee schädiget. HISP. Quemadura de arboles y yervas. ANGL. Blasting or burning in trees plants or hearbes. Cic. 3. de nat. deor. Nec si uredo, aut grandio quidpiam nocuit, id Jovi animadvertendum fuit. Plin. lib. 18. cap. 28. Plerique dixerunt rorem inustum sole acri, frugibus rubiginis causam esse, & carbunculi vitibus. Quod ex parte falsum arbitror: omnemque uredinem frigore tantum constare, Sole innocuo. Est & uredo, exustio cum pruritu, qualis ab urtica cum herba, tum pisce excitatur: καὶ ἄστυς. GAL. Demangeaison. Plin. lib. 9. cap. 45. de urtica pisce, Dum admovei sibi manum sentit, colorem mutat, & contrahitur: tacta uredinem mittit.

Uretères, ἄστυς, meatus oblongi per quos urina a renibus in vesicam deferretur. Vide Cels. lib. 4. cap. 1.

Urethra, ἄστυς, urinae fistula, quae a cervice vesicae ad extremum usque penum porrigitur, ab ἄστυς meiere.

Urgella, sive Urgellum, Urgel, urbs Hispaniae, habet Episcopum Tarraconensi A. suffraganeum.

Urgo, es, uris, ursum, Incumbo in aliquid, cogo, premo, impello. ἰ ἰππὶ ἰερὰκόν, ἰπποβίση. GAL. Passer qui dachaph ἰππὶ bibel. ἰπποβίση, ἰπποβίση, ἰπποβίση. GAL. Presser, contraindre, pour suivre, molester & travailler. ITAL. Spingere, premere, forzare. GERM. Zwingen / treiben / nöthigen. HISP. Apremiar a constreñir. ANGL. To streigne, to constreigne, to compell. Virg. 3. Georg. — ima

Solvuntur latera, atque oculos stupor urget inertes.

Idem 7. Aeneid.

Insisque ingentibus urget Apollo.

Cic. ad Attic. lib. 6. Sollicitudine provinciae tamen vel maximè urgebamur. Et lib. 12. Sed neque haec digna longioribus literis: nec erat quod scriberem: & fomus urgebat. Plaut. Men. 2. a. 2. Quod te urget seelus. Horat. Ode 9. lib. 2. Carm.

Tu semper urges strobilibus modis Mythen ademptum.

Ovid. lib. 6. Fast.

Audit: & ad vocem concitus urget iter.

Urgere, insistere. Quadrigarius lib. 5. Annal. apud Nonium, Sed circiter horas duas gravi praelio urserunt: deinde in fugam sunt coniecti. Cic. 5. de finib. Non pugnem cum homine, cur tantum habeat natura boni: illud urgeam, non intelligere eum quid sibi dicendum, quum dolorem summum malum esse dixerit. Accipitur item urgere pro tegere, ut ait Nonius, citans illud Virgilij lib. 2. Georg.

Qui saxo super atque ingenti pondere tella Urgerent.

Item pro accelerare: ut apud Virg. lib. 9. Aeneid.

Veste tegens tibi quam noctes festina, disque Urgebam, & tela curas solabar anileis.

Urgens, tis, partem, premens, ἰπποβίση. Virg. 1. Georg.

labor omnia vincit

Improbis, & duris urgens in rebus egestas,

Plin. lib. 7. cap. 45. Vigente hostium manu.

Urgi, ἄστυς, populi Sarmatiae Europae, Jazygibus finitimi ad utramque Istri ripam, magna ex parte ex passionibus victitantes, pauci agriculturae dediti. Autor Strab. lib. 7.

Urigo, insula est in mari Tyrreno, non procul a Capraria. Plin. lib. 3. c. 6.

Uris, ἄστυς, Indiae populi, Indi fluminis accola, Silenis proximi. Aut Plin. lib. 6. cap. 20.

Uria Plinio, ἄστυς. Ptolemaeo, oppidum Hispaniae Baticae, in conventu Gaditano: cujus meminit Plin. lib. 3. c. 1. Est item Uria locus Acarnaniae, semistadium distans a mari. Autor Strab. lib. 10. Est praeterea ejusdem nominis oppidum in ora Apuliae, & post flexum Gargani montis, teste Plin. lib. 3. c. 10. Strabo Vicum, Ptol. ἄστυς appellat. Uriam aliam collocat Strab. lib. 7. medio fere itinere inter Tarentum & Brundisium.

Uricia, s, commune satorum omnium vitium, sed maximè ciccris: quum salilaginem ejus abluendo, imber id dulcius facit. Plin. lib. 18. cap. 17.

Urigo, inis, Uredo, quae ex vi caustica alicujus medicamenti provenit. ἰ ἰππὶ ἰερὰκόν, ἰπποβίση, ἰπποβίση. GAL. Bruslure, secheresse es plantes. ITAL. Seccura quando si seccano gli alberi & le herbe. GERM. Der brand. HISP. Quemadura de plantas. ANGL. Burning in sores by occasion of any heat medicine. Plin. lib. 20. cap. 22. At in magna dignitate sine fico impositum, vel si vehementior urigo timeatur per duplices pannos.

VRINA, x, Serum sanguinis, quod in renibus colatum per ureteres transmittitur ad vesicam. **מֵמֶרֶאגְלֵימ** *meméraghlayim*. **גֵּוֹר**. GAL. *Prine, pissat*. ITAL. *Orina, piscio, pissò*. GERM. *Harnbrunn*. HISP. *Prina*. ANGL. *Urine, pissò*. Latini etiam lotium appellant. Dicta Vrina à verbo *vrere*, quod est meiere. Colum. lib. 2. cap. 15. Aptior est tamen surculis hominis urina quam sex mensibus pallus fueris veterascere. ¶ Urinam facere, & urinam reddere, idem quod meiere. Plin. lib. 8. cap. 15. Urinam mares crure sublato reddere, ut canes. Columel. lib. 6. cap. 30. Quum suo tempore urinam non fecerint. ¶ Urina genitilis, est genitale sperma. Plin. lib. 8. cap. 43. Incontinens afix uteris genitalem urinam reddit, ni cogatur in cursum verberibus à coitu.

Vrino, as, sive Vrinator, deponens, Aquam subeo, & rursus emergo. **בְּשֵׁימֵי הַיָּם**. GAL. *Nager entre deux eaux, se plonger tout dedans l'eau*. ITAL. *Nuotare sott'acqua, soppozarsi in acqua*. GERM. *Vnder das wasser (schliessen vnd darunder) schwimmen*. HISP. *Nadar à somargujo*. ANGL. *To dive or duche under the water*. ¶ dictum ab Vrvo, ut Sipontino placet, hoc est à curvatura aratri, quam urinantes imitari videntur, Vide infra *Urvus*. Vel, ut alij malunt, ab Vrna, quâ aquam è puteo, aut flumine haurimus: quæ ut aquam capiat, primum immergitur, deinde extrahitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Eadem est causa quare sub aqua diu ranæ, & phocæ urinentur. Cic. *Acad. 2.* apud Non. c. 7. Si quando etiam nos demerserimus, ut qui urinantur. ¶ Hinc compositum Inurino. Col. lib. 8. Lacus piscinæque fiant, ut sint quibus inurinare possint aves.

Vrinædres, apud Varr. Qui in aquam merguntur, & sub ea natant. **מִשְׁחִימִים** *mischikim*. **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**, **בְּשֵׁימֵי הַיָּם**. GAL. *Plongeois qui scauent nager entre deux eaux*. ITAL. *Chi sano nuotare sott'acqua*. GERM. *Einet der vnder das wasser firt vnd darunder schwimmt*. HISP. *Nadadores à somargujo*. ANGL. *which diueth and ducketh under the water*. ¶ Callistratus Jureconsultus ita appellat eos qui merces è mari extrahunt, navigij levandi gratiâ iactatas.

Vrium, Ovum irritum, & inefficax, quod citra coitum editur, venenis tamen imaginatione ut quum fœminæ sese mutuo saliant. **בְּשֵׁימֵי הַיָּם**. GAL. *Oeuf qui n'a point de germe*. ITAL. *Vovo che non vale per far polcini*. GERM. *Ein ungeflücht oder lauter*. HISP. *Huevo que sale guero*. ANGL. *A wounded egge*. ¶ Plin. lib. 10. cap. 58. Palumbes, & turtures plurimum terna pariunt ova, nec plus quam bis ferè pariunt: atque ita si prior factus corruptus est. Et quamvis tria pepererint, nunquam plus duobus educant. Tertium, quod irritum est, urinum vocant. Græci id genus ova, **βελωγία** appellant, quasi dicas subventanea: qua voce utitur & Plin. loco iam citato. Et ipsæ (inquit) inter se, si mas non sit, fœminæ saliant, pariuntque ova irrita, ex quibus nil gignitur, quæ Græci hypenemia vocant. Eadem & zephyria appellantur, ab eodem Plin. lib. 10. cap. 60. Irrita ova, quæ hypenemia diximus, aut mutua fœminæ inter se libidinis imaginatione concipiunt, aut pulvere: nec columbæ tantum, sed & gallinæ, perdices, pavones, anseres, chenalopeces. Sunt autem sterilia, & minora, ac minus jucundi saporis, & magis humida. Quidam & vento putant ea generari: qua de causa etiam Zephyria appellantur.

Vrion, Terræ genus, quod in corrugis faciendis diligenter vitant qui aurum in montium ruinis quærunt, per silices potius, & calculos flumina rivóque ducentes. Auctor Plin. lib. 33. c. 4.

Vrium, oppidum est Hispaniæ Bæticæ, apud Ptol. lib. 2. c. 4. Plin. in Gaditano conventu collocat, & Vriam per primam effert declinationem.

VRNA, Vas quo aqua è puteis, fluminibusve hauritur, ita dictum, quod subter aquam demersum, atque inde rursus emergens, urinantis speciem præbere videatur. **כַּדֵּי** *chadhi* **דֵּלִי** *deli*. **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**. GAL. *Vaisseau de terre à porter eau, cruche, ou tel vaisseau*. ITAL. *Vrna, scuchia, sedello, orna*. GERM. *Ein eymer, schöpfgeschirr*. HISP. *Cantaro de vasija para sacar agua*. ANGL. *A pot to draw water with or other like vessel*. ¶ Plaut. in *Pseud.* Tu qui urnam habes, aquam ingere. ¶ Dicebatur etiam urna apud veteres, vas quo iudicum suffragia colligebantur. Virg. 6. *Æneid.*

Quasitor Minos urnam movet.

¶ In urnis præterea mortuorum cineres servabantur. Cic. 1. *Tusc.* Quid Poëtæ nonne post mortem nobilitari volunt? unde ergo illud *Aspicite, o cives, senis Enni imaginis urnam.* ¶ Est item urna, mensuræ genus, quatuor capiens congios, hoc est, amphoræ dimidium.

Vrnula, x, diminut. **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**. GAL. *Petite cruche, ou seille*. ITAL. *Picciola urna*. GERM. *Eymerlin*. HISP. *Pequeño cantaro*. ANGL. *A little pitcher or pot for water*. ¶ Cic. in *Parad.* Minusne gratas diis immortalibus capedines, ac fictiles urnulas fuisse, quam delicatas aliorum pateras arbitramur.

Vrnalis, e, quod urnam capit: ut, Vrnales caliculi, vel urcei, **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**. Cato cap. 13. Vrceos fictiles, urnales duos, trullas ligneas duas.

Vrnarium, ij, interprete Varrone lib. 4. de L. L. Mensa quadrata, quod urnam cum aqua positas ibi potissimum haberent in culina. **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**. GAL. *Table sur laquelle on met les cruches, aiguieres, ou tels vaisseaux*. ITAL. *Tavola da porvi sopra i vasi da acqua*. GERM. *Ein tisch/auff welchen man die geschirr mit wasser stellt*. HISP. *Tabla de lugar donde se ponen las vasijas para sacar agua*. ANGL. *A borde to sett pitchers, potes, or like vessels on*. ¶ Hoc apud nos plurimi marmoreum faciunt. foramine per quod aqua effluat relicto, ac super id escaria vasa epulis uncta per ancillas lavantur. Varr. *cap. 13.* ut citat Non. Sed quæ necessitas te juvet aquam effundere domi tuæ, si vasa habes pertusa: plumbum nõ habes? ad quam rem nobis est confluviu? ad quam rem urnarium? Ante balnea item urnaria erant, teste Varr. loco iam citato, in quibus urnæ cum aqua collocabantur.

Vro, is, ussi, ustum, verbum activum est. Cremo, vel calore aut frigore lido. **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer*. GAL. *Brûler, faire ardre*. ITAL. *Abbru-*

ciare, ardere. GER. *Brennen*. HISP. *Quemar*. ANGL. *To burne*. ¶ Cic. lib. 1. *Tuscul.* Cæteras partes incultas, quod aut frigore rigeant, aut urantur calore. Virg. 2. *Æneid.*

*Aur pelago Danaum insidias, suspectaque dona
Fracipitare in bent, subjectisque urere flammis.*

Plaut. *Capt. sc. 1. a. 4.* Quid in eo vult urit (igne.) Liv. lib. 4. dec. 4. Virtur ager, Senec. *epist. 37.* Vri. vinciri, ferro necari. Idem c. 2. *de cons. ad Marc.* Vrere ac secare non molli via mederi. *Ibid. cap. 41.* Vruntur vulnera recentia, & in altum revocantur. Ovid. 6. *Metam.*

Quum Sol gravis ureret arva.

Lucan. lib. 4.

Vrebat montana nives.

Quo in loco vro de frigore dicitur. Ovid. *Eleg. 2. lib. 3. Trist.*

Vstus ab assiduo frigore Pontus habet. (sup. me.)

¶ Per translationem ponitur pro cruciata, sicut **μεγανία** Græcè **μαγία** *haifab*. Virgilius,

Vrit airox Iuno.

¶ Pro vastate, depopulari, consumere, &c. Liv. lib. 10. *ab urb. sub finem*: Urebat pestilentia urbem atque agros. *Velleius*, Vrebat populum gravis annona. Liv. lib. 7. *bell. Pun.* Vrere aliquos bello. *Idem*, Vrebat bello Italia. *Idem lib. 10. dec. 4.* Ad id quod invidiam urit revertere. Vrere etiam interdum idem valet, quod molestiam exhibere: ut apud Horat.

Vrit enim splendore suo, qui pragravat artes.

Et Terent. Te ut malè urat. ¶ Vri virgis, est cædi, flagellari. **חִכְחָב** *hichchab*. **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**, **בְּשֵׁימֵי הַיָּם**. ¶ Nam ex virgarum percussione corpus calefit, ac inflammatur. Horat. 2. *Serm. satyr. 7.*

Quid refert uri virgis, ferroque necari

¶ Eodem modo & calceus angustior dicitur urere pedem. Horat. lib. 1. *Epist.*

ut calceus olim

Si pede major erit, subvertet: sin minor, uret.

¶ Vro hominem, per translationem significat, dolore cogo, auctore *Donato*, aut ango, ut vult *Budaus*. Terent. in *Eunuch.* Vro hominem.

¶ Vri aliquando est amorem consumi, conflagrare. Virg. 4. *Æneid.*

Vritur in seipso Dido, flammæque fatetur.

Ovid. lib. 1. *Fast.*

Te quoque inextinctæ Silene libidinis urunt.

Et Liv. lib. 6. dec. 4. Vrente assiduo labore.

Vrens, tis, participium. **בִּקְרֵר** *bikerer* **שֵׂרָפָה** *seraph* **שֵׂרָפָה** *seraph*. GAL. *Qui brûle*. ITAL. *Che abbrucia*. GERM. *Brennend*. HISP. *Cofa que quemar*. ANGL. *Burning*. ¶ Horat. 1. *Serm. sat. 5.*

Vilos cum foliis ramos urente camino.

Vstus, a, um, aliud particip. **שֵׂרָפָה** *seraph* **שֵׂרָפָה** *seraph* **שֵׂרָפָה** *seraph*. GAL. *Brûlé, ars*. ITAL. *Abbruciato*. GERM. *Gebrant oder verbrent*. HISP. *Quemado*. ANGL. *Burned*. ¶ Ovid. 1. *Metam.*

*Tum primum succis aer favoribus ustus
Canduit.*

Vrëndus, a, um, Horat. 1. *Serm. satyr. 3.*

Neglectis uranda filix innascitur agris.

Vstilago, avenæ & triticum, cum spicæ quasi aduruntur: brûnt.

Vstio, nis, verbale. Vrendi actus, adustio, combustio. **כַּדֵּי** *chadhi* **כַּדֵּי** *chadhi* **כַּדֵּי** *chadhi*. GAL. *Brûlement, brûture*. ITAL. *Abbruciamento*. GERM. *Brennung*. HISP. *Quemadura, obra de quemar*. ANGL. *A burning*. ¶ Cato cap. 38. Virgas & sarmenta quæ tibi ustioni supererunt, in segetem comburito. ¶ Vstio pro cauterisatione quam vocant. Plin. lib. 34. cap. 15. Quædam ustione sanantur, privatim verò canis tabij morfus. *Celsus*, Omnes autem huiusmodi dolores vix citra ustionem finiuntur, id est, citra candentis ferri ad-

motionem. **Vstör**, verbale, proprie dicitur qui corpora in bustuariis cremat. **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer*. GAL. *Celui qui brûle, ou fait brûler quelque chose*. ITAL. *Abbruciatore*. GERM. *Ein verbrenner*. HISP. *El que quemar*. ANGL. *He that burneth*. ¶ Martial. lib. 3.

Vstörque tadæ præserat novæ dupla.

Catull. *Epigr. 55.*

*Quum devolutum ex igne prosequens panem
A semiraso tonderetur ustore.*

Vrto, as, frequentativum. **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**. GAL. *Brûler souvent*. ITAL. *Abbruciare spesso*. GERM. *Brennen eins brennen*. HISP. *Quemar à menudo*. ANGL. *To burne often*. ¶ Plaut. *Most.* Calidum hoc est, et si procul abest, uritat malè.

Vstulo, as, vro, aduro, cremo. **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer*. GAL. *Cauteriser, brûler à l'entour*. ITAL. *Abbruciare*. GERM. *Brennen/besengen*. HISP. *Quemar de chamuschar*. ANGL. *To burne or seare a thing*. ¶ Pacuvius, Candenti ferro crines ustulare. Livius, Pauci semiustulati venere in potestatem. Catullus *Epigram. 34. al. 37.*

Scripta tardipedi deo daturam

Infelicibus ustulanda lignis.

Vstriculus, qui calamorum nimio usu pellem adurit. *Tertull.* Sic quiddam. Sed apud eum est *Vstricula*. Hoc tanquam diminutivum ex *ustrix*: i. fœmina quæ urit.

Vstrigo, inis, **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer* **בִּקְרֵר** *bikerer*. ¶ Vox est classicis Scriptotibus nequaquam recepta: qua tamen Ambrosius in *Hexaem.* pro uredine, seu rubigine utitur. Non definit, inquiens, esse triticum, si ustrigone aduratur, aut imbre madidetur.

Vstrina, x, Locus in quo metalla candescunt, ut laborentur. **מִשְׁחִימֵי הַיָּם**. GAL. *Vne forge, le lieu où les forgerons embrasent, fondent, & forgent leurs metaux*. ITAL. *Focina da fonder metalli, luogo dove si ardeva un corpo morto*. GERM. *Ein efi wie man sie in den schmitten hatt*. HISP. *Lugar donde algo se quemar*. ANGL. *A molting house for metall*. ¶ Plin. lib. 36. cap. 21. In ustrina tet siccantur, ita ut torreantur carbone puro, ac toties vino restinguantur albo. ¶ *Vstrina*, aie *Festus*,

Festus, locus dicebatur in quo mortuus combustus fuit, qui alibi sepultus est. Bustum autem est locus in quo quis & combustus, & sepultus est.

Vrolanium, Ἰσραηλίων, civitas in Orientali parte Britanniae insulae, apud Prol. lib. 2. cap. 3.

Vrpheda, cautio super hostilitate ponenda, vber sehde.

Vropygium, sive (ut apud Pollucem legitur) Orthopygium. Ἰστροπύγιον, ἢ ὀρθοπύγιον. GAL. Le cropion. ITAL. Croppa. GERM. Ais burzel. HISP. Abisphillo, ἢ rabadilla del ave. ANGL. The rumpe. } Ossis sacri extremitas, vel potius spinæ extremum ossi sacro subtus ad hærens. podicique supernè imminens, quod aliis nominibus ἰστροπύγιον & ὀρθόπιον appellatur. Aristoteles verò lib. ult. de Animalibus, ut caudam quadrupedum vult esse, ita volucrum uropygium, & earum duntaxat quæ scissas alas habent: idque datum volucris ad dirigendos volatus, quemadmodum navigiis remones. Martial. lib. 3. Verustinæ vetulæ inter catenas deformitates uropygium macræ anatis obijcit, depyggem videlicet eam significans, tritilque & exilibus nobiscum.

Quum (inquit) anatus habeas uropygium macra, &c.

Vrpanus, Ἰστροπύγιος, fluvius Daciae (quæ hodie Valachia) supra Saum influens in Istrum Auctor Plin. lib. 4. c. 25.

Vrpic, icis, instrumentum rusticum. Cato cap. 10. Vrpicem unum, crates stercorearias quatuor, &c.

Vrtruncum, i, In segetibus dicitur, quod est in imo spicæ circa summum culmi cacumen, minus grano. Ἰστροπύγιον ἐν τῷ ἐλάτῳ μίκρον ἀκριβέστερον τῷ κλάτῳ προσκείμενον. GAL. Ce qui est au bas de l'espic contre le bout du tuyau, moins que n'est le grain. ITAL. Parte della spica vicinal al grano. GERM. Ein klein fadlin das zu vnderst am dher auff dem halm steth. HISP. El grano menguado del trigo. } Varr. lib. 1. de R. R. cap. 48. de spica loquens, Illud autem summa in spica jam matura, quod est minus quam granum, vocatur frit, quod in infima spica ad culmum stramenti summum, item minus quam granum est, appellatur Vrtruncum.

Vrtao, hodie Ossuna, Offuna, urbs Bæticæ.

Vrsentani, Lucaniae populi, apud Plin. lib. 3. cap. 11.

Vrso, Hispaniae Bæticæ oppidum, in conventu Astigitano. Auctor Plin. lib. 3. cap. 1.

Vrsus, i, animal ferum hybernorum mensium somno pinguescens: cuius naturam omnem latissime exequitur Plin. lib. 18. c. 36. } 27 doct. ἄρκτος. GAL. Ours. ITAL. Orso. GERM. Ein bär / das Mennsin. HISP. Oso. ANGL. A beare. } Virg. lib. 3. Georg.

nec funera vulgò

Tam multa informes urfi, stragemque dedere.

Ovid. 10. Metam.

Raptorisque lupos, armatosque unguibus urfos
Vitat, & armenti saturatos cade leones.

Juvenalis Satyr. 5.

Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
Perpetuam: savis inter se convenit urfis.

Ovid. Eleg. 5. lib. 3. Trist.

At lupos & curpes instant morientibus urfi.

Urfi præsentis vestigia quæris. Proverbium, quod de iis dicitur, qui timiditate præsens negotium declinant. Translatum à formidolosis venatoribus, qui se dissimulant sensisse ursum, & vestigia persequi fingunt, quo absint à periculo. Urfi fumantem nasum ne tentaveris, ex Martiale: quod admonemur, non esse tenandos qui possint nocere.

Vrsæ, æ, fœmininum ab Urfus. Ἰστροπύγιος, ἢ. GAL. Ourse. ITAL. Orsa. GERM. Ein bär. Das weiblin. HISP. Osa. ANGL. The she beare. } Plin. lib. 10. cap. 63. Informia triam magis, quam supra dicta, urfæ pariant, &c. Ovid. Eleg. 11. lib. 3. Trist.

Urfæ fugax avidus cervus deprehensus ab urfi.

De urfæ pattu informi, vide Gell. cap. 10. lib. 17. Urfæ item dicuntur duo sydera celestia, quas ἄρκτος etiam Græci appellant, nos à similitudine septem boum jugum subeuntium etiam Septentriones dicimus: Græcorum nonnulli etiam ἄρκτος, quod plaustrorum similitudinem referant. Sunt autem urfæ duæ: quarum quæ major est, Helice: quæ minor, Cynosura appellatur. Urfæ utriusque periphrasis apud Ovid. Eleg. lib. 3. Trist. est hujusmodi,

Magna minorque fera.

Vrsinus, a, um, denominativum. Ἰστροπύγιος. GAL. D'ours, orsen. ITAL. Di orso, orsino. GERM. Bärin, eincs bären. HISP. De oso. ANGL. Of a beare. } ut, Rabies ursina. Plin. lib. 8. cap. 36. Quoniam potum in ursinam rabiem agat: Vrsinus ritus, Gell. cap. 10. lib. 17. Virgilium dicere solitum ferunt, patere se versus more atque ritu ursino. Urfinum allium, apud eundem lib. 19. cap. 7.

Vrsulus, aliud diminutivum, cuius fœmininum est urfula. ἄρκτου. Vrticæ, æ, Notissimum genus herbae, ab urendo, quod ejus folia tacta acerrimè urant. Ἰστροπύγιος χαράκι τῆς ἰστροπύγιος χιμώσχη (vel) χιμώσχη. ἄρκτου. GAL. Ortis. ITAL. Ortica. GERM. Nessel. HISP. Hortiga. ANGL. A nettle. } Plin. lib. 9. cap. 45. Constat si equæ marem non admittant, & urtica infricetur natura, libenter coitum pati. Scribunt Physici, urticam in cibis coctam utilissimam esse lienis, ventris duritiæ, articularibus, podagricis morbis, arteriæ, tussi, ventris distillationi, stomacho: pectus præterea purgare, urinam ejicere, sanguinem narium sistere, calculos rumpere, uvam reprimere. Juvenalis Satyr. 12. pro pruritu libidinis, posuit.

unde

Hæc tergit Gradive tuos urtica nepores?

Est præterea urtica, genus piscis marini nomen inde habentis, quod tactu uredinem excitet, quemadmodum ejusdem nominis herba. Plin. lib. 9. cap. 45. Vrticæ noctu vagantur, noctuque mutantur: carnosa frondis: hæc natura, ut carne vescantur. Vis pruritu mordax, eademque quæ terrestri urticæ. Is piscis ἄρκτου appellatur à Græcis, ut auctor est Gell. cap. 11. lib. 4.

Vrus, i, animal est Hercyniæ sylvæ peculiare, imagine tauri, sed majore

corpore, miraque velocitate. Ἰστροπύγιος. GAL. Bœuf sauvage. ITAL. Buò selvatico. GERM. Diechs / ein wilder ochs. HISP. Buey sylvestre. ANGL. A wild ox. } Cæsar lib. 6. bell. Gall. loquens de feris quæ in Hercynia sylva nascuntur, Tertium (inquit) genus eorum qui Vri appellantur: ij sunt magnitudine paulò infra elephanta, specie & colore & figura tauri. Magna vis est eorum & magna velocitas, neque homini, neque feræ, quam conspexere, parcunt: hos studiosè foveis captos venationis. Hoc est: qui plurimos ex iis interfecerunt, relatis in publicum cornibus, quæ sint testimonio, magnam ferunt laudem. Sed assuescere, ad homines, & mansueti fieri ne parvuli quidem exepi possunt. Amplitudo cornuum, & figura, & species multum à nostrorum boum cornibus differt. Hæc studiosè conquisita, ab labris argento circumcludunt, atque in amplissimis epulis pro poculis utuntur. Hæc Cæsar. Dicitur uti, ut quidam putant, ἄρκτου ὄπιον, hoc est à montibus, quia in montibus esse consueverunt. Virg. 4. Georg.

Quasas ad sacra boves Iunonis & uris
Imparibus ductos alta ad donaria currus.

Plin. lib. 8. cap. .... Paucissima Scythia gignit, inopia fructuum: paucissima tamen illi Germania: insignita tamen boum ferarum genera, jubatos, bisontes, excellentique & vi, & velocitate uros, quibus imperitum vulgus Bubalorum nomen imponit, quum gignat Africa, vituli potius, cervive quadam similitudine.

Vrvus, a, um, antiquum vocabulum, idem significans quod sursum versus reflexum. Hinc urvum, i, aratri curvatura, & verbum Vivare, quod significat Circundare, ut Feste placet. Est autem urvare ita se jacere, ut sursum denuo exciret se: unde & urinare is dicitur, qui in aquam immersus iterum versus existit. Hinc amburvarum apud Lucil. dicuntur Salij, qui eo modo corpora saltu recipiebant.

Præsul ut amburvat, sic vulgus redandruat inde.

Hæc ferè ex Scalig. in Varronem.

Vrvo, vel Vrbo, orbum facio.

U S

Vs particula, quæ auditur in usque videtur esse ex ius usque, quod ab os. illi, & hoc ab us sui: ut sit, ad illum usque locum: aut ex ullus, ut uspiam, ullo loco.

Ursu, fluvius est Mauritanie Cæsariensis, Nebadum regionem irrigans. Auctor Plin. lib. 7. cap. 2.

Vs, substantia, essentia. Ἰστροπύγιος. GAL. Substance. GERM. Wesenheit. HISP. Substancia, subjecto de los accidentes, lo que es. ANGL. Substance. } vox Græca, sed quæ olim Latina fuit, & à Cicerone usurpata, ut testatur Seneca Epist. Quanta verborum 58 quam Quint. Essentiam interpretatur, verbo quidem (ut ipse fateatur) duriusculo, non usquequaque tamen refugiendo, præsertim quum aliud lingua Latina non habeat. Marcus Tullius tamen modò Naturam verit, modò Materiam. Aug. in Dial. Vsa est propriè & principaliter dicta, quæ neq; in subjecto, neque de subjecto significatur. Idem lib. 12. de civ. Dei Sicut ab eo quod est Sapere, vocatur Sapietia: sic ab eo quod est Esse, vocatur Essentia, novo quidem nomine: quo usi veteres non sunt Latini sermonis auctores sed jam nostris temporibus usitato, ne deesset etiam linguæ nostræ, quod Græci appellant ὄντως. Hoc enim verbum è verbo expressum est, ut diceretur Essentia. Vsa etiam locum porci: sic appellata, quia urit. Nam, ubi momorderit, aded vovis ardet, ut statim ibi vesicæ fiant. Idem lib. 12. orig. cap. 5.

Vsio, Vsitatus, Vsitor, vide Vtor.

Vspiam, Vsqum, & in loco, & ad locum significat. Ἰστροπύγιος. GAL. En quelque lieu. ITAL. In qualche luogo. GERM. Jergend an einem ort. HISP. En algun lugar. ANGL. Any where. } Ter. in Adelph. Aut uspiam ceciderit. Plaut in Cas. Num me es expertus uspiam? i. in re aliqua, vel in aliquo negotio. Idem Mil. sc. 5. a. 2. Metuo ne nos perdiderimus uspiam. Idem Asin. sc. 1. a. 4. Vide probè, &c. ne epistola ulla uspiam sit in ædibus.

Vsqum, Alicubi, uno aliquo in loco, à quo nusquam, nullibi. Ἰστροπύγιος. GAL. En quelque lieu. ITAL. In algun luogo. GERM. Jergend an etnem ort. HISP. En algun lugar. ANGL. Any where, in any place. } Cic. 6. Verr. Quam crucem non ausus est usquam defigere, nisi apud eos, quibus omnia scelera sua, ac latrocinia communcasset. Virg. 1. Æneid.

si quid

Vsqum iustitia est, & mens sibi conscia recti,

Cic. 2. Offic. Nec usquam consilio, aut auctoritati locus. Vsqum gentium. Plaut. Pseud. sc. 3. a. 1. Terent. in Hecyra, An usquam gentium est æquè miser. Plaut. Men. sc. ult. a. 5. Non lacte lacti usquam similius, Ibid. sc. 2. a. 4. Neque leges, neque regnum usquam colunt. Ibidem, Non ego usquam quicquam nuto, neque nictò tibi. Idem Men. sc. 8. a. 3. Men' hodie usquam te convenisse audes dicere? Pro alicunde. Idem Most. sc. 3. a. 1. Ne te usquam argentum occerpisse suspiceretur. Utrubique, Suet. in Tib. cap. 37. Abolevit & jus mortemque asylosum quæ usquam erant.

Vsque, præpositio est, significans continuationem, & finem actus, loci, temporis, aut hujusmodi. Ἰστροπύγιος. GAL. Jusqu' ou, jusque. ITAL. Fino, in fine. GERM. Bis. HISP. Hasta. ANGL. Untill. } Habetque ferè adjunctam alteram præpositionem accusativo servientem. Plaut. Men. sc. 5. a. 5. Hic ero usque ad noctem. Idem Amph. Pugnata pugna usque à mane ad vesperum. Vsqum dum, id est, quoad, quandiu, cuousque. Idem Mem. sc. 1. a. 5. Vidua victura, vel usque dum regnum obtinebit Iuppiter. Idem Amph. Aded usque satietatem dum capiat parer illius quam amat. Idem Asin. sc. 2. a. 2. Vel aded usque dum peris. Idem Most. sc. 2. a. 1. Usque dum maneant domi cum parietes iunt. Idem Pseud. sc. 3. a. 2. Reduxit me usque ex errore in viam. Idem Capr. sc. 4. a. 3. Usque à puero servisti Idem Asin. c. 1. a. 1. Age que usque excrea. Eriamne? Vsqum ex penitis faucibus. Nam quousque? Vsqum ad mortem volo. Idem Cure sc. 5. a. 5. An audivisti. E usque à principio omnia. Vsqum, pro, semper, perpetuò. Idem Mili. sc. 4. a. 2. Quæ hic usque fuerit intus, (id est, semper.) Idem Pseud. sc. 3. a. 1. Iustus amator

amator dat usque (i. perpetuo.) *Ibid.* sc. 5. a. 2. Volo te domi usque ad esse. Idem *Men.* sc. 2. a. 4. Vin' afferri noctuam, quæ tu tu usque dicat tibi? Idem *Amph.* Valuisti usque? Idem *ibidem*, Valuisses ne usque exquisivi simul. Idem *Mostell.* sc. 2. a. 2. Salve, usque valuisti? Usque ut vides. Idem *Menach.* sc. 1. a. 1. Domi sum usque cum caris meis. Usque in: Ad usque: usque ad, &c. etiam dicitur, ut usque in pectus: usque ad lacem, usque ad diurnam stellam. Idem *Men.* sc. 2. a. 1. Usque in pectus permanent. *Ibid.* Ego ad id frugi usque & probus fui. Idem *Men.* sc. 2. a. 1. Usque ad diurnam stellam crastinam potabimus. Ovid. *Eleg. ult. lib. 4. Trist.*

usque à proavis veteris ordinis heres.
Plaut. *Pseud.* sc. 5. a. 1. Srylis me totum usque ulmeis conscribito. Idem *Curc.* sc. 1. a. 3. Dimidiam partem nationum usque omnium subegit. Idem *Ps. ud.* sc. 2. a. 1. Vbi usque ad langorem, (aliàs, ad usque langorem.) Idem *Curc.* sc. 2. a. 2. Ellum utque in platea ultima. Idem *Most.* sc. 2. a. 1. Sibi quisque exemplum ædium experit suo usque sumptu. Idem *Capt.* sc. 5. a. 4. Usque offerre natum. (id est, ostentare spem & fallere.) Usque ab, Idem *Aut.* sc. 4. a. 1. Usque ab radicibus elinguare. Diomed. *lib. 1.* Usque ad. Cicero 2. *Verr.* Usque ad eum finem dum iudices rejecti sunt. Idem *de Orat.* Ab initio rerum Romanarum, usque ad P. Mutium Pontificem. Usque sub Virg. 1. *Georg.*

usque sub extremum bruma intractabilis imbrem.
Sed quum nominibus propriis minorum locorum, vel cum hisce accusativis; Domum, Rus, Militiam, jungitur; frequentius sine alia præpositione ponitur. Cicero 6. *Verrina*, Sacerdotes usque Ennam profecti sunt. Idem *ad Attic.* Quintus usque Puteolos venit. Quandoque tali accusativo postponitur. Terent. in *Adolph.* Milerum usque obsecro. Quandoque etiam additur præpositio ad, vel similis. Cicero *pro Dejorato*, Usque ad Numantium misit. Interdum etiam originem vel motum ex loco importat. Idem *pro Flacco*, Hanc legationem non à suis accepit civibus, sed usque Timulo petivit. Idem 1. *de nat. deor.* Usque à Thalere enumerasti sententias philosophorum. Terent. in *Eunuch.* Ex Æthiopia est usque hæc. Ab usque, pro usque ab. Virg. 7. *Æneid.*

Siculo prospexit ab usque Pachyno.
Quandoque adverbium est significans assidue, vel jugiter. *Idem* Terent. in *Adolph.* Ctesiphon me pugnis miserum, & istam psaltriam usque occidit: id est, assidue, seu identidem verberat. Nam occidere veteres pro verberare accipiebant. Cicero *Cornif.* Mihi curæ usque erit quid agas. Virg. *lib. 6.*

Nec vidisse semel fasces est: iuravit usque morari.
Plaut. in *Epidico*, Benè usque valuisti; id est, semper, vel hætenus. Usque ad hunc, eleganter ponitur pro eo quod est, Hoc excepto. Plin. *Epist.* 35. Assenserunt Consules designati, omnes etiam Consulares, usque ad Pompeium, id est, excepto Pompeio. Usque affatim, est quod dicitur usque ad satietatem. Plaut. in *Pannulo*, Edas de alieno quantum velis, usque affatim. Usque adhuc, id est, hætenus, vel hucusque. Idem in *Aut.* sc. 5. a. 1. Quod celatum est, atque occultatum usque adhuc, nunc non potest. Idem *Men.* sc. ult. a. 5. Conveniunt signa optimè usque adhuc. *Idem* sc. ult. a. 5. Quem usque adhuc quæsi. Idem *Mil.* sc. 6. a. 2. Usque adhuc actum est probè. Idem in *Ps. ud.* sc. 6. a. 4. & alibi sæpè. Usque admodum, posuit Cato *cap. 136.* pro tandiu. Usque adeò, id est, in tantum. Virg. 1. *Ecloga.*

undique totis
usque adeò turbatur agris,
Ponitur aliquando pro tandiu, & accipit post se donec, vel dum. *Idem* Plaut. in *Cistell.* Non destiti instare usque adeò, donec adjurat se anus se eam mihi monstrare. Terent. in *Eunuch.* Usque adeò ego illius ferre possum ineprius, & magnifica verba. Verba dum sint. Usque antehac, id est, antequam sicut exponit Donatus *lib. 1. cap. 2.* Ibi junguntur duæ præpositiones, sed una est velut adverbium: Nulla enim præpositio præpositioni jungi separatim potest, sed Usque ejusmodi est, ut sine aliqua præpositione raro inveniatur. Terent. in *Andr.* Ut animus in spe, atque in timore usque antehac attentus fuit. Usque antehac, id est, antequam tua verba audirem. Usque adeò, id est, in tantum. Cicero. Usque adeò ut ego miserer ejus. Usque adeò, sequente dum, id est, tandiu, quoad. Liv. *lib. 3. ab urbe*, Ut qui plebem Romanam Trib. pleb. rogaret is usque adeò rogaret, dum decem tribunos plebis faceret. Usque istinc. Cicero *ad Attic.* *lib. 1.* Nosti jam in hac materia sonitus nostros: tanti fuerunt, ut ego eò brevior sim, quòd eos usque istinc exauditos putem.

Usquequaque, Passim, assidue, semper, quasi in unoquoque loco, sive unoquoque tempore. *Idem* Gal. *De toutes parts, de tous costez, par tout, du tout, en tout.* ITAL. D'ogni intorno, in ogni luogo sempre mai. GERM. Allenthalben / omb vnd vmb. HISP. Siempre, en todo lugar. ANGL. Everywhere. Cicero. Trebatio, Usquequaque sapere oportet. Plaut. in *Bacch.* Chrysalus mihi usquequaque loquitur, id est, ubicunque me reperit, mihi loquitur. Idem *Pannulo*, Mari, terraque illas usquequaque quæritat, id est, ubique. Suet. in *Aug.* cap. 86. Cujus (Mæcenatis) usquequaque persequitur (sup. Augustus.) Idem in *Tib.* 7. 1. Sermone Græco, quanquam aliàs promptus & facilis, non tamen usquequaque usus est. Gell. *cap. 15. lib. 13.* Prætor usquequaque nisi à Confule avocare comitia potest.

Usquequò, Quousque, donec, quoad quandiu. *Idem* Gal. *De toutes parts, de tous costez, par tout, du tout, en tout.* ITAL. Fin dove, fin quanto, fin che. GERM. Bis wann, wie lang. HISP. Hasta quando. ANGL. Until, how long. Varr. *lib. 1. de R. R. cap. 2.* Quod jubet ranam luridam conjicere in aquam, usquequo ad tertiam decoxeris.

Usque, Mons est in Sabinis, cujus meminit Horat. *lib. 1. Carm. Ode 17.* Vicunque dulci Tindari fistula Valles & Usque cubantia Levæ personere fixa.

Est & insula ejusdem nominis, Siciliae adjacentis; cujus meminit Plin. *lib. 3. cap. 8.*

Vitio, Vitrigo, Vstrina, Vstulo, vide Pro.
Vsuâlis, Vsuarius, Vscapio, Vsura, Vsurpo, Vsus, Vsfuctus, vide Pro.

U T
U, Conjunctio causativa, causam denotans finalem, quemadmodam Vti, quòd, & similia. *Idem* Gal. *À celle fin, pour, comme, ainsi que.* ITAL. Acciocha, che, poiche, quando, come, così. GERM. Daß. HISP. Así, como, para, des fines que. ANGL. That, so thind, so thintent. Cicero. Lentulo, Non illi quidem, ut mihi stomachum facerent. Plaut. *Pseud.* sc. 3. a. 1. Fuit occasio si vellet jam pridem argentum, ut daret. Idem *Mil.* sc. 3. a. 1. Tempus est ut eamus. Idem *Curc.* sc. 3. a. 2. Provocat me in aleam, ut ego ludam; Pono pallium. Item *Ps. ud.* sc. 2. a. 1. In pauca ut occupatus nunc sum confer quid velis. Idem *Curc.* sc. 2. a. 1. Ut veteris vetuli cupida sunt. Gell. *cap. 2. lib. 14.* faceret me ut essem prudentior. Idem *cap. 11. lib. 15.* faciendum visum est, ut ostenderemus. Idem *cap. 19. lib. 16.* Tum illum ibi, pernicie intellecta, pecuniam, cæteraque sua, ut haberent dedisse, (id est, habèda.) Idem *Capt.* sc. 1. a. 4. Genu ut quemque icero, ad terram dabo. Idem *Curc.* sc. 1. a. 1. Ut quæque illi occasio est. Idem *Asin.* sc. 1. a. 1. Estne hoc ut dico? Ea res est. Idem *Pseud.* sc. 5. a. 1. Ut rus irem, constitueram. (id est, rus ire.) Idem *Asin.* sc. 3. a. 1. Aliquid ut poscas, paras, (id est, paras poscere.) Satin' ut, vide *Satin.* *Ibidem*, Supplicabo ut quemque amicum videro. Interdum adjunctiva est. *Idem*, Is mihi suavit ut adirem. Interdum elegantiae causâ ponitur. Cicero. *de senect.* Invitus feci ut L. Flaminium de Senatu ejicerem, Nihil enim significat, nisi invitus eeci. Interdum ponitur pro, quod. Terent. in *Phorm.* Nihil do ut etiam imparatus ille me irrideat. Interdum est adverbium temporis, & significat postquam, ex quo statim, ex quo primum. *Idem* Virg. 2. *Æneid.*

vs regem aquarum crudelis vulnere vidit
Expirantem animam.

Idem 12. *Æneid.*
Turris ut infractos adverso Marte Latinos, &c.
Plaut. *Amph.* Neque etiam meum pedem huc intuli, ut cum exercitu hinc profectus sum ad Theleboas hostes, eosque ut vicimus. Idem *Ibid.* sc. 1. a. 1. Ut jacui exurgo, id est, postquam: vel ex eo loco ubi jacui. *Ibid.* Quisque ut steterat jacet. (id est, ubi.) Idem *Most.* sc. 3. a. 1. Eundem animum oportet nunc mihi esse gratum, ut impetravi. *Ibid.* sc. ult. a. 5. Ut abij Tarentum. (i. postquam, sive Cum.) Idem *Pseud.* sc. 2. a. 2. Ut lassus veni de via. Idem *Curc.* sc. 2. a. 3. Jam ut me collocaverat. (id est, ubi, vel postquam.) Idem *Most.* sc. 3. a. 1. Ut speculum tenuilli, metuo ne oleant argentum manus. Ovid. 13. *Metam.*

Ut dolor unum Danaos pervenit ad omnes, &c.
Pro quum, sive Cum. Gell. *cap. 29. lib. 2.* Id ferme temporis, ut appetat messis. (id est, cum appetit.) Plaut. *Men.* sc. 3. a. 5. Propè est, ut herus pretium exolver. (id est, cum, sive quando, &c.) Pro qualis Idem *Capt.* sc. 1. a. 2. Ut te mihi volo esse autumo. (id est, qualem.) Iterum *ibidem*, Ego ut me voles (id est, qualem me voles autumo.) Idem *Pseud.* sc. 3. a. 1. Ut me voles esse, ita ero. Pro cujusmodi Idem *prolog. Amph.* Vos novisse credo, ut sit pater meus. Idem *Most.* sc. 3. a. 1. Cor dolet cum scio nunc ut sum, atque ut fui. (id est, cujusmodi, qualis &c.) Interdum particula est admirantis, idem valens quòd quomodo, vel quantoperè. *Idem* Virg.

Ut vidi, ut perij, ut me malus abstulit error.
id est, statim, postquam vidi, sive quum primum vidi, quomodo perij, Cicero *pro Milon.* Ut contempsit? ut pro nihilo putavit? Nonnunquam interrogantis. *Idem* Plaut. in *Persa.* Ut vales? id est, quomodo vales? *Idem* Aul. sc. 2. a. 1. Rogitant me ut valeam. *Ibid.* sc. 4. a. 1. Rekten' atque ut vis, vales? Quandoque ei postponitur Ita, & superlativo jungitur, pro tanto & quanto. Cicero *lib. 1. de Orat.* Ut quisque optimè Græcè sciret, ita esse nequissimum. Eleganter præterea accipitur pro prout, vel secundum quod, ut vulgò loquimur, & hoc ferè per parenthesis. *Idem* Liv. Gens (ut in ea regione) divitiis præpollens: hoc est, secundum divitias ejus regionis, vel habita ratione divitiarum ejus regionis. Simile est illud Terent. in *Phorm.* Ut nunc sunt mores adeò res rediit, Si quis quid reddit, magna habenda est gratia, hoc est, secundum mores quibus hodie utimur. Cicero *de senect.* Qui sermo, quæ præcepta, quanta notitia antiquitatis, scientia juris Augurum, multæ etiam (ut in homine Romano) literæ, hoc est, pro ea eruditione, qua tunc Romani erant imbuti. Quandoque pro quippe. *Idem* Quirtil. Nec ignoro quos transeo, nec utique damno, ut qui dixerim esse in omnibus utilitatis aliquid. Interdum significat Ita ut, sive propter quod, vel quapropter. *Idem* Plaut. in *Fan.* Olen, falsa sunt, tangere ut non velis. Item est adverbium optandi, idem valens quod utinam. *Idem* Terent. in *Eunuch.* Ut illum dix, deæque senium perdant. Plaut. *Aul.* sc. 6. a. 4. Ut illum Dij Deæque perduint, &c. Interdum significat quantum. *Idem* in *Asin.* ut nostræ fortunæ procedunt Litane. Aliquando ponitur pro quemadmodum, sive quomodo, sine interrogatione, & sine admiratione. *Idem* Terent. in *Andr.* Ego postquam te emi à parvulo, ut semper tibi apud me justa & clemens fuerit servitus, Scis. Nonnunquam pro quamvis, *Idem* Plaut. Ut istud periculum ingens sit, me tamen non tremefacit. Ovid. *ad Ruf.*

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.
Pro quam, *Idem* Cicero *pro Cluentio*, Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus, ut blanditissimè potest. Plaut. *Pseud.* sc. 3. a. 1. Ut nunc malè cum metuo miser. (id est, quam.) Idem *Asin.* sc. 5. a. 3. Ut miser est qui amat. Idem *Mil.* sc. 5. a. 2. Ut sublinitur os custodi. (id est, quam benè.) Idem *Cap.* sc. 2. a. 1. Ut sæpè summa ingenia in occulto latent. Idem *Amph.* Ut metuo, ne Dij partam expugnant gloriam, *Ibidem*, Puer ille quem ego lavi, ut magnus est? *Ibid.* Ut subito, ut properè tonuit! Idem *Ps. ud.* sc. 2. a. 5. Ut probè tantus Ballio est? Idem *Curc.* sc. 2. a. 5. Ut fastidit gloriosus? Idem *Most.* sc. 3. a. 1. In te herclè certum est principium, ut sim parcus experiri. *Ibidem*, Ut perdoctè cuncta caller, nihil hac doctæ doctius. *Ibidem* supra, Ut lepidè res omnes tenet, sententiisque amantum! (id est,

est, quam.) Ibid. Ut videas illam medullitus amare. (id est, quam facile est videre, &c.) Idem *Asin. sc. 4. a. 5.* Ut incedis ! (id est, quam asperè.) § Pro ne non *Terent. in Andria*, Dies hic mihi ut fatiis sit vereor ad agendum. *Plaut. Milie. sc. 4. a. 1.* Metuo ut sis subdola. Vide plura in *Metuo* (suprà. § Pro ubi, more Græcorum, quibus & utrunque significat. *Catull. in Epigr. ad Eurium, & Aurelium.*

*Litus ut longè resonante Eoa
Tunditur unda.*

¶ Ut ne, vide Ne, sup. ¶ Jungitur autem ferè subjunctivo, præsertim quum accipitur pro quòd vel ne non. *Virg. 2. Æneid.*

*Infandum regina jubes renovare dolorem,
Trojanus ut opes, & lamentabile regnum
Eruerint Danaï.*

Quando autem oprandi vel execrandi particula est, optativum exigit. *Plaut. in Persa*, ut illum dij, deæque perdant. ¶ Aliquando pro licet esto, sit sanè. *isw.* *Cæsar in Comment.* Ac jam ut omnia contra opinionem acciderent, tamen multò se plurimum navibus posse præcipiebant. *Ovid. de Ponto,*

*Luce minus decima dominam venietis in urbem,
Ut festinatam non faciat iter.*

Senec. cap. 12. al. 31. de consol. ad Polyb. sub finem, Quid porro ? Ut nihil horum fecerit, nonne protinus ipse es, (i. esto, licet, etiamsi, quamvis.) *GAL. Posons le cas qu'il n'ait rien de tout cela.* Sicutque pro quamvis, bis usurpavit *Ovid. Eleg. 1. lib. 1. Trist. Et ter Eleg. 2. epist. lib. 1.* Item *Eleg. 11. lib. 3. Trist. vers. 17. & Eleg. 4. & 9. lib. 4. Trist.* Item, Ut jam pro etiamsi, dixit *Liv. lib. 2. dec. 5.* ¶ Ut non, pro quin, *Sueton. in Aug. cap. 56.* Nunquam filios suos populo commendavit, ut non adjiceret, Si merebuntur, &c. ut, pro, Modò ut, *Plaut. Cur. ul.* — interea huic somnium narra : meliorem quam ego sum, suppono tibi : nam quod scio, omne ex hoc scio, operam ut det. *P. A. dat.* ¶ Ut quid, pro quamobrem ? *Liv. 4. ab Urbe.* Ut quid enim aliquis *Tribunus plebis* ruat cœcus in certamina periculo ingenti, fructu nullo ?

¶ Ut, utrunque, quocunque modo. § ὅπως, ὅποτε. *GAL. Comme que ce soit.* *ITAL. Come si voglia.* *GERM. Geb wie.* *HISP. Como quiera que.* *ANGL. Howsoever.* § *Terent. in Adelph.* imò hercle hoc quæso Syre, Ut ut hæc sunt facta, potius quæm hercle sequar, Meum mihi reddat. *Plaut. Amph.* Jam istuc gaudeo, ut ut est erga me merita. Idem in *Mercatore*, Verùm hercle postremò, ut ut est, non ibo tamen.

¶ Uterque, Quomocunque quocunque modo. § ὅπως, ὅποτε, ὅπως, ὅποῦ. *GAL. Aucunement, en quelque sorte que ce soit.* *ITAL. Sia come si voglia.* *GERM. Geb wie / geb welcher gestalt / so anhin.* *HISP. Como quiera.* *ANGL. Howsoever.* § *Plaut. Amph.* Servus es, an liber ? Uterque animo collibitum est meo. *Livius in præfatione lib. 1.* Uterque erit, juvabit tamen rerum gestarum memoriæ principis terrarum populi, pro virili parte, & meipsum consuluisse. *Plaut. in Epid.* Uterque in alto est ventus *Epidice*, ex imo velum voritur. Idem in *Pœnulo*, Uterque est ventus, ex in velum voritur. *Cicero in Oratore*, Itaque illè perfectus, quemadmodum jamdudum nostra indicat oratio : utrunque se effectum videri, & animum ardentius moveri volet, ita certum vocis admovebit sonum. *Sueton. in Tib. cap. 11.* Uterque meritæ filix (id est etiam illè malè.)

¶ Utensilè, vide Uter.

¶ UTER, tris, generis masculini, Pellis quâ vinum, aut oleum deferri solet. § חמית vel chêmith vel chamâsh חמית נבל נבל noth. דאיש. *GAL. Peau de bouc ou chevre à mettre vin ou huyle, ovyre, chevre.* *ITAL. Odro pelle.* *GERM. Ein schlauch / ein zusammen genethè haut in deren man wein oder ôl juret.* *HISP. Odra para urno, ô azeyte.* *ANG. A bottle.* § *Virg. 2. Georg.*

Mollibus in pratu unctos salière per utres.

Plin. lib. 12. cap. 7. Lycion aprissimum medicinarum, quod est spumosum : Indi in utribus camelorum aut rhinocerotum id mittunt. *Ovid. 3. Amor. Eleg. 11.*

Æolios Ithacis inclusimus utribus Euros.

¶ UTRICULUS, diminutivum. ἀνδριος. *Plin. lib. 11. cap. 37.* Fœminis eadem omnia præterquam vesicæ junctus utriculus : unde dictus uterus. ¶ Utriculus item in farina videtur *Plin. accipere lib. 18.* quod *Galli Cisalpini Redundaginem*, in *Venetia* provincia plerique *Subventres* vocant. ¶ Idem alibi utriculos vocat, quæ *Græci ἔλυλα*, id est, seminum in frugibus involucria, & operimenta, quæ trita, & cribro excussa, glutinæ, sive acus dicuntur. ¶ *Quinetiam* primâ illa florum germina, quæ veluti quidam utriculi tument priusquam flos arborum aperiatur. Idem utriculos etiam vocat, *lib. 16. cap. 26.*

¶ UTRICULARIUS, qui canit tibiis infixis utriculo, quæ vocantur tibiæ utricularæ. § ἀσκαλλήσι. *GAL. Cornemuseur.* *ITAL. Chi suona la pipa.* *GERM. Ein sackpfeiffer.* *HISP. Gaytero.* *ANGL. A bage piper.* § *Sueton. in Neron.* Voverat se proditum *hydrulam*, *choraulam*, & utricularium.

¶ UTRILIUS, ij, masc. gen. § ὁ ἄσκαλλήσιος, ὁ ἀσκαλλήσιος. *GAL. Qui porte de l'eau, du vin, ou autre liqueur dans les chevres, ou ovyres.* *ITAL. Chi porta acqua, vino, ogli in odri.* *GERM. Einer der wasser / wein / oder ôl in schleuchen jubin tregt* *HISP. El que trae agua, vino, azeyte en odres.* *ANGL. That beareth wvyns, or water in bottles.* § *Liv. lib. 4. decad. 5.* Postremò sequi se utrarios ad mare, quod minus trecentos passus aberat, jussit.

¶ UTRIS, a, um, genitivo utrius, interrogativum est, quærens de duobus. § ὅποιος. *GAL. Lequel des deux.* *ITAL. Qual de duoi.* *GERM. Weder welcher auf den zweyen.* *HISP. Vno qualquiera de dos.* *ANGL. Which of the two.* § *Plaut. Men. sc. ult. a. 5.* Uter vestrum (advectus est navi mecum.) Idem *Pseud. sc. 2. a. 4.* Uter remoratur pro, In utro nostrum est mora ? Idem *Men. sc. ult. a. 5.* Uter eratis, tunc, an ille major : *Ibid. sc. 2. a. 5.* Loquere uter meruisti culpam. *Ibid. sc. 3. a. 1.* In eo uterque prælio potabimus : uter melior bellator cantharo inventus

Calepini Pars I I.

erit, &c. Idem *Asin. sc. 2. a. 2.* Agnum horum uter est pinguior, eum sume. *Cic. 3. Ferr.* Utrum reprehendis, quòd Patronum juvabat eum qui tum in miseris erat, an quòd alterius patroni mortui voluntatem conservabat, à quo summum beneficium acceperat : utrum horum reprehendis ? Accipitur aliquando uter, pro alter. *Cic. pro Milone*, Uter utri insidias fecerit. Quod & ipsum classicis scriptoribus usurpatur. *Plinius*, Uter alteri dixerit, nescio. ¶ Ponitur aliquando pro alteruter. *Cic. in Frumentaria*, Omnium controversiarum, quæ essent inter aratorem, & decumanum : si uter velit, edicis se recuperatores daturum. *Gell. c. 4. lib. 3.* Utra sine altera esse non potest. (id est, alterutra.)

¶ Utercunque, Utervis, sive uterlibet. § ὁ πότερος, ὁ ποτερος. *GAL. Lequel des deux que ce soit.* *ITAL. Qual de duoi.* *GERM. Geb welcher es sey.* *HISP. Qualquiera de dos.* *ANGL. Any of the two.* § *Cic. ad Torquatum lib. 5.* Magnæ utrinque copix ita paratæ ad pugnandum esse dicuntur, ut uterunque vicerit, non sit mirum futurum. *Gell. lib. 5. c. 10.* Ne sententia sua utramque in partem dicta esset, ipsa sese rescinderet. *Quintil.* In utramque lingua.

¶ Uterlibet, Alter ex duobus, quem tibi capere libet. § ὁ πότερος. *GAL. Lequel des deux tu voudras.* *ITAL. Vno de duoi.* *GERM. Weder du willst.* *HISP. Qualquiera de dos.* *ANGL. Any of the two.* § *Cicero. pro Quir.* Utrumlibet elige : alterum incredibile est, alterum nefarium, & ante hoc tempus utrunque inauditum. *Plin. lib. 24. cap. 4.* Suberis cortex tritus, ex aqua calida potus, sanguinem fluentem ex utraque parte sistit.

¶ Uternam, Uter. § ὁ πότερος, ὁ ποτερος. *GAL. Lequel des deux.* *ITAL. Qual di duoi.* *GERM. Wederer.* *HISP. Qualquiera de dos.* *ANGL. Which of the two.* § *Horat. Serm.*

*uternam
Ad casus dubios fides sibi certius ? hic quæ
Pluribus assuerit, &c.*

¶ Uterque, utraque, utrunque. § ὁ πότερος, ὁ ποτερος, ὁ ποτερος. *GAL. L'un & l'autre.* *ITAL. L'uno è l'altro.* *GERM. Beyder ein vnd der ander.* *HISP. Entrambos à dos.* *ANGL. Both severally, a fwell thone as thother.* § Significat ambobus, licet, & ab hoc : quòd quum utrumque aliquis fecisse dicimus, & ab hoc, & ab illo separatim id factum intelligimus : ut, Uterque sibi domum ædificavit : hoc est, & hic ædificavit sibi domum, & ille. Quum verò ambos dicimus fecisse, ab utroque conjunctim id factum ostendimus, ut Ambo sibi monumentum constituere : hoc est, hic & ille simul unum sibi commune monumentum fecere. Propter quod utrumque alterum verberasse rectè dicimus, hoc est, hunc illum, & illum hunc verberasse. *Cic. 1. Offic.* Quorum uterque suo studio delectatus, contempsit alterum. *Quintilianus*, Quum enim uterque alteri objiciat, palam est utrumque fecisse. *Terentius*, Quia uterque utrique est cordi. *Plaut. Mofl.* Meritò uterque fieri existimat (quod se amant.) *Ovid. 13. Metam.*

Deus est in utroque parente.

Plaut. Men. sc. ult. a. 5. uterque id quòd rogabo dicite. Idem *Aul. sc. 3. a. 1.* Quod in rem est utrique arbitremur. Idem *Capt. sc. 3. a. 1.* Uterque infaniunt. (de amantibus.) Idem *Men. sc. 3. a. 1.* Uterque eo prælio potabimus. *Ovid. 5. Fast.*

Ad regem voces fratris uterque ferunt.

Idem Eleg. 2. lib. 4. Trist.

*Donaque amicorum templis promissa deorum
Reddere victores Casar uterque parant.*

Plaut. Pseud. sc. 4. a. 2. Utrumque salve, & spes, & fortuna. Idem *Metam. sc. 1. a. 2.* In utrumque cavero. *Tibull. lib. 4.*

Solus utroque idem dixeris magnus in orbe.

Ovid. lib. 6. Fast. Utraque nupserunt. ¶ Ambos autem alterum verberasse, vel ambos verberasse ambos, non rectè dicimus, quia significaretur ambos seipso verberasse ; sed ambo se mutuo verberaverunt. Utrique autem in plurali numero dicitur de pluribus duobus genera facientibus. *Cic. 1. in Catil.* Quos ergo utrosque, Quirites, in eodem genere prædatorum direptorumque pono, hoc tamen Poëtæ aliquid confundunt, apud quos pluralis hujus dictionis numerus pro singulari accipitur. *Virg. 5. Æneid.*

super utraque quassat

Tempora, h. c. super utrumque tempus.

¶ Utervis, Uter quem tu vis, uterlibet. § ὁ πότερος. *GAL. Lequel que tu veux des deux, l'un ou l'autre.* *ITAL. Qual tu vuoi.* *GERM. Wederen du wilt.* *HISP. Qualquiera de dos.* *ANGL. Any of the two.* § *Plaut. Pseud. sc. 1. a. 1.* In oculum utrumvis conquiescito. *Ibidem sc. 3. a. 1.* Viginti minis. ¶ Utrumvis, vel quater quinis. Hoc autem differunt utervis, & uterlibet, quòd illa dicitio unum ex duobus significat, hæc unum ex pluribus. *Ter. in Adelph.* Abs quivis homine, quum est opus, beneficium accipere gaudeas. *Quintilianus*, Periculofum, & cum intuentum genus : quòd si in proponendo utrumque libet amiserimus cum risu quoque tota res solvitur : tutius sit interrogare si hæc actio non sit. Simul enim remouentur omnia, vel quum duo ponentur inter se contraria, quorum tenuisse utrumlibet sufficere. Ecce in eodem loco utrumlibet, & quodlibet usus est. Alter pro eo quod est unum de duobus : alter pro eo quod est unum de pluribus.

¶ Utribi, adverbium loci, idem significat, quod quonam in loco. *Nævius in Tarentilla*, apud *Charif.* Utribi cenaturus estis, hic an in triclinio ? ¶ Utrinde. *Cato lib. 2. pro Lustranis, Hispan. is.* De frumento utrobi bona, utrobi mala gratia capiatur, utrinde iram, utrinde factiones tibi pares.

¶ Utrinde, ex utro loco. Vide supra. *Utribi.*

¶ Utrinque, adverb. Ab utroque latere, ab utraque parte. § ὁ πότερος. *GAL. d'une part & d'autre, de tous costez.* *ITAL. D'ogni parte.* *GERM. Zu beyden seiten.* *HISP. De ambas de dos partes.* *ANGL. On both sides.* § *Cæsar belli Gallici*, Multis utrinque interfectis. Idem *Amph. prolog.* Utrinque es grævida, & ex vito, & ex summo Jove. Idem *Pseud. sc. 3. a. 1.* Utrinque tibi delectum para. Idem *Amph. sc. 1. a. 1.* Tubæ utrinque canunt, & clamorem utrinque efferunt.

H H h

Utrique

Vtrinque secus, secus unamquamque partem, juxta utrumque la- tus. Apul.

Vtrò, adverbium, Vtram partem versus. ἑκατέρωθεν. GAL. En quelqu'un de deux lieux. ITAL. In alcuno de duoi luoghi. GER. Gegen wederer seits ten. HISP. En algun de dos lugares. ANGL. To which of the two parts. Plin. lib. 18. cap. 19. Id demum rite subactum erit, ubi non intelligitur utrò vomeri erit.

Vtrobique, utrò loco. Vide supra in Vtrobique.

Vtrobique, adverbium, In utroque loco. ἑκατέρωθεν. GAL. En, ou envers tous les deux costez. ITAL. In umbedue le bande. GERM. An beyden orten oder seitten. HISP. En ambas partes. ANGL. On or towards both sides. Livius 6. ab Urb. Ab ducibus utrobique prodita temeritate, atque inscitia, res. Plaut. Mil. sc. 5. a. 2. Vtrobique orationem doctè dedit. Et Gell. cap. 24. lib. 15.

Vtròque, Ad utrumque locum. ἑκατέρωθεν. GAL. A, ou vers tous les deux costez. ITAL. A l'un è l'altro luogo. GERM. Auf d'ise vnd auff ihene seitten. HISP. Hazia ambas dos partes. ANGL. Towards both the sides. Livius 8. ab Urb. Vtròque exercitus missi. Vtròque, pro utrinque, vel utroque veteres usurpabant, Hemina hist. lib. 4. In Hispania pugnatum bis, utràque nostri loco moti. Nonius. cap. 2. Livius lib. 1. ab Urb. Vtrotque colonie missæ. Gell. lib. 13. cap. 15. Vtrotque versum dici quædam, ut vereor te, & vereor abs te. Tacit. lib. 18. Versi in lætitiâ ut est vulgus utroque in modicum.

Vtrum, adverb. modo interrogantis est. ἢ. GAL. A sçavoir? ITAL. Qual di due? GERM. Entweders HISP. Qual de dos? ANGL. whether. Plaut. Vtrum id verum putas an non? Modò dubitantis. Senec. Vtrum id nobis conveniat, animadvertendum, Plaut. Men. sc. 6. a. 5. Neque utrum ex hoc saltu damni falvum scio eliciam foras. Ferè semper habet particulam, AN, sequentem, licet sine ea aliquando inveniatur, sed rarò: idem autem significat quod Num. Terent. in Phorm. Vtrum stultitia facere ego hunc, an malitia Dicam? scientem, an imprudentem? incertus sum. Cicer. Lentulo, Multum interest utrum laus minuatur, an salus deferatur. Plaut. Pseud. sc. 4. a. 2. Vtrum spemne an salutem te salutem? Vtrumque. Idem Men. sc. 2. a. 5. Cogito utrum me dicam ducere medicam, an fabrum.

Vtër, i, masculini generis, vel Vterus, i, Loci muliebres in quibus concipitur fetus. ἡ μήτρα. GAL. La matrice, ou le ventre d'une femme. ITAL. Matrice di femine ò il ventre. GERM. Die mutter oder bermutter. HISP. El vientre donde concibe la muger. ANGL. The wombe. Est enim propriè mulieris: nam in cæteris animalibus Vulvam potiùs appellamus, teste Plin. lib. 11. cap. 37. al. 36. Idem tamen lib. 8. cap. 43. asinæ uterum tribuit. Nonnulli & Matricem nominant: quanquam propriè Matrix sit femina, quæ fetus gratiâ alitur. Dicitur uterum, quòd in eo, tanquam in utre quodam fetus contineatur. Senec. cap. 16. de consol. ad Helv. Nunquam more aliarum, quibus omnis commendatio ex forma petitur, tumescentem uterum abscondisti, quasi indecens onus. Senec. cap. 10. de cons. ad Marc. Ab utero hoc fatum (mortis) cum prosequeretur. Idem Amph. Vbi utero exorti dolores ut solent puerperæ. Hinc uterum ferre dicuntur quæ gravidæ sunt, ἡ γαστήρ. Quandoque tamen uterus sumitur pro ventre: ut in illo Virgil. 2. Æneid.

uterumque armato milite complens.

Et apud Cels. sæpissimè, ut lib. 7. cap. 14. & 21. Invenitur etiam Vterum in neutro genere, ut apud Plaut. Aulul. sc. 4. a. 5. Perij, Obsecro te mea nutrix, uterum dolet, &c. Idem Turpillius apud Nonium, Disperij misera, uterum cruciatur mihi. Item Afran. apud Nonium.

Vtërculus, i, diminutivum est ab uter, pro ventre. ἡ γαστήρ. GAL. Petit ventre. ITAL. Picciol ventre. GERM. Douchlin. HISP. Pequeno vientre. ANGL. A little wombe. Plin. lib. 11. c. 12. Præterea è fronde, ac pabulis potus in uterulos congestus apum (ore enim vomunt) ad hæc, &c. Legitur etiam Vtricus. Cels. lib. 3. cap. ult. Vtriculi quoque rectè imponuntur aqua calida repleti.

Vtërii fratres, qui ex eodem utero prodierunt, ἑτερογάστριοι. GAL. Freres d'une mesme mere. ITAL. Fratelli d'una istessa madre. GERM. Geschliche brüder / die in einer mutter leib geläben sind. HISP. Hermanos de un vientre. ANGL. Brethren of one mother. hoc est, qui matrem eandem, non tamen eundem habuerunt patrem. Instit. lib. 3. de bonor. possess. Fratres sororve, consanguinei, vel uterini.

Vthina, vthina. Vrbs Africae propriè dictæ, Romanorum colonia inter Bagradam fluvium & Tritonem sita. Vide Plin. lib. 5. cap. 4. & Ptolemæum lib. 4. cap. 3.

Vtica, x, ἡ ὕψις. Ptolemæo, ἡ ὕψις Stephano. Vrbs insignis Africae propriè dictæ, ad Bagradam fluvium, xxx. passuum milibus distans à Carthagine; qua excisa, principem in Africa locum tenuit. In hac Cato Uticensis, victo Scipione, mortem sibi conscivit.

Vti, v, ἡ ἄνευ. GAL. Comme, ainsi que. ITAL. Che, accioche. GERM. Wie. HISP. Assi como. ANGL. As, evenas. Plaut. in Amph. Tamen quin loquat hæc uti facta sunt, Nunquam ullo modo me potes deterrere. Ibid. Neque se luna quoquam motat, statque uti exorta est semel, id est, quo loco. Idem Men. sc. 2. a. 4. Viden' uti scelestus captat? Idem Capt. sc. 2. a. 1. Sinito ambulare, sed uti asserventur. (id est, Ita tamen ut.) Ponitur aliquando pro tanquam, cum pronomine, is, ea, id. Cicer. 9. Philipp. Quod sepulchrum ipsius liberorum, posterorūque ejus sit, ut quod optimo jure sepulchrum publicè datum est, id est, tanquam id quod optimo jure &c. Denotat aliquando & causam similem, quemadmodum & Vt. Cic. lib. 6. Epist. Is ad me dedit litteras, uti se tibi placarem.

Vtilis, utilitas, Vtiliter, vide Vtor.

Vtinam, adverb. optantis. ἢ ἄλλο τι. GAL. Plest à Dieu que, à la mienne volonté. ITAL. Voglia Dio. GERM. Ich wolte Gott das. HISP. O si, ò oxala. ANGL. would to god. Ter. in Andr. Utinam id sit quod spero. Plaut. sc. ult. a. 5. Vtinam efficere

quod pollicitus possies, Quandoque etiam dicimus, O utinam. Ovid. in Epist. Penelopes,

O utinam tunc, quum Lacedamona classe petebat, Obrutus insanus esset adulter aquis.

Plaut. Mostell. sc. 3. a. 1. O utinam pater meus mihi mortuus nuncietur. Et Ovid. Eleg. 4. lib. 4. Trist.

Vtinum, Italiae oppidum juxta Aquileiam, principum Austriae opere insigni admodum, & arce in medio urbis edito colliculo conspicuum: ut scribit Vadianus in lib. 2. Pomponij Mela.

Vtlique, adverb. affirmandi est, & ponitur pro certè, vel proorsus. ἢ ἄν. ach. ἢ ἄν. ach. ἢ ἄν. ach. GAL. Certes, certainement. ITAL. Certamente, fermamente. GERM. Ja treulich/gewußlich. HISP. Ciertamente. ANGL. Truly. Quintil. in Pastu cadaverum, Solent hujusmodi negotiatores aliquid proprium ac privatum stipulari: utique quum rem alienam vendant. Suet. in Tito, Cæterum Titum, qui prope astabat, utique imperatorum. Vtique, pro Ergo, igitur, Quint. lib. 5. cap. 10. Est argumentorum locus ex similibus, Si continentia virtus, utique & abstinentia. Rursus paulò post, Alia sunt, ut dixi, non necessaria, vel utrinque, vel ex altera parte. Sol colorat: non utique qui est coloratus, à sole est. Vulgus barbarorum dicit, Non sequitur Propterea quòd qui coloratus est, à sole sit coloratus.

Vtor, eris, Vtorpo, usum rei alicujus habeo. ἡ ἄνευ. GAL. Vtor, se servir. ITAL. Usare. GERM. Brauchen/nutzen. HISP. Usar de alguna cosa. ANGL. To use, to occupy. ut, Vtor domo, diligentia, consuetudine, studio, & hujusmodi. Plaut. Pseud. sc. 3. a. 2. Vt quisque utitur fortuna, ita sapiens vel stultus habetur. Idem Pseud. sc. 1. a. 5. Vti sermonibus morologis. Ibid. sc. 2. a. 1. Num minus vestra omnium opera utor? (i. servorum.) Idem Asin. sc. 7. a. 1. Eadem nos disciplina utimur. Idem Capt. Prolog. Accipite reliquum. Alieno uti, nil moror. Idem Aul. sc. 3. a. 1. Da mihi operam: (id est, audi.) E. Tua est, utere. Idem Men. sc. 3. a. 4. Reposcis pallam: Tibi habe, Aufert, utere: vel tu, vel tua uxor. Idem Curc. sc. 2. a. 5. Mater ei (anulum) utendum dederat. Idem Asin. sc. 4. a. 2. Utendos dedi scyphos: (sequitur, commodare.) Idem Menach. sc. 2. a. 4. Utendam dedi pallam, non donavi, &c. Ter. Scio te non esse usum antehac amicitia mea. Sed quum de personis loquimur, accipitur pro conversari. Cicer. Lentulo, Aulo Trebonio multos annos utor valde familiariter. Plaut. Capt. sc. 3. a. 4. Si se uti volet. Ibid. sc. 1. a. 2. In re mala si animo bono utare adjuvat. Idem Milit. sc. 3. a. 2. Oculis uti. Ovid. Eleg. ult. lib. 3. Trist.

Nullus in hac terra, recitem si carmina, cujus Intellecturus auribus utar, adest.

(sup. in recitando.) Idem 13. Metam.

quo successore utuntur: (id est, quem habent successorem.) Plaut. Pseud. sc. 3. a. 1. Licet utar manu. (aliàs emittar.) Idem Asin. sc. 1. a. 1. Ut magis benevolo utantur gnato, &c. V. Ilevius, optimis ingenii malè usi. Ovid. 13. Metam.

Hoc ait (ense) utendum est in me mihi.

Construitur quandoque cum accusativo. Varro. apud Priscian. lib. 8. Utile utamur potius, quam ab re abutamur. Plaut. in Asin. Cætera quæ volumus uti, Græca mercamur fide Scævola apud Gell. cap. 15. lib. 7. Si id usus est, &c. Vti potestate, Prætura, & ejusmodi ad quæstum, est eam exercere ad quæstum. Vti re aliqua ad speciem, est quod barbari dicunt, habere & ostendere pro monstro. Vti invidia minore dicitur, cui minus invidetur. Vti aliquo, id est, alicui esse familiaritatem Terent. in Heaut. Mihi si unquam filius erit, nã ille facili me utetur patre: hoc est, facilis illi, & placabilis pater ero. Vti valetudine minus commoda, est subægrota. Vti via populi, est populi more cui libet sententiæ sine ullo iudicio assentiri, & numero vocum potiùs, quàm veritati operam dare. Vti valetudine firma, est bene habere. Vtor te dicitur, & Vtor abs te. Gell. 2. 12. lib. 15.

Vtëndus, adjectivum. Terent. in Heaut. Quòd illa ætas magis ad hæc urenda est idonea.

Vtëntior, ut à potens potentior. Cic. 2. Offic. Sed fac juvare, utëntior sanè sit. Sic in antiquis Cod. Ibi verò agitur de usu divitiarum potiùs quàm de potentia.

Vsus, us, Ipse utèdi actus, exercitatio, tractatio, usurpatio. ἡ ἄνευ. GAL. Usage, utilité, coisume, usance. ITAL. Uso, usanza, consuetudine. GERM. Brauch/nuz. HISP. Uso, costumbre. ANGL. Use, profit. Plaut. Most. sc. 2. a. 1. Vsus ædium nequior factus. Gell. c. 8. lib. 15. Vsus & memoriæ filia, sapientia. Ovid. Eleg. 4. lib. 3.

Vsibus edocto si quicquam credis amico.

Cæf. lib. 2. de bell. magnum habebat usum in re militari. (id est, erat peritissimus.) Ovid. lib. 13. Metam.

Quis tuus usus erat.

(extra bellū.) Cic. in Topicis. Vsus enim, non abusus legatus est. Plin. Epist. 20. Vsus magister egregius. Idem Ep. 11 5. Vsus optimus dicendi magister. Cic. lib. 1. de Orat. Adjungant usum frequentem, qui omniū magistrorum præcepta superat. Plin. lib. 10. c. 69. Auditus cui hominum primo negatus est, huic & sermonis usus ablatas. Cic. pro Cornelio Balbo. Assiduus usus uni rei deditas & ingenium & artem sæpè vincit. Interdum consuetudo, conversatio, familiaritas. Quintil. Mulierem, cum qua illi longus fuerat usus. Cic. ad Volturn. lib. 7. Quòd sine prænomine familiariter, ut debebas, ad me epistolam misisti, primùm addubitavi num à Volumnio Senatore esset, quocum mihi est magnus usus. Ovid. lib. 3. Trist. Eleg. 6.

Tu tamen à nobis usu junctissime longo,

Pars desiderij maxima penè mei.

Ibid. Eleg. 7. lib. 4.

Exiguus nobis cum quibus usus erat.

Idem Eleg. 5. lib. 3. Trist.

Vsus amicitia tecum mihi parvus, &c.

Idem

nec longo cognitum usu.

Suet. in Calig. c. 25. Quòd (Livia) repetisse usum prioris mariti (nempe Disonis) tempore medio videbatur (id est, consuetudinem.) Interdum

dum usus in eadem accipitur significatione, qua opus indeclinabile: eandemque habet constructionem. Virg. lib. 8. *Aeneid.*

Arma acri faciunda viro, nunc viribus usus, Nunc manibus rapidis.

Terent. in *Hecyra*, Non usus factus est mihi. Cicer. lib. 1. *Offic.* Potiusque & amicis imperitantes & Republicae si quando usus esset. Idem 4. *Tusc.* De ceteris studiis alio loco dicemus, si usus fuerit. Plaut. in *Arsinaria*, Viginti jam usus est filio argenti minis. Idem *Pseud.* sc. 3. act. 1. accusativo junxit, Ad eam rem usus est hominem astutum, doctum, &c. id est, opus est homine astuto, & docto. Idem *Arsin.* sc. 2. a. 2. Audacia usus est & dolis. (id est opus.) Idem *Amph.* Citius quod non factus est usus sit, quam quod factus est opus. Idem *Milit.* sc. 1. a. 1. Ut cum usus veniat. (id est, opus sit.) Et *Arsin.* sc. 2. a. 2. Dico ut usus est fieri. (id est, expedit.) Idem *Pseud.* sc. 2. a. 1. Cur ea, quibus est vobis usui, prohibeo? &c. Idem *Pseud.* sc. 1. a. 1. Argento invento est usus. Idem *Men.* sc. 2. a. 5. Vfus factus est. Et *Most.* sc. 3. a. 1. Ei, speculo usus est. Interdum pro fructu & utilitate, quod soleamus aliqua re ideo uti, ut ex ea fructum percipiamus. *Terent.* in *Hecyra*, Cicer. *Att.* lib. 1. Fuit & mihi & Quinto fratri magno usui in nostris petitionibus. Item pro lucro sive utilitate. Plaut. *Menach.* sc. 4. a. 2. Qui mihi est usui (sup. lucro.) Idem *Pseud.* sc. 7. a. 4. Srenui damno mihi sunt: Improbi usui. Idem *Curc.* sc. 2. a. 4. Odio & malo: bono usui estis nulli. (sup. vos lenones.) Idem *Pseud.* sc. 3. a. 1. Non est usui amator nisi perpetuar data. Ex usu esse: pro utile esse & expedire. *Terent.* in *Hecyra*, Si ex usu esset nostro hoc matrimonium. Colum. lib. 6. cap. 1. Pabulum e fundo plerunque domesticis pecudibus magis, quam alienis depascere, ex usu sit. Vfus hujus rei nobis venit: pro, ita experti sumus. Gell. cap. 23. lib. 2. Item, Quod usus venit illi divinitus, &c. (id est, accidit.) Idem cap. 7. lib. 3. Item, Vfus natæ rei ita erat. Idem cap. 13. lib. 13. Vfus venit, ponitur pro, opus est, Terent. *Heaut.* Non usus veniet spero: hoc est, non opus erit, non erit necesse. Plaut. in *Bacch.* Aufugero hercle, si magis usus venerit. Vfsuvenit verò, id est, accidit, evenit. Cicer. pro *Quint.* Nam quid homini potest turpius, quid verò miserius, aut acerbius usuvenire? Ponitur aliquando pro consuetudine, sive more. *Terent.* in *Heaut.* Mihi sic est usus, tibi ut opus est factus, sic, id est, sic mos meus est, ita consuevi.

Vsuarius, e. Vsuarium: quod usui nostro servit. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Dequoy nous usons, chose pour nostre usage. ITAL. Cosa per nostro uso. GERM. Brauchlich. HISP. Cosa perteneciente a uso. ANGL. That is service for our use. Martianus in *Interdum*, de public. Quoties quis mancipia inventa profellus non fuerit, sive venalia, sive usualia, in pena commissi est.

Vsuarius, ij. dicitur ille, cujus est usus qui rei usum capit. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Qui a l'usage de quelque chose. ITAL. Chi ha l'uso d'una cosa, non la proprietà. GERM. Ein nuzer vnd braucher. HISP. El que tiene uso de alguna cosa. ANGL. He that hath the use of any thing. Vsuarius verò adjectivum, quod in usum quotidianum paratum est. Gell. lib. 4. cap. 1. Ex iis autem quæ promeritalia, & usuaria in locis eisdem essent, ea sola esse penoris putat quæ sint usu annuo.

Vsumfructus, nomen utrinque declinatum, significans rei usum fructuosum, quum scilicet res aliqua non nostra est, sed perinde ex ea fructum atque utilitatem capimus, ac si nostra esset. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Die nuzung so einer hat ab einem gut des er besitz oder braucht / vnd doch nicht sein ist. HISP. Vsumfructo de la heredad. ANGL. The fruitfull use of any thing. Definitur ab Ulpian. l. 1. de usufruct. quod sit jus alienis rebus utendi, fructisque, salva rerum substantia. Cic. pro *Cicinna*, Vsumfructum omnium bonorum suorum Cesennia legavit, ut frueretur unâ cum filio, neque à secundo hærede legavit: mortuo filio, mulier usumfructum non amitteret. Senec. cap. 10. al. 29. de cons. ad Polyb. Vsumfructum ejus (id est, fratris à natura commodati,) boni consule. Idem c. 10. de cons. ad Marc. Vsumfructus bonorum fortunæ noster est.

Vsumfructuarius, qui usumfructum habet, qui & fructuarius dicitur. *Terent.* in *Hecyra*, ANGL. He that hath the use and fruit, but not the property. D. lib. 7. tit. 1. l. 7. Quicumque reditus est, ad usufructuarium pertinet.

Vsuarius, is. id est, rem aliquam continuatione usus, & possessionis, mihi attribuo, Vendico, in meum usum converto. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. S'attribuer, faire sien par prescription, & possession de long temps. ITAL. Attribuirsi, far suo. GERM. Ein lang genuzt gut zu eygen vberkommen oder an sich ziehen. HISP. Continuar possession. ANGL. To mak his avoin through long possession. Cic. de *Legibus*, Quod autem *usuarius*, id est, vestibulum sepulchri bustumve usucapi verat, tueretur jus sepulchrorum. Idem de *Arustro*, Nihil mortales à diis immortalibus usucapere possunt. *Paulus*, Qui alienam mortis causa traditam usucepit, non ab eo videretur accepisse cujus res fuisset, sed ab eo qui usucapionem præstitisset. Senec. *epist.* 89. Nihil publicum potest usucapi.

Vsuarius, sive Vsuarius, nis, est acquisitio, vel adjectio domini, per continuationem possessionis temporis lege definiti, ut puta decem aut viginti annorum, si res immobilis sit, quam possidemus: item trium annorum, si mobilis. *Instit.* de usucap. in princ. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Acquisition de la seigneurie de quelque chose par prescription. ITAL. Acquisito di proprietà per uso di lungo tempo. GERM. Die vberkommung eines dings nach langer besigung oder nuzung. HISP. Posession continuada, & continuation de possession. ANGL. The conquesting of the lordship of any thing by continuation of time. Recentiores primam illam Prescriptionem, hæc verò Vsuariationem vocant. Cic. lib. 1. de *Legibus*. In qua quoniam Vsuariationem duodecim tabulæ intra quinque pedes esse noluerunt, depasci veterem possessionem Academicæ ab hoc acuto homine non sinemus. Dicitur & usucapio, Gell. cap. 10. lib. 7. Ut hæc usucapio dicitur, &c. Vide locum, ubi & sequentia Catonis verba citantur, Hæc pignoris capio ob res milita-

re facta est, quod res à Tribuno ætario miles accipere debebat.

Vsio, nis, Vfus. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Usage. ITAL. Uso, usanza. GERM. Nuzung/brauch. HISP. Uso. ANGL. Use. Gell. lib. 5. cap. 1. Longæ usionis gratia contrahuntur, & reconduuntur. Vlp. l. Qu. *Mutius*, ff. de auro & argento legat. Si factum aurum legatum est, omne ad eum pertinet, cui legatum est, ex quo auto aliquid est effectum, sive id suæ, sive alterius usionis causa paratum esset. Varro apud Non. Dionem literas scisse, usioni quod satis esset. Non. Marcell. c. 3. n. 262. **Vsitor, aris.** Frequenter utor. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Vser souvent. ITAL. Vsar spesso. GERM. Oft brauchen. HISP. Mucho usar. ANGL. To use often. Gell. lib. 10. cap. 10. & cap. 21. Romanos quoque homines aiunt sic plerunque anulis usitatos. Idem lib. 7. cap. 1. Tametsi aliquoties verbo ipso, alio quoque modo usitati sunt.

Vsitor, a, um. Confectus, solitus, in usum receptus. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Usitatus, accustomed, qui est en usage. ITAL. Solito, avvezzo, usato. GERM. Brauchlich. HISP. Acostumbrado. ANGL. wonted, accustomed. ut, Usitata consuetudo, usitata vocabula, usitatus mos. Cicer. pro *Quintio*, Jacet res in controversiis, isto calumniant biennium, usque dum inveniretur qua ratione, res ab usitata consuetudine recederet. Idem 3. de *fin.* Ne opifices quidem tueri sua artificia possent, nisi vocabulis uterentur nobis incognitis, usitatis sibi. Idem 4. *Verr.* Hunc denique ipsum pertulissent, si humano modo, si usitato more, si denique uno aliquo in genere peccasset. Idem, Cur in re tam veteri, tam usitata, quicquam novi feceris?

Vsitor, is, imus, superlativum, Tricissimus. *Senec.* de *vita beata*, cap. 2. Queramus quid optimè factum sit, non quid usitatissimum.

Vsitor, e, adverb. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Selon l'usage & coutume, à la mode. ITAL. Secondo l'uso & costume. GERM. Brauchlich/nach gemeinem brauch. HISP. Segun la costumbre. ANGL. After the accustomed fashion. Cic. 4. de *finib.* Cur igitur quum de re conveniat, non malumus usitatè loqui?

Vsurarius, a, Vfus. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Usage. ITAL. & HISP. Uso. GERM. Brauch/nuzung. ANGL. Use, occupying of a thing. Plaut. in *Amph.* Vsurariusque ejus corporis cepit sibi. Idem *ibid.* sc. 2. a. 5. Alcumenæ usuram corporis cepi. *Quint.* Interim, inquit Cicero, usura fruar (de morte Vatinij hostis Ciceronis nunciata, incerto auctore.) Item *Velleius*, Ne ab hujus quidem usura gloriæ temperavit animum Pompeius. Plaut. *Pseud.* sc. 2. a. 1. Non potest eorum usura usurpari (id est, nullus esse potest usus.) Cic. pro *Rab. Posthumo*, Vos obsecro, Judices, ut huic optimo viro, quo nemo melior unquam fuit, nomen equitis Romani, & usuram hujus lucis, & vestrum conspectum ne eripiat. Idem 7. *Verr.* Cur, inquam, civibus Romanis, quos Piratæ ceperant, securi statim percussisti, ipsis piratis lucis usuram tam diuturnam dedisti? Idem ad *Appium Pulchrum*, lib. 3. Perficiam profectò, ut longi temporis usuram, qua caruimus, intermissa nostra consuetudine, & gratia, & crebritate, & magnitudine officiorum meorum faciam. Vsurpatur etiam usura pro usu & comodo pecuniæ, ut, *Verr.* 5. Cum Senatus Publicanos usura sæpe juvisset. Vsuram item ponitur pro pecunia, quæ à debitore datur creditori pro usu pecuniæ sibi creditæ. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Vsure. ITAL. Vsur. GERM. Wucher. HISP. Logro, usura. ANGL. Usurie or interest. Cic. 5. *Verr.* Ut quum Senatus publicanos usura sæpe juvisset, magistratus à publicanis pecuniam, pro usuris aunderet auferre; Idem de *senectute*, Terra nunquam recusat imperium, nec unquam sine usura reddit quod accipit: sed aliàs minore, plerunque majore cum fœnore. *Lucan.* lib. 1.

Hinc usura vorax, avidumque in tempore fœnus, &c.

Hanc Varro impendium vocat, quod inter se jungat, unumque fiat, quasi compendium. *Sidonius Apollinaris* Posteriora vocat, quoniam qui fœnus agitant, & in usuras extendunt, videntur aggregare posteriora prioribus, & ortis oritura connectere. Ob id Græci *τοξον* vocant usuram, quasi partus posteritatem. Vsuræ usurarum, *Ulpian.* D. lib. ult. tit. 8. l. 2. §. 5. Ne commodorum commoda, & usuræ usurarum incrementum faciant. Vsuræ maritimæ, id est, nauticæ fœnus. D. lib. 22. tit. 2. l. 6. Ponitur aliquando usura, pro familiaritate, conversatione, civitate. Cic. Longa quæ inter nos fuit usura, hoc efficit, hoc est usus, consuetudo, familiaritas.

Vsurula, parva usura.

Vsurarius, a, um, quod ad usuram, vel usum pertinet, ut pecunia usuraria, quæ sub usuris debetur. l. 11. D. de compensationibus, Cum alter alteri pecuniam sine usuris, alter usurariam debet, concurrentis apud utrumque quantitatatis usuræ præstandæ non sunt. Vsuraria uxor, pro usuaria, ea quæ quis pro uxore utitur. Plaut. in *Amph.* Volo deludi illud cum hac usuraria uxore nunc mihi morigero. Idem *Amph.* Ecce exit foras cum uxore usuraria. Idem *Curc.* sc. 1. a. 3. Upio emere puerum, qui usurarius (sit sup.) &c. ambiguit. Vsurarius etiam dicitur qui pendit usuras, *Papinian.* Dig. lib. 22. tit. 1. l. 7. Debitor usurarius creditor pecuniam obtulit, &c.

Vsurator, as, are, est, in frequenti usu habeo: & hoc sive verbis, sive factis fiat, ut ait *Valla Elegant.* lib. 5. *Terent.* in *Hecyra*, GAL. Vsar souvent. ITAL. Vsar souvente una cosa siano parole, & fatti. GERM. Oft oder statts brauchen. HISP. Vsar muchas vezes de alguna cosa. ANGL. To use often and much. Colum. lib. 1. Nam illud quod in quibusdam provinciis usurpatur, ut cornibus illigetur jugum, ferè repudiatum est ab omnibus. Cicer. in *Oratore*, Quod semper usurpamus in omnibus dictis ac factis, minimis & maximis: quum hoc decere dicimus, illud non decere. Vsurpare cum aliquo mutua officia, *Sueton.* in *Tiber.* cap. 11. Item, Vsurpare secundum gradum. *ibid.* cap. 10. Vsurpare oculis dixit *Lucret.* lib. 1. pro videre. Plaut. in *Trinummio*, Advenio ex Seleucia, Macedonia, atque Arabia, quas ego neque pedibus unquam usurpavi, id est, quas neque vidi, neque adij, sive nunquam ingressus sum. *Gellius* cap. 8. lib. 6. Retenta à Scipione puella atque in deliciis amoribusque ab eo usurpata. Vsurpare, pro Appellate, *Lucret.* lib. 1.

Qua nos materiam, & genitalia corpora rebus
Reddenda in ratione vocare, & semina rerum
Appellare suemus: & hac eadem usurpare
Corpora prima, quod ex illis sunt omnia primis.

¶ Usurpare civitatem, est dicere se civem, & pro cive sese gerere. Eo sensu usurparur à Suet. in Claud. c. 25. At idem Suet. in Calig. c. 38. usurpare civitatem dixit, pro esse civem. Negabar, inquit, Jure civitatem Romanam usurpare eos, qui, &c. Sic & Plaut. Usurpari pro esse, in Pseud. sc. 2. a. 1. Non potest (corum) usurpari usura, (id est, nullus esse potest eorum servorum usum.) ¶ Usurpare jus, est quod dicunt capere possessionem, & jure eo uti quod concessum & datum est. Livius, Non tamen ultra processum est, quam ut unus ex plebe usurpandi juris causa, P. Licinius Tribunus militum crearetur. Itaque usurpare, & usucapere verba sunt inter se contrariè relata. Nam usucapere est utendo acquirere: usurpare verò utendo retinere, & usucapionem interrumpere. Hinc Paulus, Usurpatio est, inquit, usucapionis interruptio. Nam dum quis suam rem usurpat, ab alio ea usucapi non potest. Atque ita intelligendum est quod scribit Gell. lib. 3. cap. 2. Mutium Jureconsultum dicere solitum legi, non esse usurpatam mulierem, quæ quum Calendis Januariis apud viram causa matrimonij esse cœpisset, ante diem quartum Calendas Januarias sequentes usurpatum iller: non enim posset impleri trinoctium, quod abesse à viro usurpandi causa ex duodecim tabulis debet: quoniam tertiæ noctis posterioris sex horæ alterius anni essent, qui inciperet ex Calendis.

Usurpatio, nis, verba. Frequens usus. ἰδωοίνης. GAL. Long usage, usurpation. ITAL. Longo uso, usurpatione. GERM. Brauchung/ langer brauch. HISP. Vso luengo. ANGL. Long and often using. Cic. de clar. Orat. In hoc communi nostro, & quasi fatali malo consoletur secum conscientia optimæ mentis, tum etiam usurpatione & renovatione doctrinæ. Paul. l. 1. de usucap. Usurpatio est usucapionis interruptio: Oratores autem frequentem usum vocant. Usurpatio vocabuli, (id est, usus & significatio,) Gell. cap. 17. lib. 7. Videtur in verbo tam multiplici unam tantummodò usurpationem notasse, paulò post, Significatus, &c. ¶ Usurpatio itineris Liv. lib. 1. dec. 5.

Vtensilia, pluralis tantum numeri, quæcunque usui nostro sunt necessaria. חֵלֵם. מִן הַצְּרֻכִּים. GAL. Utensiles, ce qui est nécessaire à nostre usage. ITAL. Ogni cosa necessaria à nostro uso. GERM. Utensley breuchige Ding. HISP. Alhaja à cosa para usar. ANGL. What soever is needfull or necessarie for our use or occupying. Colum. lib. 11. Vtensilia quibus aut alitur hominum genus, aut etiam excolitur. Idem lib. 8. c. 4. vocat utensilia, quæ apes in alvearia conferunt. Livius lib. 3. ab urbe, Exutúsque omnibus utensilibus miles, Tusculum se fide, misericordiæque victurus hospitum, contulerat. Idem lib. 6. bell. Pun. Quæque unâ secum dederunt, agrum, urbemque, divina humanaque utensiliæque, sive qui illud dederunt, de iis rebus quid fieri velitis, vos rogo Quirites.

Vtensilitas, utensilium usus. Tert. Vitilis, e, fructuosus, commodus, accommodatus, frugifer, quod ex usu est, quod usui est, utilitati. מוֹחֵל. מוֹחֵל. מוֹחֵל. מוֹחֵל. GAL. Vitile, profitable, commode. ITAL. Vitile. GERM. Nützlich/ oder nutzbar. HISP. Provechoso para algun fin. ANGL. Commodious, profitable. Terent. in Ad. liphis, Quum amet aliam, non est utile hanc illi dari. Ovid. Eleg. 3. lib. 3. Trist.

Non hic cibus utilis agro.
Ibid. Eleg. ult. lib. 4.
Nec digna, nec utilis uxor.

Idem 5. Fast.
Vitile nunc iter est, Publiciumque vocant.

Idem Eleg. 13. lib. 3. Trist.
Ecce supervacuum (quid enim fuit utile nasci.)

¶ Constructur aliquando cum dativo. Cic. ad Marium lib. 11. Quod enim vehementer mihi utile esse putabas, nec inutile ipsi Cæsari perfecisti ut ille me diligeret, coleret, haberet in suis. Aliquando cum accusativo, cum præpositione Ad. Plin. lib. 8. cap. 31. Evomit fel suum ad multa medicamenta utile. Neuro pede fati utilis, apud eund. lib. 7. cap. 28. h. e. cuius pes uterque vitatur, commodè officio suo fungi non potest. Horat. in Arte,

Omne tui punctum, qui miscuit utile dulci.
Dolabella Cic. lib. 9. Quamobrem quid aut ille sperare possit, aut tu, animum adverte pro tua prudentia: sic enim facillimè quod tibi utilissimum erit, consilium capies.

Vitibilis, e, Vitilis, vocabulum est antiquum. מוֹחֵל. מוֹחֵל. מוֹחֵל. מוֹחֵל. Plaut. in Men. sc. Spectamen, &c. 6. a. 5. Servi, qui culpa carent, & metuunt, Ij solent heris esse utibiles. Terent. in Phorm. Quid minus utibile fuit, quam hoc ulcus tangere, aut nominare uxorem. Plaut. etiam usus est in Mostell. sc. Servi, &c.

Vtilitas, aris, Commodum, fructus, emolumentum, lucrum, quæstus, oportunitas, commoditas. יִשְׁרֹן. יִשְׁרֹן. יִשְׁרֹן. יִשְׁרֹן. GAL. Vitilè, profit. ITAL. Vitilè à profitto. GERM. Nutzbarheit. HISP. Provecho. ANGL. Commoditie, profite. Duplici autem ratione usurpatur hoc nomen ab autoribus, & ut loquimur populariter, actionis & passionis significationem habet. Nam utilitas mea sæpe ea est quam ego percipio. Cic. in Offic. Nec tamen nostræ utilitates omitteudæ sunt, aliisque tradendæ: sed suæ cuique utilitati, quod sine alterius injuria fit, servendum est. Interdum etiam ea quæ ex me percipiuntur. Terent. in Eunuch. In ea re ego faciam utilitatem, ut cognoscas meam. Cic. Tironi lib. 16. Epist. Vtilitatibus tuis possum carere. Ovid. Eleg. 6. lib. 3.

fata Omne bona claudunt utilitatis iter.
Ibid. Eleg. 1. lib. 4.
Sed quiddam furor hic utilitatis habet, &c.

¶ Cic. novo quodam modo dixit in Manliana, utilitatem belli, pro iis rebus, quæ ad bellum utiles sunt, ut vestigalia & tributa. Itaque, inquit, hæc vobis provincia, Quirites, si & belli utilitatem & pacis dignitatem sustinere vultis, non modò à calamitate, sed etiam à me-

tu calamitatis defendenda est. Vtilitatum in genitivo plur. dixit Liv. lib. 5. dec. 5.

Vtiliter, adverb. Ex usu, commodè. ἰχθῦς. GAL. Vitilement, profitablement. ITAL. Vitilmente. GERM. Nützlich/nutzbarlich. HISP. Provechosamente. ANGL. Profitably. Cic. 4. Acad. Atqui illi quidem etiam à natura utiliter dicebat per motiones istas animis nostris datas. Ovid. lib. 13. Metam.

Longa referte mora est, qua consilioque, manuque,
Vtiliter feci spatiosi tempore belli.

Horat. lib. 1. Epist. 16.
Vendere quum possis, captivum occidere noli, Serviet utiliter.

Ovid. 1. Epist.
Vtilius starent etiam nunc moenia Phœbi.

Idem lib. 3. Fast.
Vtiliter nobis perfidus ille fuit.

Ibidem lib. 4.
Vtilius gladios, & tela nocentia carpes. (ò rubigo.)

Vtinum, Vdine, regionis Foro-Julientis caput, V. olim E. nunc caret Episcopio, estque ditionis Veneræ, sedes hodie Patriarchæ Aquileiensis, & collegij Patriarchalis Canonicorum.

Vt potè, adverbium confirmantis, & causativum: Quoniam, quandoquidem, nempe, quippe. ἰχθῦς. GAL. Pourtant que, car, comme ainsi soit, puis qu'ainsi est. ITAL. Come, perche. GERM. Als nämlich, so vöden. HISP. Assi como. ANGL. Because that, sith that. Salust. in Catil. Antonius aberat à bello, utpote æger, ac jacens. Suet. in Aug. Edes sacras vetustate collapsas, aut incendio absumptas refecit, easque opulentissimis donis adornavit, utpote qui in Cellam Capitolini Jovis sexdecim millia pondo auri, una donatione contulerit. Plaut. Mil. sc. 6. a. 2. Similiorem mulierem magisque eandem, utpote quæ non sit eadem, non reor Deos facere posse.

Vtputà, Quemadmodum, v. g. οἰωνῶν, apud Cic. lib. 7. Epist.
Vt quid, Quamobrem, propter quid. ἰχθῦς. GAL. Pourquoi. ITAL. Perchè. GERM. Warum. HISP. Porque. ANGL. Why, or for what cause. Cic. Attic. Depugna potius, inquis, quam servias ut quid?

Vtriculatius, Vtriculus, vide Vter, utris.
Vtribi, Vtrinque, Vtro, Vtrobique, Vtroque, Vtrum, vide Vter adjectivum.

Vtriculum, quod & Otriculum, & Otriculum, Otricoli, V. olim E. Sabionorum, in colle apud Tiberim, nunc oppidulum inter Fescenniam & Narniam.

Vtūr, vide Vt.

V V

Vvā, x, fructus vitis: dicta ab uvido. ἰχθῦς. GAL. Raisin, grappe de raisin. ITAL. Uva, grappo di uva. GERM. Ein weintrauben. HISP. Uva. ANGL. A grape or bearie. Col. lib. 3. c. 6. Nec tamen eam vitem feracem dixerim, cujus singulæ uvæ in singulis sarmentis conspiciuntur. Cic. de senect. Gemma, à qua oriens uva se ostendit, quæ & succo teritæ, & calore Solis augetur, primò est peracerba gustatu, deinde matura dulcescit. Virg. lib. 1. Georg.

Hic segetes, illic veniunt felicius uva.
Ovid. lib. 2. de Arte amandi, Eleg. 16.
Terra ferax Cereræ, multoquæ feracior uvæ.

Idem Eleg. 6. lib. 4. Trist.
Tempus, ut exentis tumeat facit uva racemū,
Vixque merum capiant grana quod intus habent.

Idem ibid.
Diffiluit nudo pressa bis uva pede.

¶ Dicitur & de aliis fructibus, qui in morem racemi constant ex pluribus acinis conglobatis. Plin. lib. 12. c. 13. Amomi uva etiam in usu est. Aliquando ponitur pro vite. Virg. lib. 2. Georg.

Et turpes avibus pradam fert uva racemos.
¶ Est etiam Uva, pellicula quædam in fine palati dependens circa fauces, ut inhiantem hominem conspiciatur: sic dicta, quia ut uva dependet, & humiditate variatur, & est vocis moderatrix: & aliquando ad similitudinem uvæ intumescit, cum vehementi inflammatione ac dolore. Seren.

Ægrosunt tenera fauces quum frigoris ora,
Vix subit, vel quum ventis agitabilis ær

Vertitur, atque ipsas flatu gravis inficit uvæ.

Soritur autem hoc mali genus à duplici forma duplex. Nam si teretem habeat figuram, à columnæ similitudine, columella, κῆτος, dicitur. Sin verò in acini effigiem conglobetur, à Græcis σφῦρα, à nobis Uva appellatur. Vide Martialem epigram. 56. lib. 10.

¶ Dicitur etiam Uva de apibus, quum collectæ sunt; & in modum botri dependent. Colum. lib. 9. Quum examen glomeratum in proximo frondentis arbusculæ ramo confederit, animadvertito an totum examen in speciem unius uvæ dependeat. Plin. lib. 11. cap. 17.

Tunc ostenta faciunt, privata ac publica, uva dependente in domibus, templisque. Virg. lib. 4. Georg.

¶ densis uvam dimittere ramis.

Servius, Uvam dimittere, id est, in morem uvæ vel botryonis defluere. ¶ Uva crispa, quæ officinis uva spina, frutex spinosus.

¶ Uva lupina, & Uva vulpis, est solanum hortense; tanquam non hominibus, sed belluis edenda. ¶ Uva marina à fructu acinaceo ac ipsius mori in rubo nati æmulo, qui veluti uva aliqua ex pluribus acinis constat. ¶ Uva taminia, vitis silvestris, staphis agria, ea & Tamus. ¶ Uva cruda, ἀπῆλυτος, immatura: cui matura opponitur. D. lib. 9. tit. 1. l. 27. §. 25. ¶ Uva etiam morbus. Hadr. Iuv. in Nomenc. Tonsilla.

Vvuaria, Sapentia, alstraut, quod decoctum ejus gargassatu oris, & colli exulcerationibus profit, ut quæ astringendi & exsiccandi facultatem habeat. Tragus. Ergo ab vuula morbo.

Vvūs, a, um, quod ex uva fit. ἰχθῦς. GAL. Moust. ITAL. & HISP. Mosto. GERM. Must weintraube. ANGL. Of a grape or bearie. ut,

ut, Succus. vucus, apud Poetas: *πρωφραγμῶν* pro vino ex uvis expresso.

Vulfēr, a, um, 'producens uvas. *ἡ σαρφολόφος*. GAL. *Qui porte grappes*. ITAL. *Chi porta grappo di uva*. GER. *Das trauben tregt*. HISP. *Quo trae uva*. ANGL. *That bringeth or beareth grapes*. *z* ut, Glebæ uiferæ apud Silium lib. 7. Et Maficus uifer, apud Stat. 4. Sylv.

Vidūs, a, um, quod est humidum, pingue, quodque præcipue habet aliquid humoris intrinsecus: unde & uva dicta. *ἡ ὑδατοφύλον* lach *id est schamén*. *dispis*. GAL. *Moite, humide*. ITAL. *Humido, molle, bagnato, immostato*. GERM. *Feucht oder naß inwendig*. HISP. *Cosa humida, o mojado*. ANGL. *Moist, wett, danke*. *z* Humidum, quod habet humorem extrinsecus. Colum. lib. 3. c. 2. Nisi præpingui, & uvida terra. Virg. 10. Eclog.

Vidus hyberna venit de glande Menalcus.

Vbi *seruus*, Vidus pinguis. Plaut. in Rud. Siccine hîc cum uvida veste grassabimur? id est, humore madente.

Vvesco, is, uvidus fio, humorem contraho. *ἡ ὑδατοφύλον*. GAL. *Devenir ou estre moiste, & humide*. ITAL. *Diventar humido, esse bagnato*. GERM. *Feucht oder naß werden*. HISP. *Humedecerse, ser humedo*. ANGL. *To waxe dank, z* Lucret. lib. 1.

*Denique stultifrago suspensa in littore vestes
Vvescunt, eadem dispersa in sole ferescunt.*

VULCĀNŪS, Deus antiquus putatus est ignis præses. *ἡ φῦσος*. GERM. *Der Gott des feurs*. *z* unde & Vulcanus dictus est, quasi canus per aërem volitans. Volat enim flamma & candida est. Varr. de ling. Lat. lib. 4. ab ignis violentia & fulgore dictum putat, tanquam fulganus. Hic & Mulciber appellatur, quod ferrum mulceat. Filius fuit Jovis & Junonis, qui à parentibus ob deformitatem (licet alij alias causas afferant) cælo dejectus est in Lemnum insulam, ubi ab Euryione Oceani filia, & Teride nutritus est: vel ut alij volunt à simiis. Eâ autem ruinâ, quâ decidit de cælo, claudus factus est. Officinam habere fertur in Lemno unâ cum Cyclopiis ministris: fingitur fabricare deorum, quia Jovi fulmina, & diis arma adversus gigantes fabricavit: nec tamen admissus est ad mensam deorum: quoniam quum Minervæ nuptias expetisset, repulsam passus est. Vnde Virg. Eclog. 4.

Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

Aliam deinde sibi uxorem querens, Venerem duxit: quam quum postea unâ cum Marte in adulterio deprehendisset, ambos invisibilibus catenis ita colligavit, ut neuter abire posset, donec ab omnibus diis, & deabus visi & derisi essent: ut supra de Marte annotatum est. Ab eo, quicquid artificiosè fabricatum est, factum voluntur esse Hermiones, & Ariadnæ coronam, curum Solis, Achillis & Aeneæ arma, & hujusmodi. *z* Vulcani arca Romæ, quo loco docet Gell. cap. 5. lib. 4. *z* Vulcani (inquit Cic. lib. 3. de natura deorum) fuerunt complures. Primus Cælo natus, ex quo & Minerva Apollinem eum, cuius in tutela Athenas antiqui historici esse voluerunt. Secundus in Nilo natus, Opas, ut Ægyptij appellant quem custodem esse Ægypti volunt. Tertius è tertio Jove & Junone, qui Lemni fabricæ traditur præfuisse. Quartus Mænalio natus, qui tenuit insulas propè Siciliam, quæ Vulcaniæ nominabantur. *z* Ponitur non raro pro ipso igni, quemadmodum Ceres pro ipsis frugibus. Hinc est illud apud Plaut. in Amph. Vulcanum in cornu portas: (hoc est, ignem gestas in latera cornu.) *z* Idem *Aul. f. 3. c. 2.* Quamquam Vulcano studes, nostrâne ædes postulas comburere? Idem *Men. f. 2. c. 2.* Dum hæc appono ad Vulcani violentiam. Virg. lib. 5.

— furit immixtis Vulcanus habenis, &c.

z Vulcanium vinculum, proverbium, quod usurpatur, ubi quis nodis inextricabilibus est illigatus. Sumptum ab adamantinis illis vinculis, quibus apud Homerum *Odyss. 8.* Vulcanus Venerem & Martem sic irretivit, ut quod magis se conatentur explicare, hoc magis involverentur.

VULCĀNĪĀ, orum, pluralis numeri, neutri generis, Festa Vulcano dedicata, *ἡ φαισικα*. Columell. lib. 11. cap. 4. Cæterum Augusto circa Vulcanalia; tertia satio est.

Vulcaniæ, Insulæ septem Siciliæ adjacentes, quæ & Æolicæ dictæ sunt, quod Iliacis temporibus Æolus in iis putetur regnasse, *ἡ φαισικα*. *z* Vulcaniæ autem idcirco dictæ, quod rerum omnium natura sulphureosa sit, ignem per intervalla, tanquam è fornacibus quibusdam evomens. Vide Plin. lib. 3. cap. 8. *z* 9. & Strabonem lib. 6. Cic. tamen lib. 3. de natur. deor. à Vulcano rege, Mænalij filio nomen accepisse tradit, qui iis insulis post Æolum creditur imperasse. Nomina earum sunt Lipara, Strongyle, Didyme, Ericula, Phænicusa & Evonymos.

Vulga, quæ & Bulga, Sacculus scotteus, sive ex alia materia, in quo pecuniam aliâve itinere necessaria circumferimus. Ita dicta quasi volva, quod viaticum involvat. *ἡ ὑδατοφύλον* *ἡ ὑδατοφύλον*. GAL. *Bours, bougette*. ITAL. *Bolsa di cuoio*. GERM. *Ein Busl, oder wolschger wolsack*. HISP. *Bolsa*. ANGL. *A bouges or bagge*. Vulga (inquit Non.) capacitas, vel sinus cum laxitate. Lucil. lib. 2.

— in vulgam penetrare vilosam.

Varro, Ut viaticum ex arcula adderem in vulgam. Lucil. lib. 3. ut citat Nonius,

*Cui neque jumentum est, nec servus, nec comes ullus
Bulgam, & quicquid habet nummorum secum habet ille:
Cum bulga cœnat, dormit, lavit.*

z Aliquando ponitur pro vulva, & è contrariò, vulva pro saccula. Idem lib. 26. Ita ut quisque nostrum è bulga est matris in lucem editus

Vulgago herba. Macer.

Est asaron Græcè, vulgago dicta Latinè.

VULGŪS, i, masculini & neutri generis, à volvendo (ut quidam volunt) nomen habens, quod inconstanter stultèque huc atque illuc volvatur. Alij à vulgare, id est, volare deducunt, ut pervolgare, id est, pervolare. Pars est populi ignobilior, quæ alio nomine Plebs nominatur. Unde etiam ignobile vulgus Virgilius appellavit. *ἡ ὑδατοφύλον*

hamon. ei πῶν, τὸ πῶν. GAL. Le commun peuple. ITAL. Volgo plebe. GERM. Das gemein volck/der pöfel. HISP. Pueblo de los menudos. ANGL. The common or mean people. z Virg. lib. 1. *Æneid.*

— Savitque animis ignobilis vulgus.

Idem lib. 1. *Æneid.*

*— & spargere voces
In vulgum ambiguas, & quarere conscius arma.*

Horat. lib. 2. *Serm. Satyr. 3.*

*— huic ego vulgum
Errori similem cunctum insanire docebo.*

Salust. in *Jugurth.* Alij vulgum effusum oppidò cædere; alij ad portas festinare. Cic. 5. *Tusc.* Vide ne plus commendatio in vulgus, & hæc quæ expetitur gloria, molestiæ habeat. quàm voluptatis. *z* In vulgus cognosci. Cels. lib. 1. cap. 18. Dein quia vulgus eorum curatio etiam præcipue cognoscenda est. Tibull. lib. 4.

Nam seu diversis fremat inconstancia vulgi

Ovid. *Eleg. 6. lib. 4.*

Vulgus adest Scythicum.

Sueton. in *Neron cap. 11.* In vulgus missilia spargere. Liv. lib. 2. In vulgus gratæ leges. Gell. cap. 7. lib. 6. Corpus in vulgus dedit Acca. Curt. lib. 9. Seditio in diversa consilia deduxerat vulgum. *z* De militibus, Ovid. 13. *Metam.*

— & vulgi stante coronâ.

z Vulgus de ovibus dixit Virg. lib. 3. *Georg.*

*Continuò ferro culpam compescet priusquam
Dira per incautum serpent contagia vulgus.*

Antiqui etiam vulgus, us, dixerunt. Unde ablativus apud Varr. 9. *Hebdomadon.* A vulgu condemnaretur. Vfus etiam est Oppius de vita Cassij, itaque in vita prioris Africani, Autor est *Solipater lib. 1.*

Vulgò, passim, nusquam non, plerunque, & quod vulgus dicit, Communiter. *ἡ πῶν*. GAL. *Vulgairment, communement par tout.* ITAL. *Volgarmente, d'ogni banda.* GER. *Gemeinlich.* HISP. *Vulgarmente.* ANGL. *Commonly, abroad.* Cic. 1. *de Invent.* Deinde natura ejus evenite vulgò soleat, an insolenter & raro. Virg. lib. 3. *Georg.*

Hinc latis vituli vulgò moriuntur in herbis.

Idem lib. 3. *Æneid.*

*Centum alij curva hæc habitant ad littora vulgò
Infandi Cyclopes, & alia monibus errant, id est, passim.*

Plaut. *Amph. Scin* quod vulgò dici solet. Paulo post. Adagium. Tenent in *Andr.* Verum illud verbum est, quod vulgò dici solet, Omnes sibi melius malle esse, quàm alteri. *z* Vulgò concepti, sive vulgò quæsit. *ἡ ὑδατοφύλον* *ἡ ὑδατοφύλον*. Modestino dicuntur qui patrem demonstrare non possunt: vel qui possunt quidem, sed eum habent, quem habere non licet: qui & Spuriij vocantur. *Ulpien. Digestor. lib. 38. tit. 17. l. 2. §. 1. ad Titulianum.* Sive injustè sint procreati, sive vulgò quæsit. *z* Vulgò occidere, id est, publicè, passim Cic. *pro Rosc. Amer.* Ejusmodi tempus erat, inquit, ut homines vulgò impunè occiderentur. *Cæsar. lib. 2. bell. Gall.* Quod in Gallia potentioribus, atque iis qui ad conducendos homines facultates habebant, vulgò regna occupabantur.

Vulgāris, e quotidianum commune, protitum, pervulgatum. *z* Singularis. *ἡ ὑδατοφύλον*. *ἡ ὑδατοφύλον*. GAL. *Vulgare, commun.* ITAL. *Volgare, vile.* GER. *Gemein / Danke auch das gemein volck umgibt.* HISP. *Cosa comun, y de menudprecio.* ANGL. *Common belonging to the common people.* *z* Cic. lib. 2. *de Invent.* Magna an parva, facilia an difficilia: singularia sint, an vulgaria: vera, an falsa. Horat. lib. 2. *Serm. Sat. 2.*

Iejunus stomachus raro vulgaria tenuit.

Cic. *pro pro Rosc. Amer.* Denique nihil tam vile, neque tam vulgare est, cuius patrem ullam reliquerint. Idem *ad Casarem lib. 13.* Genere novo sunt litterarum ad te usus: ut intelligas, non vulgarem esse commendationem. Vulgatis via, pro ratione trita, & consueta. *Quintil.* Simul ne vulgarem viam ingressus, alienis demum vestigiis insisterem. Vulgares artes, quæ vulgò *Mechanica* dicuntur. Cic. *pro Rosc. Amer.* Mitto artes istas vulgares, coquos, pistores, lecticarios, &c. Vulgaris forma, id est, quotidiana, qualis vulgò videri solet. Plin. lib. 10. c. 42. Nec vulgaris pŕattacis forma, quamvis non spectanda. Vulgaris puella, id est, vulgata & vulgi libidini exposita. Ovid. 4. *Fast.*

*Numina vulgares Veneris celebrare puella,
Multa professarum quaestibus apta Venus.*

Sic & à Jurisconsultis, & Suetonio in *Vitellio* dicitur vulgaris mulier, quæ sui copiam facit, corpusque evulgat atque prostituit.

Vulgārĭŭs, a, um, Gell. cap. 22. lib. 1. Neque in plebe vulgaria, sed in foro, & in Comitio id dicitur. Idem c. 16. lib. 3. Vfus est verbo non vulgaris significationis. Idem cap. 23. lib. 13. Ut hanc ignorem interpretationem vulgariam. Item cap. 5. lib. 16. Vulgariam traditionem rei non explorat. Apul. *Apolig. 1.* Vulgaria Venus, &c.

Vulgārĭtĕr, adverbium, populariter, usitatè, solitè, more vulgato & consueto. *ἡ ὑδατοφύλον*. GAL. *Communement, vulgairment.* ITAL. *Volgarmente.* GER. *Gemeinlich.* HISP. *Communemente.* ANGL. *Commonly.* *z* Cic. lib. 13. *Epist.* Ut intelligeres, me non vulgariter, nec ambitio-è, sed ut pro homine mihi pernecessario scriberes.

VULGŌ, as, in vulgus enuntio, vulgo notum facio, pervulgo, divulgo. *ἡ ὑδατοφύλον* *ἡ ὑδατοφύλον*. GAL. *Divulgare, manifestar, appaltare.* GER. *Ausbringen in das gemein volck.* HISP. *Divulgar d publicar.* ANGL. *To publish or make known abroad.* *z* Ovid. *Eleg. 1. lib. 2. l. 1.*

Nec contentus ea multos vulgavit amores.

Virg. 10. *Æneid.*

*— quid me alta silentia cogit
Rumpere, & obduclum verbis vulgare dolorem?*

z Interdum vulgare, est vulgi usui exponere. Cic. *de Arust. r. 15.* Nativus in flumine vulgata omnibus, id est, omnium usui exposita. *z* Vulgare corpus, est prostituere. Liv. lib. 1. Sunt qui Laurentiam vulgato

corpore lupam inter pastores vocatam parent. Plaut. in Amph. Cui me absente corpus vulgavit suum. ¶ Vulgare morbos, est morborum contagia in vulgus propagare. Liv. lib. 3. ab Vrbe, Ministerioque invicem ac contagio ipso vulgabant morbos. Curtius lib. 9. Contagium morbi etiam in alios vulgatum est.

Vulgātūs, a, um, participium, seu nomen ex participio. ἔδμο-
ο. δόμοις, διαφυσόμοις. GAL. Divulgué, publié, communiqué. ITAL. Commune. GERM. Das aufstommen ist vnder das gemein volck. HISP. Comun. ANGL. Published, made known abroad. ¶ ut, Vulgatus cibus, quo vulgus passim, & quotidie utitur. Plin. lib. 13. c. 23. Ibi & Capparis firmioris ligni frutex, seminisque & cibi vulgati. Virg. lib. 1. Æneid.

Bellaque jam famā totum vulgata per orbem.

Liv. lib. 1. ab Vrbe, Vulgator fama est, ludibrio fratris Remum novos transfuisse muros Quint. lib. 2. cap. 4. Nam quid hi possint in causis proprium invenire, qui etiam in his quæ sunt communia, & in plurimis causis tractantur, vulgarissimos sensus verbis, nisi tanto ante præparatis, prosequi nequeant?

Vulgātūrus, a, um, ut, Vulgaturus nefas. Claud. 2. Paneg.
Vulgātōris, verbale, Evulgator, enunciator. ἔγνηθ μόθιάρ. ἔμμοι-
οις, διαφυσόμοις. GAL. Publieur de secrets. ITAL. Publicatore di segreti. GERM. Ein außbringer in die gemeind/auschwoeger. HISP. Divulgador, publicador de secretos. ANG. A publisher of secrets. ¶ ut, Taciti vulgator, hoc est. Tantalus. qui deorum mensæ adhibitus, illorum arcana enunciarat. Ovid. lib. 3. Amor. Eleg. 6.

Sic ares mediis taciti vulgator in undis,

Formaque qua nullo tempore tangat, habet.

Vulgivāgūs, adjectivum, ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Vulgaire, commun.
ITAL. Volgare, commune. GERM. Gemein. HISP. Cosa comun. ANGL. Common. ¶ Lucret. lib. 4.

Vulgivagaque vagus venere.

id est, seclatius plebeiam popularémque venerem, non certæ mulieris amore captus. Budaus. Idem Lucret. 5.

Vulgivago vitam tractabant more ferarum.

VULNŪs, eris, plaga, & proprie hians patensque apertura corporis ictu aliquo inflata. ἔγνηθ μόθιάρ. machcháh vel machchéb. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Une playe. ITAL. Piaga, ferita, taglia. GERM. Ein runden. HISP. Llaga, herida. ANGL. A wound, a hurt. ¶ Liv. lib. 4. bell. Pun. Tandem vulneribus confectæ virgines, quum omnia replerent sanguine, exanimis corruerunt. Virg. lib. 4. Æneid.

infixum stridet suo pectore vulnus.

Idem lib. 7. Æneid.
— hæsit enim sub gutture vulnus, & uda
Vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam.

Ovid lib. 6. Metam.
Torquet in hunc hastam calido de vulnere raptam.

Virg. lib. 6. Æneid.
Deiphobum vidit lacerum crudeliter ora,
Ora, manusque ambas, popularaque tempora raptis
Auribus. & truncas inhonesto vulnere nares.

Idem lib. 4. Georg.
— & corpora bello
Obiectant, pulchrâque petunt per vulnera mortem.

Senec. cap. 1. de cons. ad Marc. Vulnrum sanitas facilis dum à sanguine recentia sunt. Idem cap. 1. de cons. ad Helv. Ad obliganda vulnera alterius. Plaut. Amph. Cicaticem ex illo vulnere quod mihi impigit Pterela. Ovid. Eleg. 1. lib. 4. Trist.

Vique suum Bacche non sentit saucia vulnus.

Idem 13. Metam.
— Hætor ab it violatus vulnere nullo.

¶ Per translationem accipitur pro angore animi, sive mœstitia. ἔγνηθ μόθιάρ. Virg. lib. 12. Æneid.

— sic exhortata reliquit

Incertam, & tristi turbatam vulnere mentis.

Ovid. lib. 5. Metam.
As Cyane raptamque deam contemptaque fontis
Iura sui moerens, inconsolabile vulnus
Mente gerit tacita lacrymisque adsumitur omnis.

Senec. cap. 12. & c. 15. al. 31. & 34. ad Polyb. Vulnus (doloris) obducere solatiis. Ovid. Eleg. 11. lib. 3. Trist.

Et tamen est aliquis qui vulnera cruda retractet.

Senec. cap. 6. al. 25. de cons. ad Polyb. isto tuo vulnere (id est, morte fratris.) Idem c. 16. de cons. ad Helv. Vulnus tuum sanabunt studia. Ovid. Eleg. 4. lib. 4. Trist.

Nève retractando nondum coeuntia rumpe vulnera.

Idem Eleg. 2. lib. 5. Trist.
(Mea) Vulnera, qui fecit facta levare potest.
Cic. 4. de fin. Quæ hic vulnera Reip. imponebat, eadem ille sanabat.

Ovid. Eleg. 1. lib. 2. Trist.
Nam non sum tanti renovem ut tua vulnera Caesar.

Acceptoque gravi vulnere fove vetas.

¶ Eternum vulnus, pro æterno odio. Virg. lib. 1. Æneid.
Tum Iuno æternum servans sub pectore vulnus.

¶ Vulnus pro amore. Idem lib. 4. Æneid.
At regina gravi jamdudum saucia cura
Vulnus alit venis,
hoc est, amoris dolorem ac molestiam fovet intra venas. Sic mutua vulnera dixit Ovid. lib. 14. Metam. pro amore mutuo. Vulnus orbitatis, id est, dolor ex orbitate. Quintil. in iis lib. 6. Illum enim de quo summa conceperam, & in quo spem unicam senectutis reponebam; repetito vulnere orbitatis amisi. Vulnera tabularum recentia, pro Lituris, Cic. 4. Verr. Repente aspiciamus lituras ejusmodi quasi quædam vulnera tabularum recentia. ¶ Vulnus in mortem, id est, mortiferum.

Vulnusculum, ἔγνηθ μόθιάρ. Vlpian. D. lib. 21. tit. 1. l. 1. vulnusculum medicum.

Vulnērārūs, a, um, adjectivum, Vulnerum sanandorum vim habens.

ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Servant à playes. ITAL. Pertinente à piaghe.
GER. Den runden heylsam. HISP. Pertenciente à llagas. ANGL. belonging to wounds. ¶ Ut, Vulnerarium emplastrum, quod vulneribus imponitur. Plin. lib. 23. cap. 4. Vulnerariis emplastris utile. Idem lib. 34. cap. 11. Cruda autem arugo vulnerariis emplastris miscetur.

Vulnērārūs, ij, substantivum, Curator vulnerum, Chirurgus. ἔγνηθ μόθιάρ. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Chirurgien, Medecin. ITAL. Cerusico, Medico. GER. Ein wundarzt. HISP. Cirujano. ANGL. He that cures wounds. ¶ Plin. lib. 26. cap. 1. Ob id publicè vulnerarium fuisse eum tradunt vocatum, mirèque gratum adventum ejus initio.

Vulnērōs, Saucio, vulnus infligo, plagā impono. ἔγνηθ μόθιάρ. ἔγνηθ μόθιάρ. hiccháb. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Blesser, navrer. ITAL. Ferire. GERM. Derwunden/round machen. HISP. Llagar heriendo. ANGL. To wound or hurt. ¶ Cæsar 1. bell. Gall. Et nonnulli inter catros, rotasque mazaras ac tragulas subjeciebant, nostrósque vulnerabant. Cic. 3. Verr. Servi nonnulli vulnerantur: ipse Rubrius in turba sauciatur. Senec. cap. 7. de cons. ad Marc. Vulnerat orbitas magis indoctos. ¶ Vulnerare voce, id est, lædere, & verbis offendere. Cicel. 1. in Catilinam, Et quos ferro trucidari oportebat, eos nondum voce vulnero. ¶ Vulnerari ictu fortunæ, est ex fortunæ adversitate mœstitiâ affici. ἔγνηθ μόθιάρ. Ovid. lib. 2. de Ponto, Eleg. 7.

Sic ego continuo fortuna vulneror ictu.

¶ Vulnerate aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virgil. lib. 8. Æneid.

— gravior ne nuntium aures Vulneret.

¶ Vulnerare animos, Liv. 4. d. 4.
Vulneratus, a, um, particip. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Blessé. ¶ ut, Vulneratus humerum, pro humero. Plin. lib. 7. cap. 28. P. Servilium Magistrum equitum servaverat, ipse vulneratus humerum ac femur. Liv. lib. 7. d. 4. Vulnerata navis.

Vulnērāōnis, verbale, Sauciatio. ἔγνηθ μόθιάρ. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Blessure. ITAL. Esso ferire. GERM. Derwundung. HISP. Oira de llagar. ANGL. A wounding or hurting. ¶ Cicel. pro Cæcin. Sin autem vim sine cæde, sine vulneratione, sine sanguine nullam intelligetis, &c.

Vulnērīcus, a, um, quod vulnus infligere potest. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Qui fait playe, qui blesse. ITAL. Che fa piaghe d ferire. GERM. Das runden macht. HISP. Cosa que haze llaga d herida. ANGL. That wounds or makes wounds. ¶ Virg. lib. 8. Æneid.
Vulnērīcusque chalybs vasta fornace liquefcit.

Ovid. lib. 8. Metam.
In juvenes certo sic impeto vulnificus sum
Fertur.

VULPES, is, Animal ferum, singulari astutia, nulli non notum: cuius naturam explicat Plin. lib. 10. cap. 63. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Un renard. ITAL. Volpe. GERM. Ein fuchß. HISP. Raposa, zorra. ANGL. A foxe. ¶ Dicta vulpes, ut putat Varro, quasi volipes, à velocitate pedum. Cui astipulatur. Quint. cap. 10. lib. 1. Horat. lib. 1. Epist.

Olim quod vulpes agrote cauta leoni Respondit, referam.

Vulpem habere sub pectore, proverbium dicitur de eo qui astutus & callidus est. Persius Satyr. 5.

Astutam rapido servas sub pectore vulpem.

Plaut. Mil. s. 2. a. 2. Si consecutus ero vulpem vestigiis, (de servo dolo.) ¶ Quam facile vulpes pyrum comest: proverbium de re admodum facili. Idem Mostell. Tam facile vincet, quam vulpes pyrum comest. Nihil enim negotij est vulpi dentatissimæ pyrum edere. Vide Chil. Erasmi. ¶ Annota vulpes haud capitur laqueo. Adagium in eum, qui longa ætate multaque rerum experientia callidior est, quam ut arte dolisque capi queat.

Vulpēcūlā, diminutivum. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Renardeau. ITAL. Volpetta. GERM. Ein fuchßlin. HISP. Pequena raposa. ANGL. A young foxe, a cubbe. ¶ Horat. lib. 1. Epist.
Foris per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cameram frumentis.

Vulpīnūs, a, um, quod pertinet ad vulpem. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. De renard. ITAL. Di volpe. GERM. Fuchßlin. HISP. Cosa perteneciente à raposa. ANGL. Of a foxe. ¶ Suet. Vbi leonis pellis deficit, vulpina infuenda est. Plin. lib. 28. cap. 11. Vulpinam linguam habentes in armilla, lippituros negant. ¶ Aliquando ponitur pro astuto. πωμπερ. Plaut. Vulpinus animus ne quid moliaur mali.

Vulpīnōr, aris, Mendaciis ac fraudibus vera perverto, sive effugio. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Renarder, user de finesse comme le renard. ITAL. Vulpinare, far in modo di volpe. GERM. Geschwoinde list oder duck brauchen. HISP. Hazer à guisa de raposa. ANGL. To use deceit, voliness and guile. ¶ Tractum ab intorto vulpium cursu, ut placet Nonio. Varro in Mysteriori;
Vulpinare modò, & concussa, qualibet erras.

Vulpio, nis, vafer homo, ut vulpes. Apul. Apol. Vulpionem & impium fuisse.

Vulsella, vide Volsella.

Vulsīnī, sive Volsinij Plinio, Volsinium Ptolemæo, ἔγνηθ μόθιάρ. Hetruriz oppidum mediterraneum, olim locupletissimum, sed postea fulmine totum concremarum ut refert Plin. lib. 2. c. 52. Hodie Bolsenam vocant. Huic oppido adjacet lacus, qui ab eo Vulsiniensis dicitur: cuius meminit Colum. lib. 8. cap. 16.

Vulsūrā, vide Vello.

VULTRŪs, is, Avis est rapax, & carnivora: ita dicta, quod propter magnitudinem corporis tardè volet. ἔγνηθ μόθιάρ. GAL. Un vautour. ITAL. Avoltoio. GERM. Ein geyr. HISP. El buyere. ANGL. Agrappe a ravenous fowle. ¶ Refert lin. lib. 10. cap. 6. ex Vmbriis Aruspici sententia vultures biduo triduo ante eò congregari ubi futura sunt cadavera. Mirum enim in modum corporibus jam putrefactis delectantur. Vnde non inveniunt ex Græcis nonnulli ἔγνηθ μόθιάρ appellarunt, hoc est sepulchra animata. Liv. lib. 7. bell. Punic. Vulturémque frequenti foro in tabernaculum devolasse. Virg. lib. 6. Æneid.

vultusque immanis vultus obunco.
Immortale secur tundens.

De vulturum auguriis & eorum præstantia, Plutarch. in Romul. & Marianorum vulturum miracula, idem Plutarch. in Mario.
Vultus, is, antiquis in usu erat pro ave ca prægrandi, quæ jam à nobis duabus litteris subtrahitis, vultur dicta est. Ennius,
Vultur in sylva miserum mandabat hominem.
Vultus, ij, avis eadem cum vulture, de qua jam diximus, Lucret. lib. 4.

Mellis apes quamvis longè ducantur odore,
Vulturique cadaveribus.

Plaut. Trucul. Jam quasi vulturij triduo prius prædivinabant, quo die esuriri sicut. Et quoniam hæc avia rapax in primis esse traditur & carnivora, factum est, ut homines infatigabilis rapacitatis, vultures appellemus. Cic. pro Sexto. Exierunt malis omnibus atque execrationibus duo vultures paludati. Intelligit Gabinium & Pisonem eos. inimicos suos, provinciarum (ut sæpè eos nominat.) voragine. De eodem Pisonem in Pisoniana, Appellatus est hic vulturus illius provincie (si diis placet) Imperator. Idem Æmilius Scaurus in Copionem, Patricida patriæ, nefarius vulturus Republicæ. Sospiter lib. 1. De vulturio vide Cælium, cap. 18. lib. 8. Vulturius pro certo tali latere. Plaut. Curc. sc. 3. a. 2. Provocat me in aleam ut egoludam : pono pallium. Ille sum annulum posuisti : invocat Planesium : jacit vulturios quatuor, Falos arripio : invoco almam meam nutricem Heren : jacto basilicum.

Vulturius, a, um, quod est vulturus. ἰνδρα. GAL. De vulturo. ITAL. Di voltoio. GERM. Von einem Geier. HISP. De buitre. ANGL. Of a grapple. Plin. lib. 30. cap. 4. Vulturinus sanguis cum chamæleontis albæ (quam herbam esse diximus) radice, & cedria tritus, lepras sanat. Vulturina species, apud eundem lib. 10. cap. 3.

Vulturaria, Vulturata, V. E. Italia, sub A. Beneventano.

Vulturium, Βάλυρον, oppidum Campanorum est, à Vulturno fluvio, qui ipsum præterfluit, dictum. Est autem Vulturnus fluvius ille qui per Capuam fluit, & circa Cumas in mare illabitur. Pompon. Mela lib. 2. Vulturnus amnis, Vulturnum oppidum. Est & Vulturnum Hetruscorum oppidum, teste Liv. lib. 4. ab Urbe.

Vulturnus, ventus qui ab Oriente hyberno spirat, ut ait Plin. lib. 2. cap. 47. Vulturnus ventus dicitur Euronotus. Item unde fiat, docet Gell. cap. 12. lib. 2. Dicitur à vulturis volatu (ut quidam aiunt) quoniam altè resonat. GAL. Oest, vent d'Orient. ITAL. Oestem. GERM. Einer aus den Ostwinden vöschet schier von des winters auffgang här. ANGL. The north east wind. Hoc nomine etiam dicitur est fluvius, ut in dictione præcedente diximus : cuius etiam meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

Vultus, us, propriè dicitur habitus sive status faciei, qui pro animi affectibus alius atque alius ostenditur. ἰνδρα. GAL. Visage, trongne, face. ITAL. Volto, faccia. GERM. Angesicht. HISP. Cara, el gesto de la cara, la haz. ANGL. The visage, or countenance. Dicitur vultus à verbo volo ; sicut à color, cultus. Ovid. 5. Fast.

Addit & vultum verbis iterumque rogavit.

Senec. cap. 15. de cons. ad Helv. Quo viso (filio) tristem vultum relaxavi. Ovid. Eleg. 3. lib. 4. Trist.

Inque meam nitidos dominam convertite vultus.

Plaut. Amph. Vultum è vultu comparet, Tristis sit, &c. Ovid. 5. Fast. Vox erat in cursu, vultum dubitantis habebam.

Plaut. Aul. sc. 8. a. 4. Te esse bonum è vultu cognosco. Cicero in Pisonem. Non enim nos color iste servilis, non pilosæ genæ, non dentes putridi deceperunt : oculi, supercilia, frons, vultus denique totus, qui sermo quidam taciti mentis est, hic in fraudem homines impulit : hic eos, quibus erat ignotus, decepit, &c. Cicero lib. 3. de Orat. Imago animi vultus est, indices oculi. Plin. lib. 3. cap. 19. Socratem clarum sapientia eodem semper visum vultu, ne aut hilari magis, aut turbato. Cicero pro Cluentio, Recordamini faciem atque illos ejus fictos, simulatosque vultus. Idem 1. de Leg. Et is, qui appellatus vultus, qui nullo in animante esse, præter hominem, potest, indicat morès. Quintil. Tamen in eadem facie (orationis sup.) quasi vultus mutandus. Apud Poetas tamen non raro vultus accipitur pro facie. Martial. lib. 1.

Dum nulla teneri sordens lanugine vultus.

Ovid. lib. 13. Metam.

Quid moror interea crudelia vulnera lymphæ
Abluere, & sparsos immitti sanguine vultus ?

Antiqui protulerunt vultum, neutri gener. quod & Nonius annotavit. Enn.

Aversabantur semper vos, vestræque vultus.

Lucret. lib. 4.

sed quos utriusque figura.

Esse vides mistim referentes vultus parentum.

Vultu soluto, cui contracto opponitur. Senec. 23. Epist. lib. 3. An tu existimas quinquam soluto vultu, & ut isti delicati loquuntur, hilari oculo mortem contemnere ?

Vulticulus, diminutivum est, Vultus severitas. ἰνδρα. GAL. Petit visage. ITAL. Picciola faccia. GERM. Angesichtlin. HISP. Pequena cara y haz. ANGL. A little visage. Cicero ad Att. lib. 14. Non te Bruti nostri vulticulus ab ista oratione deterret.

Vultuosus, a, um, Tristis, severus, vel nimia vultus ostentatione, & mutatione, quod mimicum est & scenicum. ἰνδρα. GAL. Qui rient contenance & visage severe & grave. ITAL. Chi ha volto severo, è grave. GERM. Eines ernsthaften angesichts. HISP. Cosa con gestos & visajes torcidos y graves. ANGL. Of an heavie and sad countenance. Cicero in Orat. In quo quum effeceris, nequid ineptum sit aut vultuosum. Quintil. lib. 11. cap. ult. Quare non immerito reprehenditur pronuntiatio vultuosa & gestulationibus molesta, & vocis mutationibus resultans. Vultuosa frons, apud Apuleium pro teritica legitur, & ad severitatem composita. Ait enim lib. 3. Metam.

Calepini Pars II.

Longè dissimilis advenit, non læta facie, sed vultuosa fronte, rugis insurgentibus asseverabat. Vultuosus, tristis. Sidon. epist. 17. lib. 4. Puer familiaris astutus vultuosus. Amm. Marcell. lib. 29. Incedebat passim ac lætè os circumferens vultuosus. Sidonius epist. 11. lib. 1. Alij tristes vultuosique. Cerda.

Vulva, x, Vtriculus ille in feminis, in quo factus sit conceptus. ἰνδρα. rechem. Βάλυδος, μήτρα. GAL. L'amari, la matrice. ITAL. Matrice. GERM. Die bermutter. HISP. Vientro donde conciben las hombras. ANGL. The wombe of a woman. Dicitur vulva, quasi volva, quod factus eà involvatur. Propriè autem vulva est brutorum animalium : uterus autem mulierum. Plin. lib. 11. cap. 37. Feminis eadem omnia præterquam vesicæ junctus utriculus : unde dicitur Vterus, quod alio nomine locos appellant : in reliquis animantibus, vulvam. Vulvam suillam Romani in deliciis habuere, præsertim ejectionem. Nam quæ effertis è partu eximebatur (quam porcariam vocabant) tanquam lividam, & macram rejiciebant. Plin. loco jam citato, Vulva ejecto partu melior quàm edito. Ejectitia vocatur illa, hæc porcaria, primiparæ suis optima. Contra effertis à partu, præterquam eodem die suis occisæ, livida ac macra. Nec vellarum suum præterquam primipararum probantur, potiusque veterum, necdum effertarum, & biduo ante partum, aut post partum, aut quo ejecerint diè ? Martial.

Te forsasse magis capiet de virgine porca.

Me materna gravi de suo vulva capis.

Os vulvæ apud Gell. lib. 7. cap. 29. (quæ emortuo partu id comprimit, ex intervallo verò paulum dehiscit) est os uteri. Quandoque accipitur vulva, pro ipso pudendo muliebri. Juven. Satyr. 6.

Adhuc ardens rigida tenigine vulva.

Plinius quoque boletorum prorumpentium in ovi speciem album illud involutum, Volvam nuncupat. Idem lib. 22. cap. 22. Volvam enim terra ob hoc prius gignit : ipsum postea in volva, cœu in ovo est luteum. Vide Volva.

Vulvula, piscis genus.

U X

Vxama, oppidum Hispaniæ citerioris in tractu Arevacorum : ut scribit Plin. lib. 3. c. 3. Ptolemæo Vaxama, Βάξαμα appellatur lib. 2. c. 6.

Vxella, Insulæ Britannia urbs, in tractu Demoniorum : ut scribit Ptolemæus lib. 2. c. 6.

Vxor, is, quæ viro tradita est. ἰνδρα. ischschab. γυναῖκ, ἀγογίς, συνοικίον, ἀλογ. GAL. Femme mariée. ITAL. Moglie, moglie, o donna. GERM. Ein ehtraw/oder ehweib. HISP. Muger casada generalmente. ANGL. A wife. Vxor quæ sit, docet Quint. declamat. 247. Sueton. in Calig. cap. 24. In modum justæ uxoris (Drusillam) propalam habuit. Plaut. Curc. sc. 2. a. 5. Quid cessas hanc huic uxorem dare ? Item, Sponde ne mihi hanc uxorem ? M. Spondeo. Idem Aul. sc. 3. a. 1. Volo te uxorem domum ducere. M. Ctas veniat : petendæ feratur foras. Idem Aul. sc. 1. a. 1. Te obtestor per illam quam tu metuis uxorem tuam. Ibid. sc. 2. a. 5. Amantem uxoris maximè, (mox, uxorem uxoris.) Idem Men. sc. 2. a. 5. Est modus quoad uxorem, pati oportet vitia mariti. Ibid. sc. 3. a. 1. Ut uxorem, ubi te aspicio, odi malè. Idem Most. sc. 3. a. 1. Quibus onus domi uxores sunt. Idem Men. sc. 4. a. 2. Ego quidem uxorem nunquam habui, neque nunc habeo. Ibid. sc. 2. a. 4. Dic mea uxor, quid tibi ægre est ? Ibid. sc. 2. a. 4. Cum ultro, cum uxore, Dij vos perdant. Ibid. sc. 1. a. 5. Suppilas uxori tuæ aurum (i. mihi : loquitur etiam uxor marito.) Ovid. Eleg. ult. lib. 4. Trist.

Penè mihi puero nec digna, nec utilis uxor
Est data.

Plaut. Aulul. Prolog. Poscere uxorem, bis dixit. Idem Menach. sc. 2. a. 1. Vxori se simulat malè loqui. Terent. in Adelph. Vxor sine dote venit. Cicero pro Sextio, Duxit uxorem patre vivo viri optimi & calamitosissimi filiam C. Scipionis. Idem lib. 2. de Oratore, Ex tui animi sententia tu uxorem habes ? Virg. 6. Eclog.

Mopse novus incide paces, tibi ducitur uxor.

Horat. lib. 1. Epist. 2.

Quaritur argentum, puerisque beata creandis
Vxor.

Vxor vocatæ filia à maritis, ut inquit Suet. c. 11. Mariti verò, patres ab uxoribus appellati. Liv. lib. 4. d. 4. Vide supra, Remiseo. Vxorem habere liberorum querendorum causa ; jusjurandum Cenforium, Gell. c. 3. lib. 4. Hinc Plaut. Capt. sc. 2. a. 4. Vxor data est ei liberorum querendorum causa. Vxori diviti spadonis, vel inertis, licet congredi cum cognato mariti, lege Solonis : Plutarch. in Solon. Mox uxoris credendæ alteri, Romæ & commodandæ, Spartæ. Idem in Conf. Num. & Lyc. Dicitur autem putat uxores Servius, quasi unxores, ab ungerendo, quod antequam limen mariti transfilirent, postes avertendorum malorum causa ungerent. Verba ejus sunt hæc in 4. Æneid. Mos erat, ut nubentes puellæ, simul quum venissent ad limen mariti, postes antequam ingrederentur, ornarent laneis vittis, & oleo ungerent : & inde Vxores dictæ sunt, quasi unxores. Plin. quoque lib. 28. c. 9. scribit, novas nuptas Mariti domum intrantes, solenne habuisse adipe postes ungerent. Vxorem æqualem querere. Adagium admonet ne quis cupiditate aut ambitione allectus, se potentiorum ducat uxorem : nam ejusmodi femine connubia inauspicatè cedere. Deianira apud Ovidium, ad suum se- xum transtulit proverbium,

Quam malè inæquales veniunt ad aratra juvenci,
Tam juveni magno conjugè nupta minor.
Non honor est, sed onus, species laesura ferentis :
Si qua volens aptè nubere, nube pari.

Plut. de liber. educand. Sapientis est, inquit, uxorem sibi parem congruamque ducere.

Vxorcula, diminutivum ab uxore, blandiendi gratiâ deductum. ἰνδρα. Βάλυδος, γυναῖκ. GAL. Femmelotte mariée. ITAL. Moglietta.

GERM. *Ehweiblin*. HISP. *Pequeña muger casada*. ANGL. *A little wife*. Plaut. *Casina*, *Eia* uxorcula.

Vxorius, a, um, quod est uxoris, vel quod ad uxorem pertinet. *γυναικίον*. GAL. *De femme mariée*. ITAL. *Della moglie*. GERM. *Einem eheweib zugehörig*. HISP. *Cosa perteneciente à muger casada*. ANGL. *Of a wife or belonging to a wife*. ut, Res uxoria. Cic. lib. 3. *Offic.* In arbitrio rei uxoriae melius, æquius. Tacit. lib. 3. Quid honestius, quam uxorium lavamentum? Sueton. in *Calig.* cap. 25. Cæsoniam enixam uxorio nomine dignatus est. Ovid. lib. 2. *de arte amandi*:

Hoc decet uxores: dos est uxoria, lites.

Vxorix rei actiones quando primum coeperunt, docet Gell. cap. 3. lib. 4. Vide lib. 5. *Cod. Justin.* tit. 13. Vxorix forma, à Phavorino apud Gell. lib. 5. cap. 11. vocatur forma media inter pulcherrimam, & deformissimam, quæ scilicet & nimix pulchritudinis periculo, & summo deformitatis odio vacat: quam Ennius in *Menalippa* Staram formam appellat. Aliquando uxorius dicitur, qui uxori nimis inservit. *φιλογυνός*. GAL. *Qui se laisse gouverner à sa femme*. ITAL. *Chi si lascia governare alla moglie*. GERM. *Ein weibermann/der seiner ehfrauen wol vergehen than/oder nachgeben*. HISP. *Que se gobierna por su muger*. ANGL. *One that is in his wife's subjection*. Virg. 4. *Aeneid.*

tu nunc Carthaginis alta

Fundamenta locas, pulchrâmq; uxorius urbem

Extruu?

Vxorius (substantivè) maritus nimium obsequens uxori.

Vxoriosus, à τὸν ἰδίαν γυναῖκα φίλον, qui propriam uxorem diligit.

Vzita, *ἄζιμα*, urbs Africae propriè dictæ, sub Adrumeno sita, juxta quam Cæsar vicit Scipionem. Vide Strab. lib. 13. & Ptol. lib. 4. cap. 3.

VV

VV, littera frequentata à Germanis, & iis, qui linguam eorum dialecti attingunt similitudine aliqua, sive propinquiore, aut remotiore. Qui autem nativam Germanis vocibus pronunciationem servare student, VV retinent, ut Jornandes, & Paulus Diaconus, & auctores eorum legum, quæ veterum Alemannorum, Longobardorum, Bojorum, &c. Ex illis hic quædam dabimus haud certè contemnenda, quinimò lectu dignissima.

VVacta, vigilia, excubia. GERM. *wacht*, quod Galli mutârunt in *Guet*.

VVadium, pignus.

VVadio, VVadium præsto.

VValapauz, est, dum quis alienum furtivum paludamentum induit, aut sibi caput latrocinandi animo, aut faciem transfiguravit.

VValavvorf. Si discrimina ejecerit de capite, VValavvorf dicunt, vel virgini libidinosè crines de capite extraxerit, cum XII. sol. componat.

VVancluga. Si quis liberam fœminam suasèrit quasi ad conjugem, & in via eam dividerit, quod Bajuvatiij VVancluga vocant: cum XII. sol. componat.

VVancstodal. De simulatis, quod VVancstodal dicunt.

VVantus, chirotheca, manica. Galli vocant *Gant*.

VVaranio, nis. Si quis VVaranionem homini Franco furaverit, DCCC. denar. qui faciunt sol. XLV. componat. Videtur esse equus bellicus, ephippiarius.

VVardia, custodia. Gallis, *Garde*.

VVarengangus, qui non moratur in loco.

VVarenda, & VVarendia, custodia, defensio, cautio, assertio.

VVargus, expulsus.

VVatterfordia, *Watterford*, V. E. Hiberniæ, sub A. Cassiliensî.

VVehedine. Spondeant invicem, VVehedine. Duellum indicat, quod veteribus nimis frequens & sacrum erat.

VVella: *VVelles*, V. E. Angliæ.

VVerigeldum, quod & VVidrigild. Papias: VVirgild, secundum quod appreciatum fuerit.

VVerinus, VVerini, qui *Plinio* Varrini. *Tacito* Varini. *Ptolamæo* *Λυαρηνοί*. *Cassiodoro* Guarini.

VVerpio, factio, traditio. Galli dicunt, *Guerpir*; & contrarium, *Deguerpir*, hoc est, abdicare possessionem.

VVestphalia, regio Saxonix occidua.

VVic, lucus.

VViderboran, Liberam thingare, & sic facere liberam, quod est VViderboran. Propriè est renatus.

VVifa, signum.

VVigornia, sive Vigornea, *VVercheſter*, V. E. Angliæ, sub A. Cantuariensî.

VVilz, mediocris equus.

VVinchilful, columna angularis.

VVintonia, *VWincheſter*, V. E. Angliæ.

VVipo, as, are, signum apponere.

VVirceburgum, Latine Herbiopolis, *VVirzburg*, V. E. Franconiæ in Germania, sub A. Moguntino.

VVirtenberga, arx vetus, haud procul ab Essingâ, urbe Imperiale: à qua Ducatus VVirtenbergensis in Suevia, *VVirtenbergerland*, nomen habet, cujus caput est Stutgardia, Ducis sedes.

VVifara, fluvius, qui & *VVifuracha*, VVifura, VVirracha & Virra.

VVitenberga, *VVittenberg*, ad Albim fl. sita.

VVithorva, seu Candida casa, VVithora, V. E. Galbo Indiæ provinciæ in Scotia, sub A. Glasuensi.

VVitis calcus, puer regius, qui judicia exsequitur, & multam exigit.

VVormatia *VVorms*, Vangionum olim caput, V. E. Germaniæ, sub A. Moguntino.

VVultava, vel Vultiva, cicatrix.

NOTÆ ANTIQVORVM.

V. Vis, victor, vicit, Vitellius: V. VI. VII. VIII. quinque, sex, septem, octo.

V. A. veterano assignatum. VAL. Valerius, Valerianus. VAL. CS. Valerius Cæsar. VAT. Vates, vatium. V. A. XI. vix annis undecim.

V. B. A. viri boni arbitrati. V. B. F. vir bonæ fidei.

V. C. Quinti Consulis, Vir Consularis, Vir Clarissimus. V. C. C. F. vale conjux curiosissima feliciter. V. COSS. voluerunt Consules.

V. D. vivus dedit. V. D. A. vale dulcis amice. V. D. N. V. vale decus nostræ urbis.

V. E. verum etiam: Visum est.

V. F. vivens, vel vivus fecit. Valde feliciter. Ususfructus. V. F. vel F. R. ususfructus. Vir fortis, V. F. S. E. S. vivens fecit sibi, & suis. V. F. C. viam faciendam curavit.

V. I. vir justus, vel illustris. VIC. victores. VII. septemviri. VIR. virtutes. VIR. VE. Virgo vestalis. VI. VIR. sextum vir, sextum viri. XIX. vel V. vixit. XIX. AN. vel ANN. III. MENS. XI. DIEB. XV. vel V. A. III. M. XI. D. XV. vixit annis tribus, mensibus undecim, diebus quindecim.

VLP. Vlpianus, Ulpianus.

V. M. M. votum merito Minervæ. V. MVN. vias munivit.

V. N. quinto Nonas. V. N. V. viro nostræ Urbis.

V. P. vivus posuit. Urbis præfectus, Vir probus, vel prudens. UP. IP. Vespasian. Imperator. V. P. R. veteri possessori redditum. V. PR. Æ. vir prætorius.

V. QUÆS. vir quæstorius.

UR. Urbs, Urbis, Urbanus. V. R. Urbs Roma. URB. C. urbis conditæ. VR. BI. SAL. urbi salia. URB. urbis Romanæ.

V. S. vivens statuit, Vir sacer, Voluit Senatus. V. S. C. voti sui compotes. V. S. CS. Vespasianus Cæsar. V. S. L. M. H. D. S. S. vivus statuit lege mandati hoc de suo sibi. V. S. L. M. vivens sibi locum monumenti, voto soluto libero munere. V. S. L. M. P. vivens sibi locum monumenti posuit. V. S. L. L. M. vivens sibi legavit locum monumenti. V. S. P. vim sibi possederunt.

V. TRIVMPH. vit triumphalis.

V. V. F. vivis vivens fecit. V. VRB. vir urbanus. V. V. V. viros urbis vestræ. VV. CC. viri clari. VV. FF. viventes fecerunt.

VXO. D. uxorem duxit.

X

X LITERA semivocalis est, ξ, quæ vim duplicis consonantis habet, pro qua modò cs, modò gs, primitus utebantur, ut Apecs, Gregs: pro quibus nunc Apex, Grex dicitur. Quintil. lib. 1. cap. 4. Et nostrarum ultima X, quâ tamen carere potuimus, si non quæsissemus. Latini hoc elementum, quod vastioris soni videretur, quibusdam dictionibus exemerunt: unde pro vexillo Velum, pro axilla Alam, pro paxillo Palum dicere maluerunt. Quod & ipsum testatur Cicero in *Oratore ad Brutum*. Quemadmodum (inquit) Axilla noster Ala factus est, fuga vastioris literæ: quam litteram etiam è maxillis, è taxillis, & vexillo, & paxillo consuetudo elegans Latini sermonis evellit. Contra Attici exactissimi elegantix omnis judices, sæpè repudiato eandem tanquam soni amabilioris, temperatiorisque susurrati, sunt amplexi. Nam & *ξυμφορέα*, & *ξυμβάλεω*, & *ξυμβαίνω* dicunt, pro quibus communis lingua *συμφορέα*, *συμβάλλω*, & *συμβαίνω* agnoscit. X littera apud veteres, quemadmodum etiam hodie apud nos, nota fuit numeri denarii: quemadmodum V, quæ dimidiata pars est literæ X, nota est numeri quinarij. Hinc factum est, ut in vetustis codicibus hæc nota aliquando inveniat pro denario Romano: hoc est, pro genere numismatis, quod quatuor valebat numis. festertis. Plin. lib. 12. c. 12.

Quod minore folio est, Mesosphærum appellatur: emitur x. l. x. laudatissimum microsphaerum è minimis folium: pretium ejus x. l. xxv. Si vel sola, vel post alias ponatur, significat numerum denarium, quemadmodum V. quæ dimidia pars est literæ X, quinarium. Quod si tamen præponatur literæ vel C. vel M. vel L. decem detrahit & tollit. Insuper X littera ceu vastior, sequente consonante in S à veteribus mutata est: ut ex emendatione Haloandri deprehendere licet.

X A

Xanuströpha, retrosum. L. g. b.

Xanthê, thes. *ξανθή*. Nympha marina, Oceani & Tethyos filia, à rufo, sive flavo colore dicta. Hesiod. in *Theog.* *Περσιν τ' Ιαονεία τ' Αργεία τε, χανθην*. Xanthe item appellata fuit Asiæ regio, quæ postea dicta fuit Troas: ut auctor est Stephanus in dictione *Troas*.

Xanthênēs, *ξανθένης*, gemma quædam in Mœdia nascens, electri colore, & si quis terat in vino palmeo & croco, ceræ modo lentescens, odore magnæ suavitatis: ut ex sententia Democriti refert Plin. lib. 37. cap. 10. al. 14. quanquam in plerisque Plinij codicibus Zanthenes legatur per Z. in capite, corruptè ut arbitror: præsertim quum à flavo electri colore nomen videatur accepisse.

Xanthi,

Xanthi, ξάνθι, Thraciae populi, apud Stephanum & Strabon. lib. 13.

Xanthicls, ξανθικλς, unus ex iis ducibus, qui reliquias exercitus Cyri minoris, unā cum Xenophonte domum reducendas suscepit. Hic postea, quod minas viginti ex publica pecunia suppressisset, damnatus est repetundatum. Auctor Xenophon ξανθικλς lib. 5.

Xanthicus, ξανθικος, Aprilis mensis Hebraeorum lingua appellatus est. Xanticha, ξανθικη, celebritas mense Xanthico: ξανθικη & ξανθικη, lustratio exercitus.

Xanthi, ξάνθι. Liciae populi, quorum urbem Xanthum nomine, quum Harpagus Cyri praefectus obsideret, illi uxores, liberisque, caeteraque, quae charissima habebant, in arcem coegerunt, igneque subiecto cremaverunt: deinde adversus hostes eruptione facta, strenue pugnant, ad unum omnes interiire. Auctor Herodotus lib. 1. ¶ Xanthij praeterea populi fuerunt Scythiae, ex genere Daarum, ultra Maotim incolentes, qui iidem & Parij dicuntur. Auctor Strab. lib. 11.

Xanthium, ξάνθιον, herba est ex Lapparum genere, quae alio nomine philanthropos, & vulgo Lappa minor appellatur. Xanthion autem appellata putatur ab effectu, quod eo rufentur capilli. Vide Diosc. lib. 4. c. 122.

Xanthius, ξάνθιος, Boeoticus quidam fuit, singulari corporis robore, qui exorta inter Athenienses & Boeotios de Celenarum agro controversia, Thymocem Atheniensium regem ad singulare praelium evocavit: cuius vicem excipiens Melanthus quidam Messenius, a Dionysio (ut volunt) adjutus, illum superavit. Ferunt enim Melantho visum fuisse, quod Xanthium quidam a tergo sequeretur, nigra pelle caprina indutus. Quo nomine quum illum accusaret, quod altero comitatus in praelium descendisset, admiratus Xanthius, quidnam accidisset, quisve is esset, qui a tergo sequeretur, quum respicere conaretur, corpus hosti aversum nudumque praebuit, qua occasione usus Melanthus, incantum gladio trajecit. Auctor Suidas.

Xanthippus, ξανθίππος, Nomen uxoris Socratis Philosophi, supra modum morosa, & jurgiosa: cuius tamen morositatem Socrates miram patientiam toleravit: rogatusque ab Alcibiade, cur mulierem tam molestam domo non exigeret, Quoniam (inquit) dum domi talem perpetior, infueco & exerceor, ut caeterorum quoque foris petulantiam, injuriamque facilius feram. Hae Gell. lib. 1. c. 17. Vide plura in dictione Socrates.

Xanthippus, ξανθίππος, Lacedaemonius quidam fuit, rei militaris peritissimus: qui a Carthaginensibus excitus, exercitumque praepositus, Attilium Regulum Consulem in Africa bellum gerentem, insidiis circumventum vivum cepit.

Xantho, ξανθη, una ex Nymphis, Oceani & Tethyos filia. Virg. lib. 3. Georg.

Drymoxue, Xanthoque, Ligeaque, Philodocque.

Hesiodus in Theog. Xanthen appellat.

Xanthos, ξάνθος, gemmae nomen, quae in India reperitur, e fulvo candicans, de qua Plin. lib. 37. cap. 10.

Xanthus, ξάνθος, fluvius Troadis, idem cum Scamandro: ita dictus, teste Arist. de Hist. Anim. lib. 3. quod ovium vellera rufo inficiat colore; ξανθον enim Graeci dicunt, quod nos rufum, aut flavum. Virg. lib. 1. Aeneid.

Ardentesque avertit equos in castra, priusquam.

Pabula gustassent Troia, Xanthumque bibissent.

Idem lib. 4. Aeneid.

Quale ubi hybernā Lyciam Xanthique fluenta.

Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

¶ Xanthus, antiquus rerum Lydarum scriptor: Lydusne, an Sardinus fuerit, Strabo se dicit incertum habere. Suid. Lydum eum dicit e Sardibus civitate fuisse, scripsisseque historiam Lydorum libris quatuor. ¶ Xanthus alter Poeta Melicus commemoratur ab Aeliano. ¶ Est item Xanthus Lyciae fluvius, duobus fontibus e Cadmo monte nascens, & non procul a nominis sui urbe in Lycium mare se exonerans. Hoc praeterea nomine fuit unus ex equis Hectoris, cuius meminit Homer. lib. 23. Iliad.

Xanthus, qui monetam eudunt, Graecis.

X E

Xenagi, praefecti mercede stipendia facientibus.

Xenagogus, peregrini mercenarij militis dux.

Xenarchus, ξενάρχος, Comicus Poeta, cuius fabulas commemorat Athenaeus lib. 2. Dipsosophistarum. ¶ Xenarchus alter e Seleucia Ciliciae, Peripateticus, docuit Alexandriae primum, deinde Romae: Arij Philosophi, deinde Caesaris Augusti usus amicitia, usque in senectutem in honore habitus. Deinde paulo ante mortem visu orbatus diem obiit. Strab. lib. 14.

Xeniae, Balneae Romae fuerunt, ab hospitalitate (ut videtur) ita dictae: nam ξενια. Graecis idem est quod hospitalis. Harum meminit Cic. pro M. Calio, Sed ut venenum (inquit) quum a Licinio traderetur, manifeste comprehendi posset, constitui locum iussit ad Balneas Xenias, ut eo mitteret amicos, qui delitescerent: deinde repente, quum venisset Licinius, & venenum traderet, proflirent, hominemque comprehenderent.

Xenidium, rugurium, L.g.b.

XENIVM, ij. ξενιον ματταν ματταθ. ξενιον. GAL. Present qu'on fait a ses amis qui viennent voir, estraine. ITAL. Presento dato a gli amici per segno di allegrezza. GERM. Ein gastgeschenet / ein gab mit der man ein fremdbden verehret. HISP. Don, o presente de huésped a amigo. ANGL. A gift, present or fairing. ¶ Munus hospitibus dari solitum. Vide Mart. lib. 13. In quo ejusmodi munera distichis describit, qualia hospitibus mitti solent, Xenia nominavit, quod versus ipsos pro xenii mitteret: quod & ipse restatur primo statim Epigrammate,

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello

Constabit numis quatuor empta tibi.

Quatuor est nimium: poteris constare duobus, &c.

Xenolam, diminutivum, Parvum xenium. Apulcius, Commodum meridies accesserat, & mittit mihi xeniola, porcum opimum, & quinque gallinulas, & vini cadum jam aetate pretiosi.

Xenius, ξενιος, Iovis cognomen apud Graecos, teste Dionysio, quem Latini, verbo ex verbo expresso, hospitalem vocant. Vid. Bud. in Pa. dea. De hoc intelligendum est illud Virg. 1. Aeneid.

Iuppiter, hospibus nam te dare jura loquuntur.

Xenochites, qui alibi tonsuram accepit, alterius monasterij monachus. L.g.b.

Xenocles, is, ξενоклς, Orator clarissimus patriam Adramyttenus, qui Mithridatici belli tempore accusatus, quod in regem propensior fuisset, causam non modo suam, sed & totius Asiae magna cum laude in Senatu egit. Auctor Strab. lib. 13.

Xenocrates, Nomen Philosophi Chalcedonij, auditoris Platonis, qui in Academia Speusippo successit, & vinctiquinque annis docuit. Fuit tardus ingenio, adeo ut quum illum Plato Aristoteli compararet, alterum frango, alterum calcaribus indigere diceret. Hic Philosophorum severissimus fertur extitisse, & adversus omnem voluptatum titillationem profus invictus. Cujus rei abunde magnum illi praebuit argumentum, quod Phrynea formosissimam ejus aetatis meretricem, a discipulis in lectulum suum submissam, & sese ad concubitum modis omnibus sollicitantem, intactam tamen dimiserit. Vnde & Phrynen ipsam postridie rogantibus iis qui illam submiserant, dixisse ferunt, cum statua sese, non cum homine cubuisse. Gravitate vero ejus & fidei tantum tribuerunt Athenienses, ut quum injurati nullius testimonium admitterent, huic soli injurato crederent. Missus ad Philippum legatus, quum collegas humaniter accipi videret, muneribus ornari, conviviis adhiberi: sese autem qui legationis ejus princeps erat, vix in conspectum admitti, quod Macedonum rebus semper esset adversatus, conversus ad socios Xenocrates, beneficium accipere dixi, quod sese unum Philippus suae in Athenienses ingratitude & perfidiae testem vereretur. Alexandri quoque munera fortissimo animo contempsit: regibus, inquit, non Philosophis opus esse pecunia. Obiit secundo & octogesimo aetatis suae anno, quum nocte forte in sartagine offendisset. Auctores Laertius & Suidas. ¶ Xenocrates alter Philosophus, modestiam nihil superiore inferior, scripsit ομοιοκρατον, id est, domesticum auspiciis, quum scilicet, aut mustela, aut serpens, aut his similia in domo apparent, quid portendere soleant. Suidas.

XENODOCHIUM, ξενοδοχιον, ξενοδοχειον. } Locus publicus quo hospites, id est, peregrini excipiuntur: quod genus Hierosolymis primum ab Hyrcano extractum fuisse, auctores sunt Iosephus, & Hegesippus. Hieronymus, Xenodochium in portu Romano situm totus pariter mundus audivit.

Xenodochus, ξενοδοχος, qui, vel quae ξενος διχεται, i. hospites suscipit: hospes, hospita.

Xenon, ξενων, pictor Sicyonius, Neoclis discipulus: cuius meminit Plin. lib. 15. cap. 11.

Xenon, ξενων, locus ξενων. C. lib. 1. tit. 2. lib. 23. Venerabilibus xenonibus Vbi Gothofr. existimat Xenonis voce non modo peregrinorum hospitia, sed & aegrotorum significari: imo & quolibet hospitia.

Xenoparochi, ξενοπαροχοι. Idem qui parochi, qui legatis Romam missis, caeterisque alicujus dignitatis hospitibus, salem & ligna praebant: unde & nomen acceperunt, παροχοι τῶν ξενων τὰ σπυριδια πωλεον, quod hospitibus necessaria suppeditarent. Arcadius tit. de muneribus, l. munerum, §. 10. Tabularij, (inquit) vel xenoparochi, ut in quibusdam civitatibus, &c. Vbi Budaeus latius declarat.

Xenophanes, ξενοφάνης, Philosophus Colophonius, Dexij, sive (ut Apollodorus mavult) Orthomenis filius, Archelai autor, qui contra Homerum & Hesiodum elegias scripsit & Jambos, irridens ea quae de diis sunt commenti. Dei substantiam rotundam esse sensit, nihilque cum hominibus habere commune, totum cernere, totumque audire, unum esse omnia, mentem, prudentiam, aeternitatem. Auctor Laertius. Eiusdem meminit & Cic. 4. Acad. Xenophanes (inquit) paulo etiam antiquior, unum esse omnia tradit, neque id esse mutabile, & id esse Deum. ¶ Fuit & alter Xenophanes ex Lesbo insula, Poeta Iambicus, ut refert idem Laertius.

Xenophilus, ξενοφιλος, nomen Musici Chalcidensis, Philosophi Pythagorici: de quo Valerius Maximus, Biennio minor quam Gorgias, qui centum & quinque vixit annos. Xenophilus Chalcidensis Pythagoricus fuit, sed felicitate non inferior, siquidem (ut ait Aristoxenus Musicus) omnis incommodi humani expertus, in summo perfectissimae doctrinae splendore extinctus est. Eundem & Plin. inter rara felicitatis exempla commemorat, lib. 7. cap. 50. Pro miraculo (inquit) id solitarium reperitur exemplum: Xenophilum Musicum centum & quinque annis vixisse sine ullo corporis incommodo.

XENOPHON, ξενοφών, nomen Philosophi & ducis insignis Atheniensis, qui Socratis discipulus, & Platonis amicus fuit, speciosus, moratus, & omnibus gratus: tanta vero eloquentia, ut musa Attica a nonnullis fuerit appellatus. Insinuat in Cyri minoris amicitiam, cum eo militavit: eoque in acie caeso, exercitus reliquias ex ultimis Babyloniae finibus per aspera, & difficillima itinera incolumes in patriam reduxit. Scripsit Cyri majoris Praediam, non tam historicae fervens veritati (ut inquit Cic. lib. 2. de Orat.) quam ut absolutum instrueret ducem. Praeterea Cyri minoris expeditionem adversus Artaxerxem fratrem: de rebus Graecorum libros sex, Symposium Oeconomicum, a Cicerone, teste Columella. Latinitate donatum. Ad haec de re equestri, de vocatione Socratis Apologiam: aliaque nonnulla, quae etiam hodie omnium manibus teruntur. ¶ Tres alij praeter hunc, Xenophontes commemorantur a Suida: quorum primus Antiochenus fuit, qui Amatoria quaedam scripsit, quae Babylonica appellavit. Alter Ephesius, qui & ipse amatoriarum narrationum libros decem scripsit, quae Ephesaca nominavit. Tertius Cyprius, qui & ipse Amatoria quaedam edidit de Cynira, Myrrha, & Adonide, quae & Cypriaca nominavit. Laertius septem commemorat Xenophontes: quorum nomina & scripta vide apud ipsam.

Xenophontius, a, um, adjectivum. Cic. Lucio lib. 5. Epist. Gratiam illam de qua suavissime quodam in premio scripsisti, a qua te flecti non magis potuisse demonstras, quam Herculem Xenophontium illum a voluptate.

Xenos, ξένος, a, or, peregrinus, qui alicubi ad tempus exilium. Xera, ξηρα, urbs prope Herculis columnas: ut ex Theopompi sententia refert Steph.

Xerampellinus color, ξερμπελίνον χρώμα. Medius est (inquit Probus) inter coccinum & muriceum, quo matronae peculiariter uti solent. Dicitur Xerampelinus a siccis vitium foliis, quae ejus ferè sunt coloris. ξηρον enim aridum est, vel siccum, & ἀμπέλων vitis. Vulgò color sicca rosa dicitur. Hinc Xerampelinæ vestes dicuntur, quae hoc colore tinctae sunt. Juvenal. Satyr. 6.

Et Xerampelinus vestes donaverat ipsi. Has nonnulli atrabaticas vocant, alij atrabapticas, ut quibusdam placet. Vide Thalesium in tractatu de coloribus, & Cael. Rhod. lib. 16. cap. 10.

Xerā, ξέρα, urbs, emplastra sicca: sicut Hygremplastra vocantur liquida emplastra.

Xerālophiā, ξηραλοφία, unctio sicca, hoc est, quae fit citra lavationem. Contra, quae post lavacrum adhibetur, Hygralœphia ὑγραλοφία appellatur.

Xerocollyrium, ξηροκολλύριον, Collyrium ex aridis, praesertim metallicis.

Xerolibyā, ξηρολυβία, Libya sicca, hoc est, pars Libyae interior, propter aquarum inopiam deserta: quam Virg. lib. 4. Aeneid. vocat regionem sibi desertam.

Xerōliphūs, ξηρολίφους, Tumulus fuit Constantinopoli, cochleas sedecim, & Dianae columnam structilem, & tripodes habens, in quibus Epigrammata solebant inscribi. Qua voce utitur Justinianus, C. de publicis iudic. etiam si Alciatus vocem adulterinam, esse putaverit. Meminit hujus tumuli Suidas, & Priscianus, qui lib. 1. de accidentibus litera, Epigrammata quaedam se legisse testatur Byzantij in Xerolipho in vetustissimo tumulo inscripta.

Xerōmyrum, ξηρομύρον, unguentum est siccum: ut Hygromyton ὑγραμύρον, liquidum, feminatum, auribus expetitur.

Xerophagia, ξηροφαγία, siccorum ciborum manducatio.

Xerōphthālmiā, ξηροφθαλμία. Arida lippitudo, quum nec tument, nec fluunt oculi, sed rubent tantum, & pruritu infestantur, & noctu praegravi pituita inarescunt. Vide Cels. lib. 6. c. 6.

Xerus, a, um, ξηρός, a, or, siccum: tanquam secari & radi potens, a ξίω, seco, rado, polio.

Xerxēnā, ξερξηνή, Minoris Armeniae regio, ita dicta a Xerxe, quem admodum a Cambyse Cambysene. Autores Stephanus & Strabo lib. 11.

Xerxes, ξέρξης, Persarum rex fuit filius Darij, & Cyri ex Atossa filia nepos, qui centum septuaginta hominum myriadibus, hoc est, decies septies centenis millibus per totum quinquennium contractis, Graeciae bellum intulit. Quam tantam hominum turbam quum ex editiore specula aspexisset, teneriter fertur lacrymasse, quod post centum annos ex tanto hominum numero nemo esset superfuturus. Tantum autem habuit navium apparatus, ut totum Hellepontum operiret, & Asiam Europae ponte conjungeret. Suet. in Calig. c. 16. Talem a Caio pontem excogitatum aemulatione Xerxis, qui non sine admiratione aliquantò angustiore Hellepontum contabularaverit. Athon praeterea montem, teste Plin. lib. 4. c. 10. a continente abscidit. Victus demum apud Thermopylas a quatuor hominum millibus navale quoque certamen cum Themistocle tentavit: quo similiter apud Salaminem superatus, quum antea tota maria classe sterneret, vix parvula cymba effugit, relicto Mardonio Praefecto, qui & ipse re in Beotia infeliciter gesta, eum paucissimis in Persidem recepit. Demum quum se otio, locordiaeque, relicta militia, tradidisset, praemium genus luxuriae novum invenientibus proposuit, ut scribit Valerius. Quamobrem a suis spreus, paucis post annis ab Artabano praefecto suo in regia interficitur, quum regnasset annis octo. Vide haec latius apud Iustinum Trogi abbreviatorem. Xerxes togatus dictus Lucullus, auctore Plutarch. in Lucul. Xerxes alter, pictor Heraclota Venerem adeo pulchram pinxit, ut ex ea quaestum magnum faceret, pretio accepto ab his, qui eam videre cupiebant. Itaque Graeci lepido cavillo Venerem amicam Xerxis vocitabant, quod ex ejus lenocinio quaestum faceret. Auctor Aelianus de varia historia.

X I

Xilīā, ξιλία. Libyae urbs, ut ex Alexandro annotavit Stephanus: cujus incolae dicuntur Xiliatae.

Ximēnē ξιμώνα Ponti regio, salis fossilis habens fodinas; unde & Halys fluvius, qui ex ea oritur, nomen accepisse existimatur. Auctor Strabo lib. 12.

Xiphīā, ξιφία, piscis genus rostrum habens mucrone armatum: unde & Latini, Graecos imitari, gladium appellant. ANGL. A fishe called a sword fish, having a beak like a sword. Plin. lib. 13. c. 2. Xiphiam, id est, gladium, rostro mucronato esse, ab hoc voce perfossas mergi in Oceano ad locum Mauritaniae, qui Cotta vocatur, non procul a Lixa flumine. Trebius Niger auctor est. Xiphiae item stellae sunt ex genere Cometae, in mucronem fastigiatae, pallidae, ac quodam gladij nitore sine ullis radiis. Auctor Plin. lib. 2. cap. 25.

Xiphōn, ξιφών, herba est folio mucronato, iridis folio non dissimili, quam Romani gladiolum, vulgus Herbariorum spatulam fastidam appellat. Descriptionem ejus vide apud Plin. lib. 25. c. 11.

Xiphomachera, ξιφομάχη, tomphæa, ensis.

Xiphōniā, ξιφώνια, Siciliae oppidum, non procul a Tautominio in promontorio situm: ut ex Theopompi sententia docet. Steph. & Strabo lib. 6.

Xiphoperus, qui facit gladios.

Xiphodrium, ξιφοδριον. Conchylj species, gladiolum.

Xirophagia, cena oblectata sex dierum hebdomadae cum solo pane ve. scerentur jejunantes cum sale & oleis, & aquam potantes. Tertul.

X O

Xōēs, ξόης Stephano, Insula est in mediterraneis Aegypti, supra Sebeniticum & Phamiticum ostium, oppidum habens ejusdem nominis, Auctores Stephan. & Strab. lib. 17. Hinc Xoites nomos, hoc est, ex Xoitica praefectura, apud Plin. lib. 5. cap. 9.

Xorides, venatores bestiarum. L. g. b.

X V

Xūchēs, ξόχης, Libyae oppidum, ut ex Artemidori Epitome annotavit Steph. cujus incolae appellantur Xuchitae.

Xuraphopullum, novacula. Gl. g. b.

Xūthiā, ξυθία, Siciliae oppidum, ut ex Philisti sententia tradit Stephan. Gentile Xuthiatae.

Xūthūs, ξύθους, Hellenis filius, & gener Erechthei, qui in Tetrapolim Atticae, hoc est, Oenoam, Marathonem, Probalinthum, & Troicochoritum colonos deduxit. Auctor Strabo, lib. 8.

X R

Xρῆσις, usus. Xρῆσολόγος, praefectus frumento suscipiendo & excutiendo in Alexandria, qualem & apud Oportios fuisse Plutarch. refert. Xρυσάμιμος, Balluca, ut Tribon. exposuit, quae nuper effossa est e terra.

X Y

Xylaloe, lignum aloes. L. g. b. Xylēnēpōlis, ξυλωνήπολις, urbs in confinio Cariae, & Indiae, ab Alexandro condita: ut post Onesicritum refert Plin. lib. 6. c. 23.

Xyletinus, ligneus. L. g. b.

Xylina, ξυλίνα, Cappadociae oppidum, inter Arcadiae, & Cissae fluviorum ostia situm. Auctor Ptol. lib. 5. cap. 6.

Xylinades, lignatores, lignarum mercatores. L. g. b.

Xylinum, ξυλίνον. ANGL. Fusian. Lini genus candidissimi, & mollissimi, nascens in frutice, cui nomen est xylon, pomis quibusdam inclusum, barbarae nuci non dissimilibus, quae maturitate hiscentia globum ostendunt lini, quod a nomine fruticis xylinum appellamus. Plin. lib. 19. c. 1. Superior pars Aegypti in Arabiam vergens, gignit fruticem, quem alij gossipium vocant, plures xyloa, & ideo lina inde facta, xylina. Parvulus est, similemque barbatae nuci defert fructum, cujus ex interiore bombyce lanugo netur. Nec sunt ulla eis candore, mollitiæque praeferenda. Haftenus ille. Hodie hoc lini genus etiam in Italiae locis quibusdam gignitur, vulgique vocabulo Cotonium appellatur.

Xylocāsamum, ξυλοκάλαμνον, Balsami arbusculae lignum, cujus succus Orobalsamum appellatur. Plin. lib. 12. c. 25. Et balsami quoque farmenta in merce sunt. Amputatio ipsa, surculisque venit intra quintum demum annum. Xylobalsamum vocatur, & coquitur in unguentis.

Xylocinnānum, ξυλοκιννάμνον, Cinnami lignum. Plin. lib. 12. cap. 19. Ipsum vero lignum in fastidio est propter origani acrimoniam: xylocinnamon vocant.

Xylococum, interius siliquae granum. L. g. b.

XYLON, ξύλον, praeter vulgatam illam significationem, qua Graecis lignum significat, peculiariter etiam accipitur pro quodam fruticis genere, quod & gossipion vocant, olim in sola Aegypti superiore parte, hodie etiam in Italia nascentis, pomum ferentis similitudine barbatae nuci, quod maturescens copia lanuginis, quam inclusam habet, dirumpitur, linique globum inclusum, multo majorem quam pro pomi magnitudine detegit: idque lini genus xylinum, seu gossipium appellatur. Vide Plin. lib. 19. c. 1.

Xylinus, a, um, ξυλίνοσ, lignus, a, um.

Xylaloe, ξυλαλόη, arbor Indus, lignum aloes, agallochum.

Xylobalsamum, ξυλοβάλσαμον, lignum balsami, frutex, farmentum balsami, quod resectum venditur, ut decoctum sit vice opobalsami.

Xylocassia, cassia, quam Officinae ligneam vocant. Lignum cassiae.

Xylocinnamomum, lignum cinnami: cortice ignobilis.

Xylocopus, qui ξύλα κόπη.

Xyломачηρα, ξυλομάχηρα, gladius magnus, & hasta. Vide Xiphomachera.

Xyломasticon, lignum masticis. Papias.

Xylophāgūs, ξυλοφάγους, Vermis albus, obesus: capite si ad reliqui corporis magnitudinem comparatur, gravissimo, sub arborum corticibus potissimum nascens. Plin. lib. 17. c. 24. cossos vocat: eosque a quibusdam in summis ciborum deliciis habitos tradit: quinetiam farinam saginari, alitescque fieri. Idem tradit & Hieronymus contra Iovinianum, de Ponti Phrygiae populis loquens. Et quomodo (inquit) apud nos ficcudula, & artagen, nullus, & scarus in deliciis computantur, ita apud illos ξυλοφάγους comedisse luxuria est.

Xyloscamnum, ligneum scamnum, L. g. b.

Xylosteum, ξυλόστεον, frutex periclymeno cognatus.

Xylorheca, locus ubi ligna reponuntur.

Xynia, ξυνία. Thessaliae oppidum, apud Polybium lib. 9. a quo vicina palus Xynias appellatur, quam alio nomine Bebaeidem vocant. Steph.

Xyris, ξυρίς herba est folia habens iridis: sed latiora, & in turbinem mucronata, quorum e medio caulis erumpit crassus, cubitalis, ex quo siliquae triangulares dependent, in quibus purpureus flos, in medio puniceus, semen in folliculis simile fabis, rotundum, rubrum, ac: radix longa, geniculata, rufa. Vide Diosc. lib. 4. c. 24. & Plin. lib. 21. c. 20. Officinae Iridem sylvestrem appellant. Haec herba dicitur provenire circa Leopolim primariam Russiae urbem, esseque nodosam, instar acori veri. Unde Iudaei & alij nebulones ipsam cum acori radicibus commiscunt atque vendunt.

Xyrotheca, ξυροθήκη, capsula novacularia.

Xystarchis, ξυσταρχης, qui ξύστυσιν ἀρχή. Xysto praest, qui moderatur athletarum exercitia: per metaphoram is, qui pietatis & fidei exercitiis praesidet.

Xystici, Vide Xystus.

Xystiōs, ξύστιος. Gemma quaedam plebeia, apud Indos nascens, quam Plin. inter Iaspidium genera annumerat lib. 37. c. 9.

Xystophorus, ξυστοφόρος, spiculator: qui ξύστυσιν ἀρχή.

Xystra, strigilis, cujus usus in balneis. Vid. sup. in verb. Strigilis.

Xystraphylax, qui Xystram custodit.

Xystropeus, qui Xystras *μῆν*, i. e. facit.

Ξυστοί strigilarius.

XYSTVS, i, masc. gen. Porticus, ambulatorium. *Ξυστὸν ὑλῆν* *υλῆν* *Ξυστοί*. GAL. *Pourmenoir galerie*. ITAL. *Portico*, luogo da passeggiare, loggia. GERM. *Ein pfeiler / bedecker gang oder schopff*. HISP. *Portal para passarse*. ANGL. *A gallery, an alley or walking place*. Apud Græcos porticum amplum significat, teste Vitruv. lib. 6. hybernæ Athletarum exercitationi accommodatam. Latini verò, eodem Vitruvio teste, Xysti appellatione subdialem ambulationem magis intelligunt, arborum fruticumve ordinibus distinctam. Cic. in *Bruto*, Quum ambularem in xysto, & essem otiosus domi. Ante crypto porticum xystus est violis odoratus. Plin. lib. 5. *Epist.* Ante porticum xystus concisus in plurimas species distinctusque buxo. *Idem*, Non tam statuarum, & tabularum pictarum ornatu ædes suas, quàm xystis, & nemoribus excoluit. Dicitur & Xystum, i, *Ξυστὸν*. Et quum *Ξυστοί*, & *Ξυστὸν* idem apud Græcos significant, apud Latinos tamen nonnihil habere discriminis docuit Gulielmus Philander in *Annotationibus in Vitruvium*. Nam Xystos, inquit, Latini vocant porticus rectas, ubi athlete per hyemem exercebantur: Xysta autem subdiales ambulationes, ubi sudo cælo suas exercebant palæstras.

Xysticus, a, um, *Ξυστικός*, ad xystum pertinens.

Xystici, *Ξυστικοί*, dicti sunt athlete, sive quòd in xystis se sub tecto exercebant: sive quòd xystis depugnarent Hyberno tempore, *Virtuvius*. Sic enim Græco vocabulo appellabant hastas, quibus illi utebantur: unde & Xystophori dicti sunt spiculatorum. Sueton. in *Aug.* Nec tamen eo minus aut xysticorum certationes, aut gladiatorum pugnas severissimè semper exegit. Suet. in *Galba cap. 15*. Et si quid scenici aut xystici donatum olim vendidissent, auferretur emptoribus, &c.

Xystilis, nomen meretriculæ in *Pseud. Plaut. sc. 2. a. 2.*

NOTÆ ANTIQVORVM.

X Decem, denarius.

X.D. decies dedit. X.DIBSS. decem diebus.

X. MILL. decem milliaria.

X.P. decem pondera, vel pondo, decem pedes. X.PSS. decem passuum.

XP S. Christus.

X.V. decemviri, XV. quindecim. XIX. A. unde vigesimo Ann. XX. viginti XXII. duodeviginti.

Y GRÆCORVM vocalis est, quia in illorum dictionibus scribendis, tantum utimur. Hujus loco, Antiqui, qui peregrinam literam nullam recipiebant, quintam Latinorum vocalem substituebant. Cicero. *lib. de Oratore*, sic, inquit, Purum semper Ennius, nunquam Pyrrhum scripsit. Vi patefecerunt Fruges: non Phryges: ipsius Antiqui declarant libri. Nec enim Græcam literam adhibebant; nunc autem etiam duas; & quum

Phrygum, & quum Phrygibus dicendum esset; absurdum erat, aut tantum barbaris casibus Græcam literam adhibere, aut recto casu solum Græce loqui: tamen & Phryges, & Pyrrhum aurium causa dicimus. Hæc ille. Hujus literæ inventionem obiter innuit Rhodig. *lib. 7. cap. 31*. Peculiare autem & proprium est huic elemento, ut in capite dictionum perpetuo aspietur. Quare quæ ab eo initium sumunt, requirenda sunt inter aspirata.

Z LITERA Græca est, quâ in Latinis dictionibus non utimur. Est autem gemina consonans, loco cujus nos interdum geminum s, ut Patrillo, pro *πατριζω*, Pityllo pro *πιτυζω*. Interdum s substituiimus, ut Esdras, pro *εζρας*. Antiqui loco ejus unicum aliquando s scribebant: ut Sacynthius, pro *ζακυνθός*: Sethus pro *ζεθός*. Nonnunquam etiam d literam loco ejus usurpabant, ut Medentius, pro Mezentius Sed hoc tantum apud antiquissimos, qui peregrinas nullas literas recipiebant.

Z A

Zaba, lorica Justin. *Novell. 85*. *καὶ τὰς κελωμῖνας ζάβας ἢ τοὶ λαοκίαι*. Et Arabicol. Lodix, cucullata, lorica. zaba, Sed inquit *Mourfius*, corrigite: Lodix, Lorica cucullata zaba. Vox primum omiſſa à festinante librario, ac postea supra adscripta adhæsit dictioni superiori: atque hæc est verissima mendii origo.

Zabaria, vel Zabarium, *ζαβαρίον*, repositorium Zabaram. Armarium quodlibet.

Zaberna, ubi vestes portantur, vel quodlibet aliud. Gl. A. I. lege, *portantur*, ut est in *Papia*. Idem, Zaborna arca, vel armariolum. Ergo à *Zabaria*.

Zabida, *ζάβιδα*, vicus in Arabia mediterraneis, ut ex *Vranio* annotavit Stephan.

Zabolus, *ζάβολος*, pro *διάβολος*.

Zacatum, *ζάκατον*, ascriptio dati, quæ fit in literis & monumentis.

Zachalias, *ζαχαρίας*, Magus Babylonis, qui de gemmarum viribus scripsit ad Mithridatem Ponti regem. Auctor *Plin. lib. 37. c. 10*.

Zachanthæ, *ζακυνθῶν* Zacynthiorum coloni, teste *Polybio*, Pyrenæi montis incolæ Horum oppidum Zacantham expugnavit Annibal, quum in Italiam properaret, ut ex *Apollodori Chronicis* annotavit Stephan.

Zacharum vide *Sacharum*.

Zacynthus, *ζάκυνθος*, Insula Ionij maris parva, occidentali Peloponnesi lateri adjacens, urbemque habens ejusdem nominis à Zacyntho Dardani filio, qui in ea imperavit, dicta. *Plin. lib. 4. c. 12*. Inter Cephaleniam & Achaiam, cum oppido magnifica, tum fertilitate præcipua Zacynthus, aliquando appellata Hyrie. De hac *Virg. lib. 1. Æneid.*

Iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

Zacrius, *ζάκρυς*, Tauri montis pars, Mædiam dirimens à Babylonia. Auctor *Strabo lib. 11. cap. 15*.

Zacyathus, *Zante*, maris Ionij Insula, & urbs ejusdem nominis in eâ, parva Veneris, habetque Episcopum Coreyrensi A. suffraganeum.

Zadura, vide *Zedouaria*.

Zagabria, seu Sagabria, *Zagabria*, V. E. Slavoniæ, sub A. Colonienſi. Sedes huc translata est ex urbe Siscia.

Zaleucus, *ζάλευκος*, nomen fuit legislatoris Locrenſium, qui quum in adulteros hanc poenam statuisset, ut in adulterio deprehensi utroque orbarentur oculo: oblato filio, multisque testibus adulterij convicto, quum neque paternum animam posset exuere, neque solus poenæ, quam in alios statuerat, immånis esse veller, sibi primum unum oculum, quamvis plurimum reclamante plebe, & filij crimen patris virtute condonante, deinde & filio alterum jussit erui. Auctor *Valerius lib. 6. c. 5*. Unde Zaleuci lex proverbialiter dicitur de rigido & severo mandato.

Zama, *ζάμα*, Africae urbs fuit, apud quam Africanus major Annibalem insigni clade affecit. Vide apud *Liv. lib. 10. bell. Pun. 2.*

Zamia, æid est, damnum, detrimentum, noxa, multa: Græca vox est, quam tamen civitate Romana donavit *Plaut. in Aulul. sc. 4. a. 1. vers. 9*. — dives pauperi Vbi manum injicit benignè, ibi onerat aliquam Zamiam (hypallage est) pro ibi dives pauperem onerat aliqua Zamia, id est, damno, quod Græcè *ζαμία* appellatur, & Doricè *ζαμία*.

Zamolxis, *ζάμολξίς*, unicus Getarum Deus, ad quem proficisci existimabant eos qui è vita decederent. Nonnunquam etiam forte ex vivis aliquot deligebant, quos de rebus suis Zamolxidi nuntios mitterent, quos post mandata quæ illi nunciata cupiebant, in sublime jactos, gladiis excipiebant: atque ita interfectos recta ad Zamolxin proficisci credebant. Zamolxin autem quidam Pythagoræ servum fuisse existimant, qui quòd Getas ad cultiorem vitam reduxisset, ab iis habitus est pro numine. Vide *Herodotum Histor. lib. 4.*

Zamora, *Zamora*, ad Durium fl. V. E. Hispaniæ, sub A. Compostellano.

Zanæ, adunationes. Gl. vet.

Zanca, calcementi genus. Gloss. Isid.

Zancle, *ζάγκλη*, Siciliae urbs in penitissimo Pelori sinu, postea à Messeniis instauratoribus *μεσσηνή*, hoc est, Messana appellata. Zancus autem prius à sitûs obliquitate dicebatur, quòd falcis in modum curvata esset. Vide *Strabonem lib. 6*. ¶ Ipsa etiam Sicilia Zancle dici invenitur à Saturni falce, quam *Poëtæ* fabulantur in Siciliam decidisse. Quam fabulam inde ortam putat *Macrobius*, quòd in primis frugum fertilis sit. Saturnus autem primus putatur in Italia frugum usum invenisse. *Ovid. 15. Met.*

Zancle quoque juncta fuisse

Italia legitur, donec confinia pontus

Abstulit, & media tellurem reppulit unda.

Zancleus, a, um, *ζάγκλειος*, ut *Zancleæ arena*, *Ovid. 13. Met. Charybdææ*

Zancleæ, Idem *4. Fast. & Eleg. 3. lib. 5. Trist.*

Zancles, *ζάγκλης*. Senex quidam Samothracenus, cui post annum vitæ quartum & centesimum dentes renatos fuisse tradit *Plin. lib. 11. cap. 37*.

Zancula, *ζάγκλη*, falx.

Zanga, vide *Tsanga*.

Zapavortene, *ζαπαβουρτῆ*, Asiae regio à Caspiis versus ortum sita: cujus descriptionem vide apud *Plin. lib. 6. cap. 16*.

Zaphran, crocus. vox Arab.

Zappa, ligo, vox Italica; ex GERM *Schüpe*. Vide *Sappa*.

Zariaſpa, orum, *ζαρίασπα, τὰ*, Indiae urbs, quam alio nomine *Bactra* appellant Auctores *Plin. lib. 6. c. 15*. & *Strabo lib. 17*.

Zarpath, vide *Hispania*.

Zava, turæ, lorica. Gloss. vet.

Z B

Zæa, *ζέα*. GAL. *Espeautre*. ITAL. *Spelta*. HISP. *Espeleta*. GERM. *Speltz* oder auch *dinkel*. ANGL. *A kind of grain*. Genus frumenti, simile farri, quod vulgo *Spelta* dicitur. Duo ejus genera tradit *Dioscorides lib. 2. cap. 80*. alterum simplex, & unius tantum grani: alterum quod *dicocon*, hoc est, gemini & duplicis grani appellant, duobus utriculis junctum semen habens. *Plin. lib. 18. cap. 9*. Qui zæa utuntur, non habent far. Est & hæc Italiae in Campania maximè seminaque,

femenque appellatur. Hoc habet nomen præclara res, ut mox docebimus, propter quam Homerus ζῆλον ἀρετῆς dixit. Plura de zea vide apud Gal. lib. 1. de aliment. facultate.

Zedoaria, radix nascens apud Sinenses ultra Indias, facie gingiberis, sed odoratior & amariuscule, Aristolochiæ similis; tum longa, tum rotunda.

Zēla, ζῆλα. Oppidum fuit Thraciæ in Cœnica regione, in eo loco sita, ubi postea extructa fuit Flaviopolis. Auctor Plin. lib. 4. c. 11. & Zela altera fuit in Cappadocia non procul à Megalopoli, à qua vicinus ager Zelicus appellatur Plin. lib. 6. c. 3. & Strabo lib. 12.

Zēla, sive zelea, ζῆλα, Troadis oppidum, ad radicem Idæ montis, spectans ad Hellespontum. Auctores Plin. lib. 8. c. 31. & Strab. lib. 12.

Zelo, as, avi, atum, & **Zelor**, aris, atus sum, deponens: sæpe in Latinis bibliis veteris interpretis.

Zēlōs, ζῆλος, ἰκινάβ. ζῆλος. GAL. Envia, zelo, desir, jalousie. Modò invidiam, modò studium, modò amorem, modò æmulationem significat: quo fit ut ab aliis alio modo definiatur. Quidam tristitiam esse aiunt ob alterius bona, quæ quis sibi adesse cuperet. Alij δὲ ἀρετῆς καὶ ψυχῆς καὶ τῆς καλῆς αἰσῆς περιπέρισμα οὐσίας.

Zelicura, mulier celans virum. Terrull.

Zelotes, ζῆλωτής. verbale à ζῆλῶ; quòd more Latino fuerit zelator.

Zelotypiā, ζῆλον ἰκινάβ. ζῆλοτυπία. GAL. Jalouise. ITAL. Gelosia. GERM. Ebsenige liebe/eyserung. HISP. El zelo d' invidia. ANGL. Gelosie. & Aegritudo animi ex eo proveniens, quòd quis timeat ne adsit alteri quòd cum nemine velit habere commune. Cic. 4. Tusc. Obtrectatio autem est ea quam intelligi zelotypiam volo, ægri-tudo ex eo quòd alter quoque potiatur eo, quòd ille ipse concupiverit. Antonius Ciceroni, inter epistolas ad Attic. lib. 10. Iudicabam duriores partes mihi impositas esse ab offensione nostra, quæ magis à zelotypia mea quam ab injuria tua nata est.

Zelotypūs, ζῆλον ἰκινάβ. (vel) kanno. ζῆλοτυπός. GAL. Jaloux. ITAL. Geloso. GERM. Ein eyserer HISP. Zeloso. ANGL. That is gelous. & Suspiciosus in amore, quémque id sollicitum habet, ne quis eo perfruat quod ipse amat, quasi dicas formæ æmulatorem. Nam ζῆλος æmulationem, & τῶπος formam significat. Juvenal. Satyr. 5.

gemmas ad pocula transfert
A digitis, quas in vagina fronte solebat
Povere zelotypo juvenis pralatus Hiarba.

Zenicerus ζῆνικῆρος: insignis piratæ nomen, qui occupato Olympo Asiæ monte, Lyciam, Pamphyliam, & Pisidiam assiduis excursionibus quum infestaret, multaque loca munita in potestatem suam rede-gisset, tandem Publ. Servilij, qui postea Isauricus dictus est, arma in se concitavit: à quo quum montem præter omnem expectationem captum videret, seipsum cum tota domo concremavit. Auctor Strab. lib. 14.

Zenith, vertex loci, punctum in cælo, quòd directè imminet vertici capitis humani: cui oppositum punctum, quòd per diametrum in alteram cæli partem intelligitur excutere, Nadir. Ambæ voces sunt Arabicæ: Sed primæ orthographia est Zenith.

Zēno, ζῆνων Philosophus ex Cyro Cypri civitate, Stoicorum sectæ conditor, tanto in honore apud Athenienses habitus, ut apud eum claves urbis deponerent, ornatentque ipsum aureâ coronâ & statuâ atreâ. Hic adolescenti cuidam inepta multa loquenti, Ideo, inquit, duas habemus aures, os autem unum, ut scilicet multa audiamus, pauca verò loquamur. Decessit nonagesimo ætatis suæ anno, sine morbo. Nam (ut fecerat) quum abiret ex schola, lapidem offendens, digitum perfrigit: manu verò terram feriens, illud ait ex Niobe, Venio, quid me vocas? Et continuò se strangulans interiit. Cic. in Oratore, Zeno quidem ille, à quo disciplina Stoicorum est, manu demonstrare solebat, quid inter has artes interesset. Nam quum compresserat digitos, pugnūque fecerat, Dialecticam aiebat ejusmodi esse: quum autem diduxerat, & manum dilataverat, palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat. & Zenone temperantior. In insigniter temperantem. Testatur Laërtius in Zenonis vita. Philosophum hunc, tum in victu, tum in voluptatibus veneris usque adeò patientem ac parcum fuisse, ut crudis duntaxat vesceretur. ac pallio prætenui tegetetur. Vnde & Philemon in comædia eum taxat, quòd cum pane obsonij loco caricis uteretur, aquam vini loco biberet, ac discipulos esuriem doceret. & Zenonium est & lentem coquere. Athen. lib. 4. Zenon enim docebat, sapientem omnia rectè facere, nec referre quid agat: sed in minimis pariter ac maximis sapientem esse sui similem. Ex quo consequitur, ad lenticulam coquendam opus esse sapientia Zenonis. Vnde quidam irridens eum talia differentem objecit: Igitur & lenticulam rectè coquet? Zenon annuit, & collectionem approbavit. Serio licebit uri, quum dicemus esse boni viri etiam in rebus minutissimis sui similem esse: aut egregium artificem, in quacunque materia declarare qualis sit artifex. & Fuit & alius Zeno Eleates, quem Dialecticæ inventorem scribit fuisse Aristoteles. Hujus celebratissima fuit in perferendis cruciatibus patientia. Nam quum adolescentes nobilissimos cupiditate liberandæ patriæ inflammasset contra Nearchum tyrannum, factò indicio comprehensus, traditūque est tortoribus torquendus. Quumque laceraretur ut conscios conjurationis nominaret, neminem illorum indicavit: sed amicos, intimosque tyranni participes esse dixit. Deinde quum quippiam se in aurem loqui velle significasset, eam mordicis diremptam non ante dimisit, quam rapta ante populatum caput reliquisset. Verum quum jam vereretur ne toties repetitis tormentis resistere non posset, conversus ad cives, qui quæstioni intererant, Admiror, inquit, vestram ignaviam. o cives qui eorum metu quæ ego patior, tyranni jugum sustinetis, idque quum dixisset, concisam dentibus linguam in os tyranni expuit. Quo factò tanto civium animos libertatis desiderio incendit, ut concursu undique factò, Nearchum lapidaverint. & Fuit & alius Zeno Philosophus Epicureus Ciceronis synchronus, id est, contemporaneus, quem item Cic. lib. 1. de finib. se cum cum Attico frequenter audivisse testatur, Epicuri sententias explicantem.

Zenobia, Ζῆνοβία. Odenati uxor quæ à Ptolemæis originem ducens Græcis ac Latinis literis ornatissima. necnon & rebus bellicis celebratissima, in Palmyra Syriæ urbe regnavit. Hæc quum Saporem Persarum regem superasset, tandem ab Aureliano Augusto victa, Romanam in triumphum ducta fuit, ubi summo cum honore consenuit.

Zēnōbiūs, Ζῆνοβίος, Sophista qui Adriani temporibus Romæ floruit. Scripsit epitomen Didymi & Tarrhæi libris tribus: & Salustij historiam in Græcum sermonem convertit. Auctor Suidas.

Zēnōdōrūs, Ζῆνοδόρος, Statuarius insignis fuit sub Nerone, qui Mercurium Colossum fecit apud Arvernos cccc. pedum altitudine: deinde & Neronis colossum, qui postea dedicatus fuit numini Solis. Auctor Plin. lib. 34. cap. 8.

Zēnōdōrūs, Ζῆνοδόρος, Ephesius versificator, & Grammaticus quæ temporibus Ptolemæi primi floruit: à quo etiam Alexandrinæ bibliothecæ fuit præfectus, primus quoque Homeri libros correxit, ac in ordinem redegit. Suidas. & Fuit & alter Zenodorus Grammaticus Alexandrinus, qui in quædam Platonis, Homeri, & Hesiodi opera commentarios conscripsit. Vide Suidam.

Zenodotium, Ζῆνοδότιον, urbs Osroene propè Nicephorium, ut ex secundo Parthiconum Arriani annotavit Stephan.

Zeopyron, Ζεόπυρον, frumentum compositæ naturæ, ex ζῆα & πυρόν, i. spelta & tritico: glumis non involvitur, ut spelta, sed facile in area exeritur.

Zēphyrē, Ζεφύρη, insula est maris mediterranei juxta Creram. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12. & Pompon. lib. 2. & Zephyre item, sive Zephyra, olim dicta fuit Cariæ urbs, Mausoli sepulchro nobilitata, quæ deinde dicta Halicarnassus. Auctor Strabo lib. 14.

Zephyritis, Venus, Catullus de Coma Beren.
Ipsa suum Zephyritis dō famulum legavit.

Zēphyrīum, Ζεφύριον, promontorium est Locrorum à quo Locri dicti sunt Epizephyrii, quòd supra Zephyrium siti essent. Strabo lib. 6. Locri agri promontorium offerunt, quòd zephyrium appellatur, portum habens ab occasu venientibus ventis commodum, qua est causa & nomen assequitur.

Zēphyrūs, Ζεφύρος. Ventus flans ab occasu æquinoctiali, adversus solanum, quem Latini Favonium appellant. & GAL. Ouest, Zephyre. ITAL. Ponente. GERM. Der Westwind. HISP. Oeste. ANGL. The west wind. & Dicitur zephyrus quasi Ζῆνος ἄνεμος, vitam ferens, quia fert omnibus satis vitam. Eo enim flante germinant, exoriuntur, pul-lulant, vitamque recipiunt plantæ omnes, vide Gell. cap. 22. lib. 2. Ovid. Eleg. 11. lib. 3. Trist.

Frigora jam zephyri minuunt, &c.

Zephyriūs, adject. ut, Zephyria ova, ζεφύρια ὄα, hoc est, sterilia, quòd vento putentur generari. Plin. lib. 10. c. 60. Quidam & vento putant ea generari, qua de causa etiam zephyria appellantur.

Zerbis, Ζερός Mesopotamiæ fluvius in Tigrim cadens, ut scribit Plin. lib. 6. c. 26.

Zerberhra, Arcadés vocant vadi foramina quædam, per quæ Erasinus fluvius è lacu Scymphalo erumpit in Argivam terram. Auctor Strabo lib. 8.

Zeros, gemma similis iridi, albâ ac nigrâ maculâ distinguente crystallum. Plin. lib. 37. cap. 9.

Zerynthum, Ζερίνθον: antrum est in Thracia, non procul à zona urbe & Hebro fluvio, Hecates numini sacrum, ut est auctor Lycophon: unde & canens in eo immolabantur. Suidas Veneri sacrum fuisse existimat, eamque inde zerynthiam dictam. Vide Cæl. Rhodig. lib. 8. cap. 212.

Zēta, & zetecula dimi. apud Plin. in Epist. Est locus capax unius lecti cum sellis duabus, qui velis obductis & reductis, modò adjicitur cubiculo, modò aufertur. Nomen inde deductum, quoniam tribus è partibus fenestras, & prospectus habeat, atque solem multipliciter accipiat, quasi ζῆτα τῶ ζῆτος, quòd est fervere. Nam & Heliocaminus in ipsa zeta ponitur, hoc est, vaporarium quoddam solare, non ad ignis usum, sed ad Solis, veluti id quòd Vulgo Luminare dicitur, & in Paduana Gallia Luceriam, Gell. ζῆτα τῶ ζῆτος, quòd in ea commodissimè vivatur. (ut quam delicias & amores suos vocet Cæcilius) sicut à conversatione, victuque diæta. De Heliocamino Vlpianus in l. si arborem, 17. in princ. ff. de servis. prad. urban. Si arbor (inquit heliocamino, vel solatio solem adimat, dicendum erit quia umbram facit in loco cui Sol fuit necessarius contra servitutem impositam fieri. De zeta Lampridius, Indicos odores Heliogabalus ad vaporandas zetas sine carbonibus jubebat incendi. De zetecula Plin. Mox zetecula refugit quasi in cubiculum.

Zetarius. Paulus recept. sent. lib. 3. tit. 6. Vestiarij & zetarij & aquarij. Vbi Cujacius: Qui hic Zetarij, illic (D. de instrum. vel instrum. leg.) diætarij appellantur, ex quo apparet, zetam & diætam idem valere, sicut zabolium (qua voce utuntur sæpe Cyprianus, Hilarius, Ambrosius Paulinus) & diabolium, item Zacyntum, & Diacyntum, Zaconum & diaconum.

Zētēs, Ζῆτες, fuit filius Boreæ ex Orithyia, & frater Calais. Hi duo fratres ex Argonautarum numero fuerunt: & quoniam alati fuisse feruntur, ad pellendas Harpyias missi sunt, teste Servio.

Zēthūs, Ζῆθος, Iovis ex Antiopa filius, & frater Amphionis: cui adjutor fuit in condendis Thebis. De quo Cic. lib. 2. de Orat. Miror cur Philosophiæ, sicut Zetus ille Pacuvianus, propè bellum indixeris, Horat. 1. Epistol. 18.
Gratia sic fratrum geminorum Amphionis atque Zethi dissiluit.

Zeugare, par, copala. L. g. b.

Zeugitana regio: Ζεγγίταν. Eadem quæ & Africa propriè dicta. Auctor Plin. lib. 5. cap. 4.

Zeugitæ, Ζεγγίται Calami aucupatorii, in Orchomenio lacu post annuam inundationem nascentes. Auctor Plin. lib. 6. c. 36. & Zeugitæ etiam dicebantur tertij census homines in Republica Solonis, ab equis jugalibus dicti, qui terra colebant ducenta, & quoties necessitas urgebat, minas decem tribunum nomine conferebant. Vide Cæl. Rhodig. lib. 2. c. 18.

Zeugla, ζεύγλη, lignum propendens à jugo. ζεύγος jugum. ζεύγλιδος
ιον Ιουμ जुगि.

Zeugmā, tis, neutri generis, ζεύγμα, Latine connexio, five adjunctio
dici potest. Est autem figura dictionis, quum plures sensus uno con-
nectuntur verbo: quod tribus modis fit: aut præposito verbo, ad
quod reliqua respiciant: ut, Vicit pudorem libido, timorem audacia,
rationem amentia: aut verbo postposito: ut, Neque is es Catilina,
ut te aut pudor à turpitudine, aut metus à periculo, aut ratio à fu-
rore revocavit. Aut in medio sensuum posito verbo: ut,

Trojugena interpret divinum, qui numina Phœbi,
Qui tripodas Clarij lauros, qui sidera sentis,
Et volucrum linguas, & præpetu omnia penna, Æneid. 3.

Zeugmā, urbs insignis ad Euphratem fluvium. LXXXII. M. passuum à
Samofatis Comagenæ civitate distans. Auctor Plin. lib. 5. c. 24.

Zeus, i, piscis præstantissimi genus in Oceano Atlantico, & circa
Gades, inter omnes qui eo in mari capiuntur, bonitatis palmam
obtinens, Gaditani alio nomine fabrum appellant, à colore, opinor,
fuligineo, quo fabri plerunque nigricant. Plin. lib. 9. c. 18. Est hæc
natura, ut alij alibi pisces principatū obtineant: coracinus in Ægy-
pto, Zeus, idem faber appellatus. Gadibus: circa Ebusum salpa. Col.
lib. 8. cap. 16. Vt Atlantica faber, qui & in nostro Gadum municipio
generosissimis piscibus adnumeratur: eumque prisca consuetudine
zeum appellatus.

Zeuxis, ζεύξισ. Clarissimus pictor Heracleotes fuit, qui certamen pi-
cturæ cum Parrasio descendit, ut vāsque tanto successu pictas in
scenam detulit, ut ad eas aves advolarent. Parrasius autem lin-
teum attulit pictum, ita veritate representata, ut Zeuxis alicum
judicio tumens, flagitaret tandem remoro linteo ostendi picturam:
intellectoque errore, concederet palmam ingenuo pudore: quoniam
ipse aves sefellisset: Parrasius autem se artificem. Fertur hic pin-
xisse puerum uvas ferentem, ad quas quum advolassent aves, iratus
est mira ingenio opere suo, & dixit, Uvas melius pinxi quam
puerum. Nam si hunc consummassem, aves timere debuerant. Pinxit
& Helenæ simulacrum, quod deinde Romam translatum fuit, & in
Philippi porticibus collocatum. Hæc ex Plin. lib. 53. c. 10.

Zeuxō, ζεύξω, Nympha marina Oceani & Terhyos filia. Hesiod. in
Theog.

Ζεύξω πε, Κλυτή πε, Ιδύα πε, Παρθώ πε.

Z I

Zibethum, odoramentum, musco assimile odore,
Ziela, ζήλα. Cappadociæ oppidum, teste Steph. à Ziela Nicomedis
filio conditum.

Zigere ζιγίρον, oppidum Scytharum Arolerum in ea parte Thraciæ,
quæ Istri ostiis incumbit. Auctor Plin. lib. 4. cap. 11.

Zigeuni, orti à zogaris, qui circa Caucasum.

Zignys, ydis, ζιγνύς, Lacerta minor, quam & chalcida vocat Arist. de
natura animalium.

Zilis, ζιλίς, oppidum Mauritaniz Tingitanæ, regum olim ditioni exem-
ptum, & è Bætica jura petere jussum. Auctor Plin. lib. 1. c. 1.

Zimiris, ζιμίρις, Regio Æthiopiæ arenosa, in qua magnetes optimi
inventiuntur. Plin. lib. 36. c. 16.

Zingi, ζιγγί, Mæoridinis paludis accolæ supra Cimmericum Bospho-
rum Plin. lib. 6. cap. 7.

Zingibet, eris, mascul. gen. ζιγγίβητα. Diof. GAL. Gingembre. ITAL.
Gengevero. GERM. Zimber. HISP. Gengibre. ANGL. Ginger. Genus est
aromatis, parvas habens radices, albescentes, odoratas, sapore pi-
peris. Nascitur in Troglodytica & Arabica. Vide apud Dioscor.
lib. 2. cap. 149.

Zippoetium, ζιπποειον, Bithyniæ oppidum, à Zipæto rege ita appella-
tum. Gentile Zypoetius, ζιπποειος. Steph.

Zipora, vinacea. L. g. b.

Zirinia, ζιρινία, Thraciæ oppidum, ut ex lib. 3. Philipp. Theopompi an-
notavit Steph. Gentile Ziriniates, ζιρινιάτης.

Zizama, ζιζάμα, oppidum Garamantum, unum ex iis quæ à Cornelio
Balbo in Romanorum ditionem sunt redacta. Auctor Plin. lib. 5. c. 5.

Zizāhīā, æ, & Zizanium, ij. ζιζάνιον. Diof. GAL. Kétsach זיזאניון.
GAL. Yuraye. ITAL. L'oglio. GERM. Eülch. vntraut so vnder weyt
zen wachset. HISP. Vallico. ANGL. Cockle among corne. Vitium tritici,
hordeique nimia loci uligine corrumpit, jugibusve pluviis diluti,
quod Latino vocabulo Lolium appellatur. Galli, quod caput tentet,
vertigines generet, & vini modo inebriet, yvraye appellant. Effigiem
habet hordeo haud dissimilem, sed folium angustius, pinguius, &
hispidius, semen exilius in cortice aculeato, florem autem subpur-
pureum. Diof. lib. 2. c. 27. αζαν appellat. In Extravaganti saper ca-
thedralem, §. ab olim. de sepulchris. inter Communes. μιλαφοειος pri-
mam Adæ declinationem significat, ut ibidem dicit glossemator, qui
eam pro scandalo accipi scribit, Prat. In sacris litteris quidam
zizania interpretantur sectas & hæreses: atque inde colligunt, non
esse potestatis civilis, hæreticos suppliciis afficere.

Ziziphūs, ζιζιφός, genus arboris, novissimis Augusti temporibus
ex Africa in Italiam translatum: fructum fert, quem neutro gene-
re ziziphum appellamus, baccis similiorem quam malis. Officinæ
Injūbas vocant. Plin. lib. 35. c. 14. Æquæ peregrina sunt zizipha &
tuberes, quæ ipsa non pridem venere in Italiam: hæc ex Africa,
illa ex Syria.

Z M

Zmilaces, ζιμίλακες, gemma est in Euphrate nascens, Proconneso mar-
mori similis, medio colore glauco. Auctor Plin. lib. 37. cap. 10.

Zmillūs, ζιμίλλος, Nobilis Architecti nomen, qui unā cum Rhodo, &
Theodoro Labyrinthum Lemnium extruxit centum quadraginta
columnis insignem. Auctor Plin. lib. 35. c. 13.

Z O

Zoara, ζοάρα, urbs Persidis, cujus incolæ dicuntur zoarata, ζοαρῆται.

Est item Zoara Palæstinæ locus, quod Loth tempore Sodomiticæ
calamitatis confugit. A quo fit gentile Zoarenus, ζοαρῆνός.

Zobidæ, ζοβιδῆ, populi Carmaniz finitimi: ut annotavit Steph. ex
Quadrati rerum Parthicarum lib. 2.

Zobola, mustela Scythica, mus Sarmaticus Alciato.

Zōdiacus, ζώδιακος. GAL. Zodiaco. ITAL. & HISP. Zodiaco. GERM.
Der Thier treis. ANGL. The zodiac circle. Circulus est in sphaera,
qui alio nomine obliquus dicitur, duodecim continens signa: ex
una parte Tropicum Cancrī, ex altera Capricorni comprehendens
ac medium interfecans Aequatorem: à quo vicissim & ipse secatur
circa principia Arietis & Libræ. Potrò quum cæteri omnes circuli
sine latitudine & profunditate esse intelligantur, veluti quædam li-
near, huic tamen latitudo graduum sedecim tribuitur: quam qui-
dem latitudinem mediam dividit linea Ecliptica utrinque gradu
octo latitudinis relinquens. Dicitur autem Zodiacus ζώδιος
hoc est, à figura animalium, quæ in eo imaginantur, ut sunt Arietis,
Taurus, &c.

Zoe, vita. Tertull.
Zōēla, per tres syllabas, ζοῆλα, Asturiz populi in Hispania citerio-
re, Persicis, & Cyris finitimi. Auctor Plin. lib. 4. c. 3. Apud hos præ-
stantissimum lini genus nascebatur, & splendidissimum, idque natu-
ra torrentis, in quo poliebatur: ut testatur idem Plin. lib. 19. c. 1.

Zōillus, ζώϊλος, Sophista fuit Amphipolites, Ptolemæi temporibus
hoc uno facinore nobilitatus, quod Homerum Poëtarum omnium
principem libris adversus eum scriptis ausus sit reprehendere: unde
& ἀμυρμαπύος cognomen accepit. Quæ scripta Ptolemæo obtulit,
ingens videlicet præmium ab eo sperans. Verum quum nihil dare-
tur, penuria coactus, submitit qui peterent. Ptolemæus mirari se
ait, quum Homerus tot annos defunctus, tot hominum millia pas-
ceret, Zoilum egere Homero multò doctiorem. De mortis ejus
genere diversi diversa sentiunt. Alij parricidij convictum jussu re-
gis cruci suffixum volunt: alij quum in Græciam rediisset, de Sci-
roniis saxis fuisse præcipitatum. Ab hujus autem moribus sum-
ptum est, ut homines lividi, & ex alieni ingenij obtrectatione lau-
dem aucupantes Zoili dicerentur. Ovid. lib. 1. de remed. amor.

Ingenium magni livor detrectat Homeri,
Quisquis es ex illo Zoile nomen habes.

Vide Adagia Erasmi.

Zōnā, ζώνη. GAL. chaghōr זוןה chaghhorah חוץ mezach. ζώνη.
GAL. Ceinture. ITAL. Cintia, cintura, corregia. GERM. Ein gürtel/gürt.
HISP. La cinta. HISP. Agirdle. Cingulum est quo cingimur.
Plaut. Cure. sc. 1. a. 2. Nunc jam quasi zona liene cinctus Ambulo.
M. it. lib. 14.

Longa satis nunc sum: dulci sed pondere venter
Si tumeat, siam tum tibi zona brevis.

Ovid. 2. Fast.
Dat tereiem Zonam, quæ modo cincta fuit.

Horat. 1. Carm. Ode 30.
Gratia zonis, properentque Nympha, Mercuriisque.

Catull. Epigr. 2.
Quod zonem solvit diu ligatam.

C. Gracchus apud Gell. lib. 15. c. 12. Zonas quas plenas argenti ex-
tuli, eas ex provincia inanes retuli. Zonam perdidit, proverbial-
liter dicitur in eum, qui omni pecunia destitutus est, tractum à
militibus, qui quicquid habent, in zona circumferunt. Horat. 2.
Epist. lib. 2.

Ibit eò quò vis, qui Zonam perdidit.

Plaut. in Pœnulo, — tu qui zonam non habes, Quid in hanc venisti
urbem, aut quidnam quartis? In quibus ejusdem Plauti verbis du-
plex est allusio, & ad vestem Pœnorum mote discinctam, & ad pecu-
niam quæ in zona gestatur, citra quam in urbe sumptuosa non sat
commodè vivitur. Zonæ item dicuntur circuli quidam lati, cæ-
lum terramque veluti cingulo quodam ambiens. Sunt autem nu-
mero quinque: ex quibus media, quæ inter Tropicos est, nimio
calore parum apta creditur habitationi: duæ vero extremæ sub Ar-
ctico & Antartico circulis sitæ, nimio frigore horrent: unde &
ipsæ habitationi parum sunt idoneæ. Reliquæ autem duæ, ut quæ
medium inter torridam & gelidam situm obtinent, temperatæ sunt,
& humanæ vitæ accommodatissimæ. Vir. 1. Georg.

Quinque tenent cælum zona: quarum una corusco
Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni:
Quam circum extrema dextra lævaque trahuntur
Carulea glacie concreta, atque imbribus atris
Has inter, mediâque, dua mortalibus agris
Munere concessa divum, & via selecta per ambas
Obliquus qua se signorum verteret ordo.

Ovid. 1. Mecam.
Vrque dua dextra cælum, toridæque sinistra
Parte secant Zona, quinta est ardentior illis:
Sic onus inclusum numero distinxit eodem
Cura dei, toridæque plaga tellure premuntur:
Quarum qua media est, non est habitabilis æstu:
Nix regit alta duas: toridem inter utramque locavit,
Temperidæque dedit mista cum frigore flamma.

Zonarum periphrasis apud Tibull. lib. 4.
Et quinque in partes totus describitur orbis.

Zona etiam dicitur à Scribonio Largo herpetis genus quod corpus
ambit ac cingit, quod & Græcè ζώνη dicitur, Vide cap. 62. & Nico-
laum Myriopium in 122. compos. propomatium, ubi ab eo ignis facit
ζώνη appellatur. Est item Zona Stephano, Ciconum urbs in Thra-
cia, non procul ab Hebro fluvio, & Zeryntho antro, in quo He-
catæ canes immolabantur, de quo plura supra in dictione Zeryn-
thon.

Zōnariūs, substantivum, qui zonas fecit. ζωνοποιός. GAL. Ceintu-
rier. ITAL. Cinturaro. GERM. Ein gürtler. HISP. El que haze cintas.
ANGL. A girder, that maketh girdles. Cic. pro Flacc. Quod Mithrida-
tes, qui multitudinem illam non auctoritate, sed sagina tenebat, se
velle dixit id sutores & zonarij conclamarunt.

Zōnariūs, a, um, quod ad zonam pertinet: ut, Sæctor zonarij, qui zonam
seu loculos incidit, quem crumenifecam appellare possumus ζωνο-
ποιός. GAL. Coupeur de bourses, coupe bourse. ITAL. Taglia borse.
GERM.

GERM. Gürtelabschneider / seckelabschneider. HISP. El ladrón, corta bolsas. ANGL. Pertaining a girdle. Plaut. in Trin. mira sunt, ni illic homo est aut dormitator, aut sector zonarius.

Zōnātim, adverbium antiquis usitatum, per gyrum. Lucil. lib. 6. zonarim circum impluvium cameram is cludebat. Ex Nonio.

Zōnūlā, x, parva zona. ζωνιδιον. GAL. Petite ceinture. ITAL. Cintura picciola. GERM. Q̄in gürtelin. HISP. Pequena cinta. ANGL. A little girdle. Catull. in Epithal. tibi virgines Zonula solvunt sinus.

Zōnitis, idis, ζωνιτις, Cadmiæ species est, lineas quasdam latiusculas zonarum instar discurrentes habens: unde & nomen accepit. Eadem Placodes, πλακώδης dicitur, quasi crustaceam dicas. Auctor Dioscor. lib. 5. cap. 40.

Zōnychōn, ζώνυχον. Herba eadem cum leontopodio: apud Dioscor. lib. 4. cap. 132.

Zōp̄hthalmōs, ζώφθαλμος, herba in tectis & suggrundis nascens, quæ notione nomine Sempervivum majus appellatur. αειζωον το μικρον. Folium habet carnosum & subrotundum, oculi animalis similitudinem referens: unde & nomen accepit. Vide Plinium lib. 15. cap. 13. & Dioscor. lib. 4. cap. 91.

Zōphytā, ζώφυτα, dicuntur, teste Budæo, quæ mediam naturam inter plantas & animalia habent: ut sunt ostrea, spongia, quæ neque stirpes, neque animalia dicere possis, sed medium quiddam inter utrumque. Nam sensu prædita esse manifestum est: quum tamen motu careant progressivo. Nos (inquit Budæus) fortè Plantanimantes dicere possemus: vel Plantanimalia.

Zophodorpides, qui cum ζώφω δόρπις, habet.

Zophorus, pars supra epistylum.

Zōp̄sā, ζώπια, pix navibus abrafa, teste Plin. lib. 16. c. 12. Quæ admista cera, & marino sale macerata, multò ad omnia est efficacior, quàm aliæ pices. Sed propriè resina ex pinu. Diosc. lib. 1. c. 99. zopissam aliqui aiunt detrasam navibus resinam cum cera, quam alij apochyma, appellant. Et dissipandi naturam habet, quoniam marino sale macerata sit. Alij ex picea resinam hoc nomine vocaverunt.

Zōpytōn, ζώπυτον, herba est similis serpillo, nascens in petrosis, orbiculato florum ambitu, speciem lecti pedum præbens, unde & Clinopodium à quibusdam appellatur. Vide Plinium lib. 14. c. 15.

Zōpyrus, ζώπυρος, Physiognomon quidam fuit, hoc est, ex eorum genere, qui se hominum mores naturasque ex faciei lineamentis perspicere profitentur. Huic quum aliquando oblatus esset Socrates, isque cum hominem stupidum bardumque esse respondisset, cæteris eam vocem risu excipientibus, Non falleris (inquit Socrates) ô Zopyre: talis enim eram, nisi vitiosam naturam Philosophiæ præceptis superassem. ¶ Zopyrus præterea alius fuit, filius Megabyzi, unus ex iis quæ occiso Pseudolmerdi Persarum regnum è Magorum manibus vindicavit. Hic quum Darius Babylonem vigesimum jam mensem obsideret, nasum sibi, aures, & labia amputavit, & ita ad Babylonios transfugit, multa de Darij injuria conquerens, quem sibi immerenti ita faciem mutilasse simulabat. Receptus itaque à Babyloniis, levibusque aliquot præliis re satis feliciter gesta, universæ urbi dux constitutus, urbem Dario tradidit. Quam tamen victoriam sibi nimis magno constare sæpè conquestus est, unum sese Zopyrum integrum malle asserens, quàm viginti cupere Babylones. Auctor Herodot. lib. 3. ¶ Fuit & alius Zopyrus, qui ut auctor est Plin. lib. 34. c. 12. sculpsit Areopagitas, & judicium Orestis in duobus scyphis pondo duodecim æstimatis.

Zōrōandā, ζωροάνδα, locus est circa Taurum montem, ubi Tigris cuniculis absorptus, rursus erumpit. Vide Plin. lib. 6. c. 27.

Zōrōastrēs, ζωροάστεις. Bactrianorum rex, Astrologiæ & magiæ peritissimus, qui eadem, qua Ninus Assyriorum rex, atate floruit, à quo post multa prælia vario eventu commissa, tandem debellatus esse traditur & occisus. Hic omnium mortalium unus, teste Plin. lib. 7. c. 16. eodem quo natus est die risisse fertur: cerebrumque ei adeò dicitur palpitasse, ut impositam repelleret manum, futuræ præfatio scientiæ. Primus enim artes magicas creditur invenisse, ut auctor est idem Plin. lib. 30. c. 1.

Zōrōnysūs, ζωρονύσις, gemma magica, quæ nascitur in Indo flumine. Plin. lib. 37. cap. 10.

Zosmata, redimicula. Cerda.

Zōstēr, eris, ζωστήρ, genus ignis sacri, medium hominem ambientis, & enecantis, si cinxerit. Plin. lib. 26. c. 11. Ignis sacri plura sunt genera: inter quæ medium hominem ambiens, qui zoster appellatur: &

enecat si cinxerit. ¶ Zoster item Atticæ promontorium est, non procul ab Anaphlyto, quàm longissimè in mare excurrens, teste Strab. lib. 9.

Zōtēphōg. dicuntur, quæ mediam naturam inter sensibilia & vegetabilia habent: ut ostrea, spongia, & similia inter animalia. Nos fortè, inquit Budæus, Plantanimas dicere possumus, vel Plantanimalia.

Zōtē petia dicuntur, animalium figuris intexta.

Zoxeni, operarij, qui in diem vivunt, παρὰ τὸ ζῶν, καὶ ἐπιζῶν, quod vivere significat in hospitij: ipsi autem operarij, qui in aquæductibus laborant, Silicarij dicuntur.

Z V

Zūchīs, ζύχης, oppidum est Africae, non procul à Syrtibus: à quo sit gentile Zuchites, ζυχίτης. Steph.

Zuphium, ζύπιον, contract. ex ζώπιον, animalculum.

Zūrā, sordes L.g.b. Item Aphrorum lingua semen paliuri vocatur, contra scorpiones efficacissimum. Plin. lib. 24. c. 11.

Zuzā, drachma seu denarius: in argento pars octava daleri Ioachimici in auro unus Vngaricus.

Z Y

Zygāna, ζύγαινα, nomen piscis, apud Aristot. de animalibus. Massiliæ Peisizonziou: Romæ Ciambetta, alibi pesce martello, vel balestra: ab Hispanis Pisu limo, limada, & toilandó. Piscis ferus est Galeorum generis, cetaceus, absque squamis: cujus caput mallei instar, in cujus extremis ex adverso oculi. Os in supina parte magnum, dentium triplici ordinae munitum.

Zygantes, ζύγαντες, populi sunt Aphricæ mediterraneæ, simiis ferè vicinantes, quarum magna copia apud ipsos gignitur. Plura de iis scribit Herodot. lib. 4. Horum civitas, ζύγαντις, commemoratur à Steph.

Zygiā, ζύγία, à Græcis appellatur aceris arboris genus, rubens, fissili ligno, cortice livido & scabro: Latine Caprinum vocamus. Dicta zygiā, quòd ex ea materia fiant juga jumentis, quæ apud Græcos Zygiā vocantur. Vide Plin. lib. 16. c. 15. ¶ Zygiā item Iunonis cognomen est, apud Pindarum, quòd nuptiis præsidere putabatur: unde & ζαμυλιας vocant Græci. Latini etiam Pronubam. Virg. 4. Æneid. — prima & Tellus & pronuba Iuno, Dant signum.

Eodem spectat & illud eodem libro,

Iunoni in primis, cui vincula jugalia cura.

Zygis, ζυγίς, Serpyllum sylvestre, non serpens humi, quemadmodum horrensè, sed in altitudinem increscens, ramulos edens tenues, furculosus, foliis refertos longioribus quàm rutæ, & durioribus, & angustioribus: flores autem gignit injucundè olentes, & gustu acres. Auctor Diosc. lib. 7. c. 37. Vide Zingi.

Zygitæ, ζυγίται, ex remigibus dicebantur, qui medio sedebant loco. Nam qui summi erant, Thrauitæ dicebantur: qui verò infimi, Thalamij. Dicti Zygitæ, ἀπὸ τῆς ζυγῆς, quo nomine inter cætera, transtra & sedilia in navibus vocantur, quæ & Latini juga appellant. Virg. 5. Æneid.

Inde alias animas, quæ per juga longa sedebant, Disturbat.

Vide Cæf. Rhodig. lib. 16. c. 10.

Zygocephala, jumentorum capita jugo illigata.

Zygoḗpōlis, ζυγοἑπολις, Ponti urbs in confinio Cappadociæ, non procul à Trapezunte: Auctor Strab. lib. 12.

Zygoḗstāz, ζυγοἑσταζ, ponderum examini præfecti, quorum officium est prospicere, ne qua in ponderibus fraus committatur: ut annotavit Alciatus in legem 2. Digest. Si certum petatur.

Zygoḗstāticus, a, um, ζυγοἑστατικός, ἢ ὄν, ad zygoḗstātem pertinens.

Zyme, ζύμη, fermentum à ζῆω ferveo. Hinc

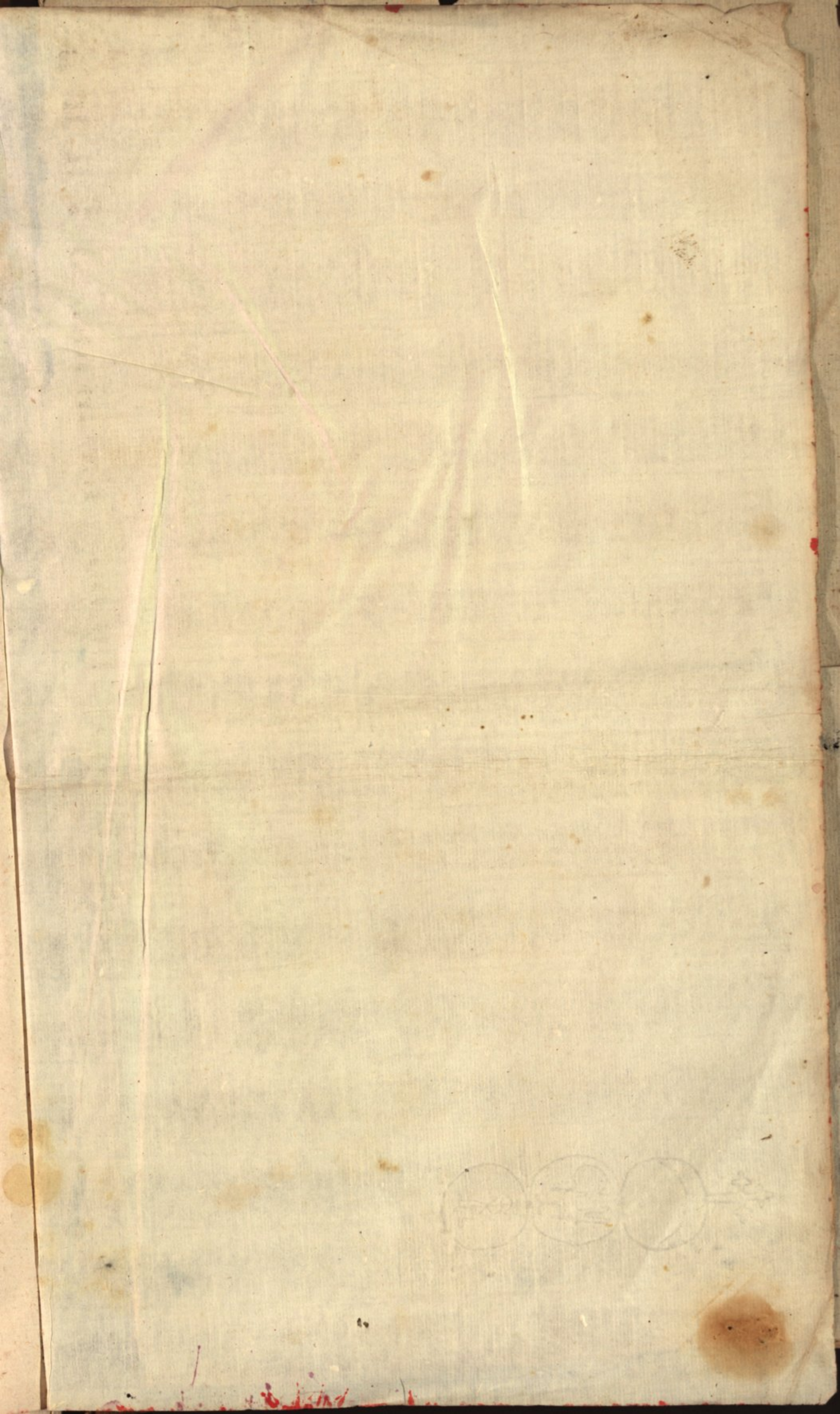
Zymitēs, ζύμητες, ζύμητις. Panis fermentatus: ἀπὸ τῆς ζύμης, qua voce Græci fermentum appellant. Huic opponitur Azymus, ἀζύμος, id est, panis fermenti expers.

Zythum, neutr. gen. vel Zythus masc. ζύθος. GAL. Certain breuvage fait de blé, ou autre grain, comme de la biere. ITAL. Acqua d'orso. GER. Bier. HISP. La cerveza de cevada. ANGL. Beere. ¶ Potus ex hordeo aquâ resoluta confectus, actis gustu, & vini in morem inebrians. Hoc Ægyptij vini loco utebantur (unde Peleusiæ potus à Poëta invenitur appellatus) sicut Hispani simili factitij potus genere, quam celiam, vel ceriam appellant. Plin. lib. 22. c. ult. Et frugum quidem hæc sunt in usu medico. Et iisdem fiunt & potus, zythum in Ægypto, celia & ceria in Hispania, cervisia & plura genera in Gallia, aliisque provinciis: quorum omnium spuma cutem somninarum in facie nutrit.

Zyzania, vide Zizania.

F I N I S.

[Faint, mostly illegible text in a historical script, possibly Latin or Spanish, covering the majority of the page. The text is arranged in several columns and is significantly faded and obscured by paper damage.]

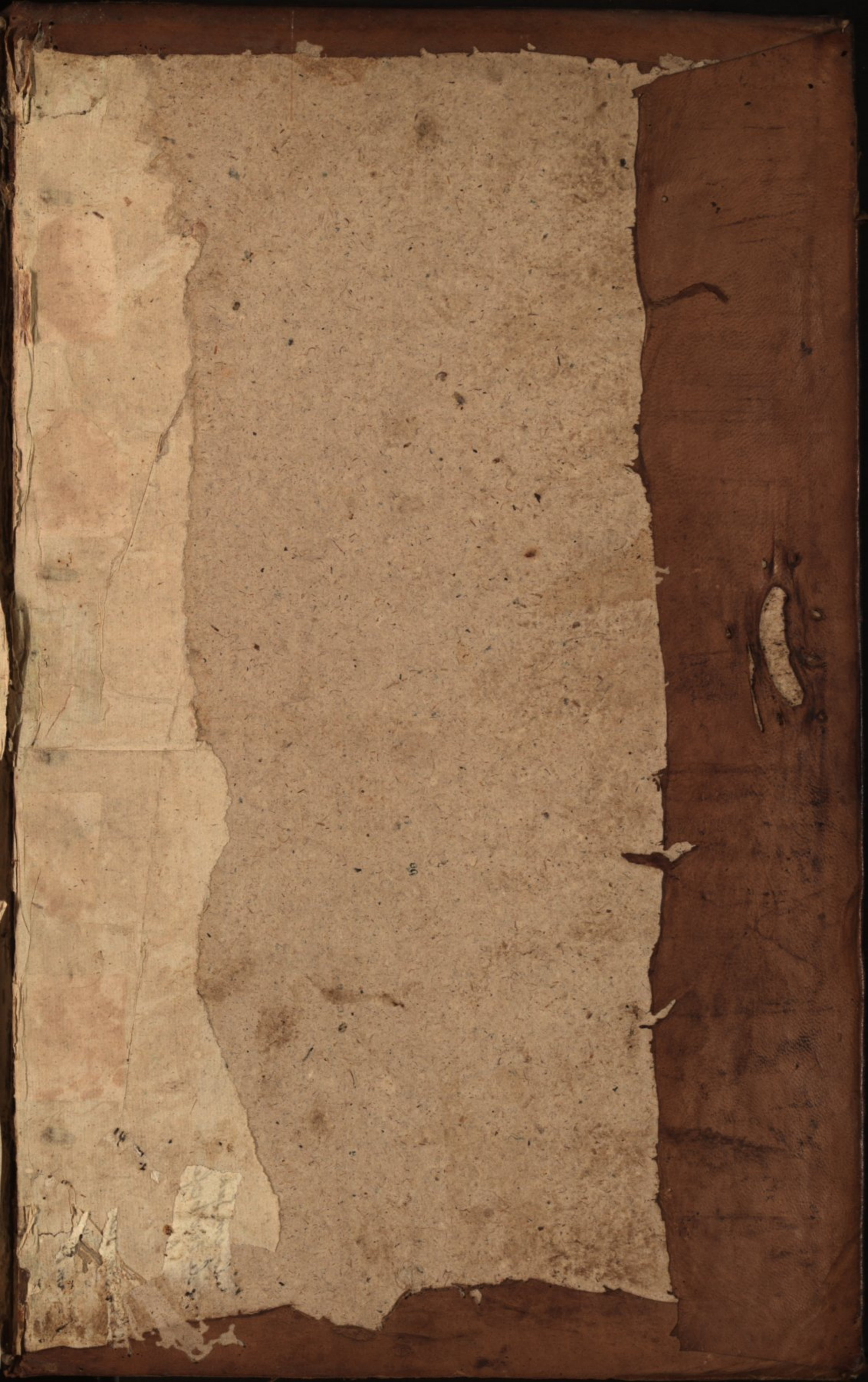
E. N. 13

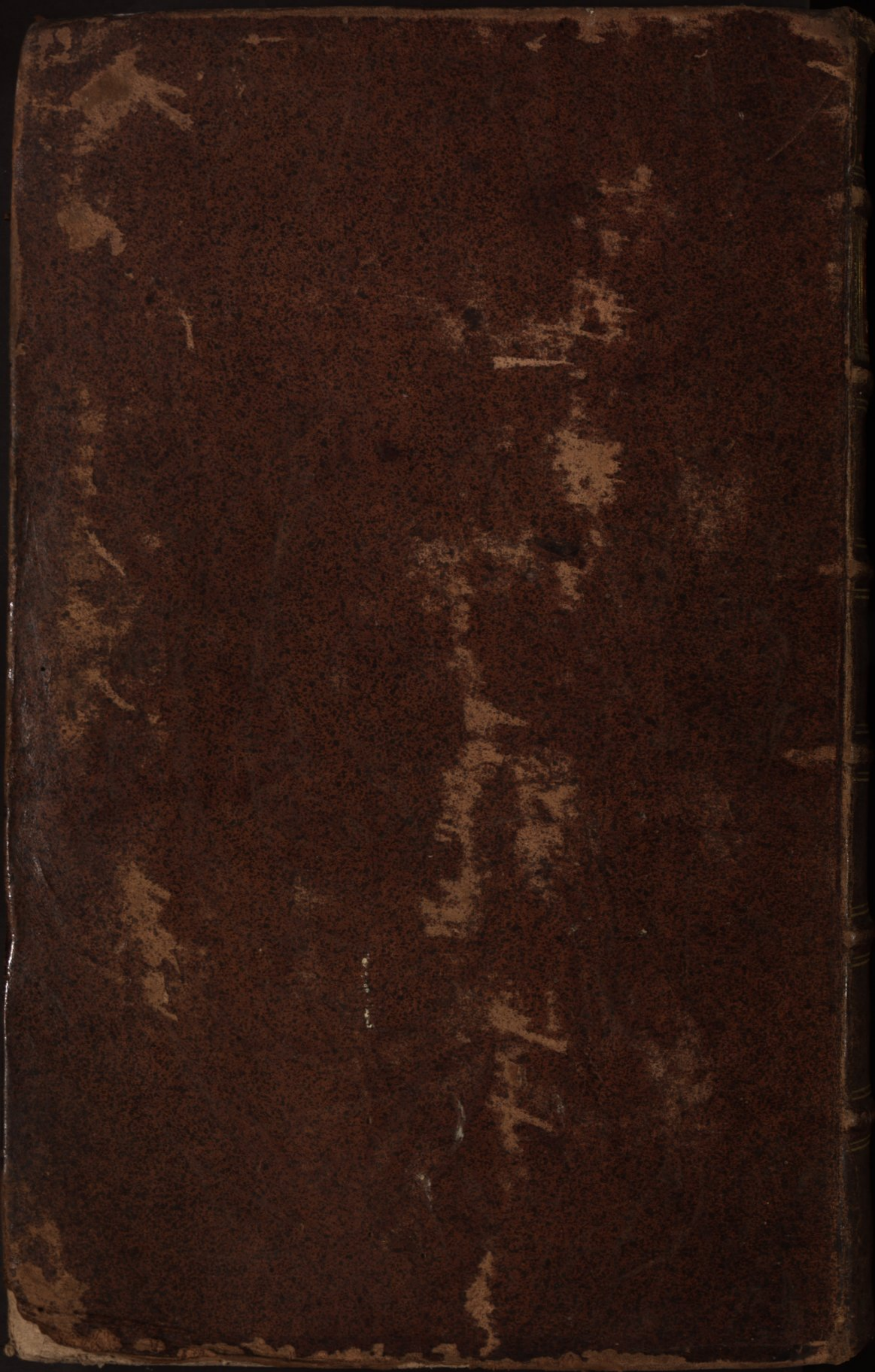

C A L E P I N
O C T O L I N G
T O M O I I .

N-1564

COIMBRA